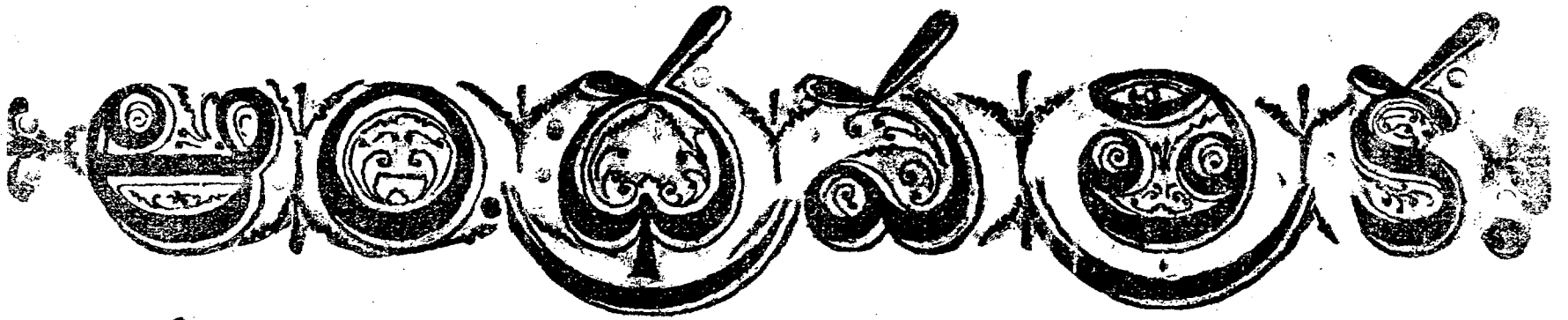

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడి పత్రక 1-5 0-1-0

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 10-వ తేది శనివారము } No 84
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ పక్షి ౬. } సంచిక ౩౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పి మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల కూపుచూపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుబ్బగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి మచ్చదార్ధములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

ఆశ్చర్యము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!
భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి
మా బౌధధములవల్ల గణములేనివో సొమ్ము వాప సివ్వబడును.
మా బౌధధములు ఉపయోగించువారికి, యికను వైద్యులతో అవసర ముండదు.
కోగలకు, విరోగులకు చాలా మంచికలు మిచ్చును.

అమృత పాన సుగంధ చూర్ణము:— దీనిని బీ కాపీ వలె వాడవలెను. ఈ వ్యాధిక కాలమునకు గల
గు యొందవేదమిది, తగ్గించి కాంతవరని, చలువను గలుగజేయు,
అమృతకరణిది, ఇది మూత్ర వ్యాధులు, ఉష్ణకాయములు మొదలగు వాటిని తప్పక తుదర్శించుటయే గాక రక్తమును శుభ్రపరచి,
కలిసి మోల్చించును, ఇతర పానములవలె దేహోగ్యమును చెడుతుంది కాదు. 10 రులములు గల దబ్బీ 1-కి ధర 0-10-0.
పోస్తు ఉప్పు వేడ. 8 కప్పులకునచ్చు పొట్లము 1-కి అణా 1.
1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రీస్ ల్ ఫండ్స్ లిమిటెడ్ నెం 10 యెన్ పై నేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యవార్యులు అందు
బడన్య నెం. 18 బండకపిడి మద్రాసు, 3. ప్రెజిడెన్సీ స్టోర్సు, 578, ప్రెజిడెన్సీ రోడ్డు, తిరువల్లి కే. టి. మద్రాసు,
4. సి. వెంకటేశ్వరస్వామి, బడన్య. చెమటవల్లె వ్యాపారం. 58, బ్రాడ్వే మరయు నె. 10. రెడ్డిరామన్నపిడి మద్రాసు.
5. ఆర్ పార్లమెంటరీ కెట్టి, ర గూబులకు పోస్టుఆఫీసుయెడల, నైదావేట, మద్రాసు.

OM
THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY
Life and Marriage Assurance Company, Limited.
Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).
 Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,75,000.
 Government Securities held Rs. 4,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000.
 Annual Premium Income Rs. 50,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000].

Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs. 1,000 to Rs 5 000. Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:—

Messrs. P. K. Rau & Sons.
 Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

"Apexior" BOILER COMPOUND
ఎపెక్సియర్ బాయిలరు కాంపౌండు

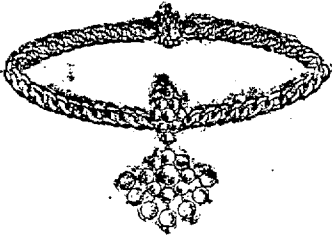
స్టీముబాయిలరుల లోపలిభాగమునకు యీ కాంపౌండు బాగుగ పూసినయెడల బాయిలరులకు యేవిధమైన ఆపాయమును లేకుండా కాపాడును యిదివరకు అయేభుర్పులో చాలా ఆదాయము కూడా వుండును. Apply to:— డి. యల్. కాస్త్రి అండుకో, 12. తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

విశాఖపట్టణ మునిసిపాలిటీలో
నివసించుటకు మంచివిశాలమైన
నివేశనస్థలములు

వేలము! 17-5-24 (శనివారము) వేలము

విశాఖపట్టణము మునిసిపల్ కాన్సిలు వారిచే 17-5-24 (శనివారము) తేదీ, అనంతరమున తోచినవో తరువాత రోజులకు నూడ (పదిదినము) ఉదయము 7 గంటలకు మొదలు 9-30 గంటలవరకు పబ్లిక్ వేలములో విశాలమైన నివేశనస్థలములు విక్రయించబడును.
ఈ స్థలములు మదరాసు ట్రస్టును స్థాపించు డైరెక్టురువారిచే ఖరీదరింపబడిన స్థానములనుసరించి ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు నుంచి బయలుపలుకవలెను, వట్టబయలుపడు మధ్యగాను ఆస్థానము సాధారణ స్వభావము ఇండ్లుకట్టుకొనుటకు తగియున్నవి. ఈ విషయమును స్థలములు విశాలమైనవిగా వైదొలగి ఉత్తి ముండ్లి కా. వారిలో స్థలములకు తూర్పుగా కొన్ని గంటలకు దూరమున గుంటూరులో స్థలములకన్న ఎక్కువ అయిన స్థలములు దున్నుచు ఈ విషయమును సరికరము చేసివారికి ఇచ్చుచు వారు ఈ నివేశనము విడిచిగా గాని పీల్చిన బొమ్మలుగా గాని తమ్ముచేయు. ఆస్థానమునకు కిర్యాణిగా వచ్చు 18 (పదియొక) స్థలములు. ఒక్కొక్క స్థలము కాలూరు ఏరియా 200 చదరపు గజములు మొదలు 860 చదరపు గజములవరకు వుండును. నడరు స్థలములు ఇవిని తెలియ చేయు స్థానములకు గైకొలుకన్న వేలమువరకును కట్టి మున్ను విశాఖపట్టణము మునిసిపల్ అఫీసులో నుంచగదిన. కావలెను. ఆఫీసు తెరిచి యెవరు కాలములో యిచ్చుకొన వలెను దినమునకు పూర్వము భోగట్టా నిమిత్తము కట్టి స్థానము నగైరాని చూచుకొనవచ్చును. స్థలముల వేలము స్థలములనుండి జరుపబడును.
"ముంగిపూడి కామయ్య, మునిసిపల్ అఫీసు విశాఖపట్టణము } చెయ్యిగ్గన్
27 మార్చి 1924 } మూర్త్యు కా."

ఒక సారి మాకు అర్థమయిచి మా నాణ్యమును తెలుసుకొన కోరెదము

స్త్రీలు కంఠమునందు ధరించు

చేయిను అడ్డిగె

6 నం-13 నం వరకు చేయవచ్చును. మజూరి చేదారం సహా
రూ. 10-15 వరకు గలదు.

ఇ మి టే షన్ వ త క ము లు ధర రూ. 30-50 వరకు గలదు.

(4) 172, పుట్టుగలబందపైన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

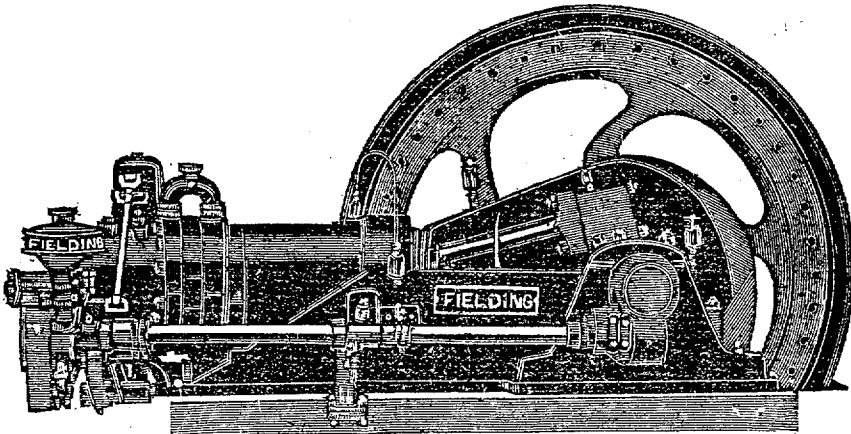
ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

“ఫీల్డింగు” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూట్రెపు కోల్డు వేపరైజరు
క్విక్ స్టార్టింగు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ప్రెస్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు ఫల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగల
ఈ యింజనులను కొనుటకల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు
అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే ఆవును. అన్ని సైజులు యెప్పుడున్న స్టాకులో
నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

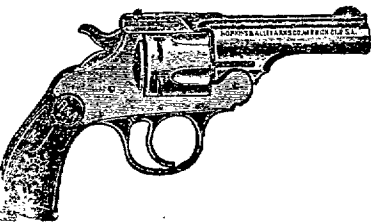
Telegrams: — Sole Agnts: D. L. Sastry & Co., Post Box
MACHINISTS No. 203
12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

ఒంటికాశముతోటా కుపాకి కుప్రసిద్ధము

కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8068)

శానాదిభములగు రివాల్యర్లు ఆరులేక

విడుతోటా యెక్కువని [స్టాపికము ౧౮౬౩ సం॥]

ధ ర లు

నరనము.

క్యేటలాగు

ఉచితము

శాశము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును ఉన్నవి. కేబుల్ లో పెట్టుకొని గలిగినవి కూడ దొరకును.

యం. వి. రామసుబ్రహ్మణ్య శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

క్రొత్తనాటకము!

రాజకళింగ గంగు

మంచినవలు!

ఆంధ్ర దేశ రాజచంద్రుడగు కళింగ గంగు చరిత్రము!

ఆంధ్ర దేశ కవించంద్రుడగు వేములవాడ భీమకవి ప్రభావము!

తెలుపునాటక రాజము. వెల 0-10-0 అణాలు. చందాదారులకు 0-8-0

ఉత్తమపునవలు.

సాఫీమనవలు.

(1) పరిమళ 1-0-0 (3) నీరద 0-12-0

(2) సాధన 0-12-0 (4) ఆరణ్యిక 0-12-0

(5) రజని (బంకిమచంద్రుని నవల) రు 1-0-0

క్రొత్త క్యాటలాగు
సిద్ధమైనది.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

“తార్కు”
పాంటెక్
కలములు

14 క్యారట్టు బంగారు పాళీలు కల
వి- ప్రత స్తమైన “ఇరిడెయం” పోయంట్లు
వేయబడినవి- చిర కాలము వని చెప్పును-
నాణ్యమైన కలములు, ప్రత్యేకముగా
మాకొరకు ఇంగ్లాండులో చేయబడినవి.
“బేబీలార్కు” కలము రు 2-12-0
“బ్యూనియరులార్కు” కలము రు 3-12-0
“లార్కు” కలము 5-0-0
“సెల్ఫ్ పిల్లరు” లార్కు కలము రు 6-8-0
“లార్కు” సిరా- పాంటెను
కలములకు చుంచెరకము } 0-8-0
సిరా
నిక్కెలు పాంటెను కలము క్లిక్కు 0-2-0

యమ్. హెచ్. రావు,
అండు నన్ను,
పోస్టువెట్టె నెం- 29,
కాకినాడ.

నూతన ప్రచురములు

బహుళ పోతనామాత్య ప్రణీతము

ఆంధ్ర బాగవతము 1-8 6-0-0

డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్ర బ్రహ్మాండపురాణము 1-8 5-0-0

అనందరంగ రాట్నాండము 1-8 1-8-0

అనంతనిఘండము 1-8 0-14-0

అప్పకవీయము 1-8 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సటీక 1-8 1-0-0

ఇంగ్లం అనేక సంస్కృతాక్షరగ్రంథములు మావద్దదొర
కును. క్యాటలాగులు చూడకోరినాము.

వావిళ్ల- రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
292, ఎస్ కే స్ట్రీట్, చెన్నై కలెక్షం.

చ మ త్కా ర గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశిష్టగణితము,
విశేషగణితము, మనోగణితము, త్రికోణగణిత సమస్యలు, త్రి
మూల, అర్థమూలములు, చిత్తులు, చిత్తుశక్తులు, యుక్తి
శక్తులు, రమామలెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంచికా
మును, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రసవంతముగైన
చిత్రచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన
గణితమునం దసమానజ్ఞతయు, చమత్కారమును, యుక్తియు
తెలివయు కలుగును. ప్రతివానివర్గర నుండవలసిన పుస్తకము.
దీనివెల రు 1 య. 2 పి. చార్జి అ ర్ య. 6 ప్రతులు రు 5 య.
వలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు,
ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలె.

శృంగార శ్రీనాథము

శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్రము. 1924-25 ఇంటర్మీ
డియట్ లెక్చర్లు. వెల 2-0-0.

చాటుపద్యమణిమంజరి 1-6

ప్రబంధరత్నావళి 1-8-0

మూనాల్లముచ్చట 0-4-0

శ్రీ కాకుళ శ్రీహరిశతకము 0-3-0

మణిమంజరి - మేనేజరు,
8/15 నల్లతంబి వీధి తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు.

7-4-1924 తేదికుండి

మరల ధరలు తగ్గించబడినది

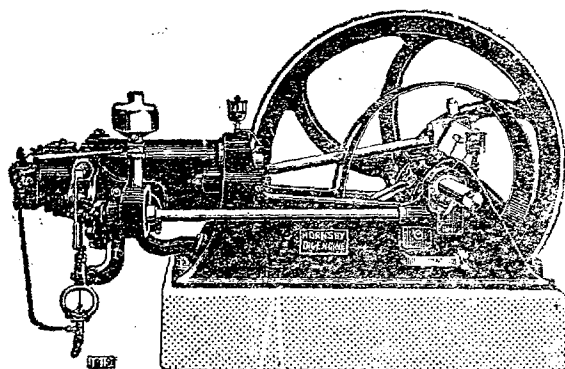
రస్త్ న్ - హార్ న్స్ బై

హిందూస్థాన్

సుప్రసిద్ధమైన ఈ ఇంజనులు

విస్తారముగా ఖర్చుగుటచేతనే

ధర తగ్గించుటకు వీలైనది.

మాక్రాత్త ధరలు పట్టికిని

నెం ౨44౩ రు

చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకును

ఇప్పుడే వ్రాయుడు.

ఆ యి ల్ ఎం జి న్స్ లు

6-45 బి. హెచ్. పి. వరకు అన్నికొలతలలో గలవు.

SOLE AGENTS IN MADRAS

MASSEY & Co., Ltd.

POST BOX No. 60

MADRAS.

వీర కు మంచి సమయము

మా వద్ద నిలువయున్న విస్తారమైన సామానులు

తగ్గుదల ధర ప్రకారము

యిచ్చి వేయబడును

నేరులో మీరు మావర్తకశాలకు వచ్చి, ధరల విషయమై తెలిసికొనవచ్చును

లేక

ధరలపట్టికకై వ్రాసిన పంపబడును.

నెస్సన్స్ అండ్ కో (లిమిటెడ్)

హిందూ రోడ్డు,

*

*

*

మద్రాసు.

భారతి,

(వైశాఖ మాసము)

నిన్నటిదినము భారతి అయినదవ (వైశాఖ మాసము) సంచిక వెలువడినదని భారతి పాఠక మహాశయులకు, నాంధ్రమహాజనులకు విన్నవించుకొనుటకు మిగుల సంతోషించుచున్నాము. మా యుద్యమమును జయప్రథముగఁ గొనసాగుచుండ ననుగ్రహించు నర్హ్య శ్వరునకును, అంధ్రవిద్యనందలికిని అంజలిబద్ధమను గృతజ్ఞులము వగుచున్నాము.

ఈ సంచికయందు సరసచనరచనానిపుణులగు శ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనృసింహముగారి “అనారాధి శ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి “రామరాజు,” శంకరదీక్షితులుగారి దయ్యములకొంప” అనుకథ లపూర్వకభాసన్నివేశము, రచనాచమత్కారము గలిగి భారతికి వన్నెదెచ్చుచు పాఠకజనహృదయముల నాకర్షించు గలవనుట సత్యదూరము కానేరదు. శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వర కవుల పుష్పనాటకము సరసముగా నున్నది. ఇది రచయితల సహజరసితన, ప్రకృతి శోభను వెల్లడించుచున్నది. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారి “వాఙ్మయ కరిణామము” శ్రీ భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారి “అంధికవిత్వ చరిత్రము” రావు సాహెబుగిడుగు వేంకట రామమూర్తి పంతులుగారి “వ్యావహారిక భాషా బహిష్కార నిరసనము” నను మూడు వ్యాసములు భాషాభాగము నలంకరించుచున్నవి. ఇంకను శ్రీయుత రాయసము వేంకటశివుడుగారి “నాగరాజు” కనుపర్తి మార్కం డేయశర్మగారి ‘వైదికవాఙ్మయము’ బాధ్యమత సిద్ధాంతములు ‘వ్యవసాయచరిత్ర’ ‘ప్రాశస్త్య సి. వి. రామనుగారి చరిత్రము’ మొదలయిన గద్య వ్యాసములుగలవు.

శ్రీరాయప్రోలు సుబ్బారావుగారి ‘మధు కలశము’ ‘శ్రీ తురగా వేంకటరామయ్యగారి ‘వనంతగానము’ శ్రీ గిడుగు వేంకటసీతాపతిగారి ‘మండుకస్తుతి’ (ఋగ్వేదసూక్తమున కనువాదము), శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారి ‘వానప్రస్థుని విభ్రమము’, శ్రీ పల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారి ప్రేమతిర్థము మొదలగు పద్యవ్యాసములు మృదుమధుర శైలితోనింపు గూర్పుచున్నవి ఇందలి యెల్ల వ్యాసముల గణములను బ్రత్యేకముగఁ బరిగణించఁ జాలము. పాఠకులే గ్రహించి యానందింతురని విశ్వసించెదము.

వర్ణ చిత్రములలో యశోధర-సిద్ధార్థుడు, అనారాధి, చిత్రములు ప్రత్యేక ప్రశంసార్హములు. బజబహదూరు రూపమతి పటమును సుందరముగా నున్నది. శ్రీ యుతులు, చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తి పంతులు, బులుసు సాంబమూర్తి, ప్రొఫెసరు సి. వి. రామను, డాక్టర్ కజ్జుగార్లయొక్క చిత్రము లిందుగలవు. శ్రీ శైలమునందలి శిల్పచిత్రములు, ఇతర చిత్రములును గలవు.

మా భారతి నిరంతరము నిట్లే పండిత జనాదరమును బడసి విలసిల్లుచుండును గాత యని శ్రీ భారతీదేవిని బ్రార్థించుచున్నాము.

భారతి సంపాదకుడు

కైస్తవులను హిందూసంఘము

లోనికి సంస్కరించుట

5.5.24 తేదీని ఏలూరుతాలూకా కురువెళ్లగూడెం గ్రామ కైస్తవుల కైస్తవమతమునందు మాకు నమ్మకము లేదని మా పూర్వమతమును హిందూమతములోనికి సంస్కరింపవలసి నదిగ కోరినందున సంస్కరించడ మైనది.

7.5.24 సం॥ తేదీని గుంటూరుజిల్లా సత్రెనిపల్లితాలూకా గ్రామ కైస్తవుల కైస్తవమతములు మాకు విరుద్ధముగా నున్నవని మతముందు మాకు నమ్మకము లేదని ప్రమాణ పత్రకవ్యాసి యిచ్చినందున హిందూమతములోనికి స్వీకరించడ మైనది.

ఏలూరుతాలూకా సత్రాలగ్రామ కైస్తవుల కైస్తవ మతముందు మాకు నమ్మకము లేదు. హిందూమతధర్మములు మాకు భోధించి మతము వదిలింపవలెనని నిన్న మా పూర్వమతములో సంస్కరించవలసినదిగ వై న ఉదాహరించినవారలెల్లరు ఒప్పుదలప్రమాణపత్రకలు వ్రాసి యిచ్చినందున మ. రా. రా. శ్రీ కల్లెం వెంకయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద వంగాయగూడెంలో శ్రీరామలవారిదేవాలయమునందు 7.5.24 సం॥ తేదీనా 4 గంటలకు పెద్దసభచేసి మ. హా. రా. శ్రీ ఏలూరు సిద్ధి సంఘ సెక్రటరీగారు అత్రై సూర్యనారాయణగారు హిందూ మతధర్మములను కైస్తవ మతధర్మములను వ్యత్యాసములను తేటతెల్లముగా తెలియనట్లు మృదు మధురస్వరముతోను పునఃపఠించిరి.

కురువెళ్లగూడెం గ్రామ కైస్తవుల నామధేయములు. (1) మానుకోండ ప్రకాశ మను చంద్రయ్యను. (2) కేచర్ల పి వియ్య అను ఎర్రయ్యను గుంటూరుజిల్లా సత్రెనిపల్లి తాలూకా గడగపాడు గ్రామ కైస్తవుల నామధేయములు.

(1) కొవ్వలి సోమయ్య అనే సామయ్యలు (2) కొవ్వలి నాగోరి అనే సంతోషము (3) కొవ్వలి సూరమ్మ అనే మాణిక్యము.

కైస్తవ వామములను తొలగించి పూర్వమతనామములను సంస్కరించడమైనది.

అధ్యక్షులు:—శ్రీ కల్లెం వెంకయ్యగారు కైస్తవ మతమును గురించియు చక్కగా బోధించిరి. హిందూమతమును దొంగతనము చేయుమనిగాని, జూదమాడుమనిగాని, మధుమాంసమును భుజింపమనిగాని, జీవహింసచేయుమనిగాని, మధ్య పానమును త్రాగుమనిగాని, చెప్పియుండలేదు. ఇల్లుగెలువలే నమ్మక చచ్చగెల్లునట్లుగ శ్రీరామస్వరణ జేసికొనలేక ఎండ మావులను జూచిజలమని భ్రమకొనినట్లు అన్యమతములు పాల్గొని, జాతిదొరలకు గుర్రములను పట్టుట బూట్టులు తోముట కుక్కలకు మేతవేయుట దొరలకు నెట్టెలు కట్టుట, గుట్టులకు గడ్డివిక్రమింపవచ్చుటయితరమతము పాల్గొనుటచే యిన్నివిక్రమింపవచ్చుటయన్నవి. మీతల్లిదండ్రులు పెట్టిన చక్కని నామములను విడిచిపెట్టి అన్యమతనాయకులను ఫెడరేక్షనియు నత్రానినియు ఈతాకనియు నక్కలనియు యీనామములను పెట్టుకొనుట కడునిచకరమనియు, జాట్టులు కత్తిరించు చికాపింసులు ను బాట్టులను తీసివేసుకొనుట మీ గ్రామమునకు నొకనూర్లో నూర్లునువేసి వారికి పదిదూపాయలశతమందిచ్చి మీరు కైస్తవ మతధర్మములను బోధించమని విషయములు నియమించగా పాదిరిలు సభాతు దినమున ప్రార్థనకు రావలయుననియు ఈదినము మొదలుకొని మీరు దేవునికి చందాడబ్బు వేయలేదుగాని పూజకుమీరు వంటచేసుకొను బియ్యములో నొకగుప్పెడు బియ్యమును నొకకుండలో వేసి ఏడవదినము కాగానే దేవునికి యిదియ్యమును తీసుక రావలయుననియు, గ్రామములోనుండు వారల కెల్లర మను, ఈ విధముగా ప్రబోధలు చేయుదురనియు యీ గ్రామస్థులు దేవునికి చందాగా దెచ్చిన బియ్యమును యీ గ్రామస్థులవారు ఈబియ్యము దేవునికియ్యమనియు ఈబియ్యముకొనువారికి ముగ్గులుగననియు ఈ సాధు ఆదియాంధ్రులకు హెచ్చరించి ఏలాముపాడించి ఐదుదూపాయలబియ్యము పదిదూపాయలకు పాటపాడించి నొకరిపేర కొట్టివేయించి వానిదగ్గర డబ్బు లేకపోతే కమ్మవారియింటికి వెళ్లి దొరగానూ వేసు దేవునికిబియ్యమునుపాటపాడితినండిపదిదూపాయలయిచ్చించండి అని వారిని పీడించి డబ్బును తీసుకొనివెళ్లి వారికి సమర్పించుచుండురు. కోతపండుగను హెచ్చరించి దేవునిచందా యనుచు స్థాధుజంతు బృందములకు మేకలను కొళ్లను గొట్టెపాట్లను ఆవులనుమాడలను ధాన్యపుకట్టలను బట్టుకుడ్డలను కోడి గ్రద్ద ను యింక

అనేక మైన వస్తువులను ఈపైని ఉదాహరించిన ప్రకారముగ పీరిని హెచ్చరించి పాదిరిలు పీరినలన విత్తమాణ్ణింపమనుదురు. ఈమిషనరీయులు సీమనుండి వీధిలకుడబ్బును తెచ్చించి నిమ్మజాతులకు పుచితముగా విద్యనగరపు చుందురనెదరు. శ్రీసూర్యనారాయణగారు తెప్పినట్లుగా మనవీధిల డబ్బే కొల్పోవుచుండురుగాని లెక్కచూచినట్లయితే సీమడబ్బు మన కేమియు యుపయోగపడుట లేదనియు యీమిషనరీవారు సీమచందాడబ్బుపెట్టి వీధిలను నూటికి ఎంతమందిని బి.ఎ.బి.ల్. చదివించిరినియు మనకు ప్రతిదినము ప్రబోధచేసినట్లే లెక్కచూచినట్లయితే నొక్కొక్క గ్రామములో పున్న చిన్న చిన్న పాదిరిలకు ఆగ్రామము చందాడబ్బే చాలుననియు అధ్యక్షులుగా రుపన్యసించిరి. సభసలంకరించినవారెల్లరు సంతసించి మ. హా. రా. శ్రీ మన పేటలకు శ్రీ యోగిపుంగవులగు శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు, శ్రీ అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు పంతులుగారు శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూరి పంతులుగారు శ్రీపుష్ప నారాయణ మూర్తిపంతులుగారు మొదలైన మహానీయులెల్లరు ను మన పేటలకు దయచేసి మనమత ధర్మములను బోధించుటచే యేలూరి పేటలయందు తదితర పేటలయందును విశేషముగ కైస్తవ పులుకాకుండిరినియు వారనాగయ్యగారు రుపన్యసించి సభవారల కెల్లరకు కర్పూరహారతు చిచ్చి ఫలహారములు పంచిపెట్టి ఆది హిందూ మాతకు జయ యను జయజయ స్థనలతో సభ ముగింపబడెను. (విలేఖరి.)

మాక్సిలన్ అండుకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంకొక్కోరేజిడ్ ౬౯ ఇంగ్లండ్)

నార్త్ బీచ్ రోడ్డు మదరాస్

కథానాచక పుస్తకములు

	అ. పై.
బాలశిక్ష	మొదటి తరగతికి... 3 0
మొదటికథానాచక పుస్తకము రెండవ	,, ... 3 0
రెండవ	,, మూడవ ,, ... 4 0
మూడవ	,, నాల్గవ ,, ... 4 0
నాల్గవ	,, ఐదవ ,, ... 5 0
ఐదవ	,, అఱవ ,, 1 ఫారముకు 6 0

వీనియందు పెక్కుచిత్రపులున్నవి. వానిలో ననేకములు ముఖ్యముగ నీపుస్తకములకొరకై చిత్రంపఁబడియున్నవి. వీనియందునలఁ బ్రతిపలుగల మతియే నాచక పుస్తకముల పరంపరయు బ్రహ్మత మాంధ్రభాషయందు లేదు.

రాయబహదూర్ కం. పీఠేశలింగము పంతులుగారి చేత వ్రాయబడినవి.

	అ. పై.
ప్రథమభాగము	... 6 0
ద్వితీయభాగము	... 7 0

హిందూదేశ చరిత్ర ప్రారంభ

పుస్తకము (మొదటిభాగము)

కథలు, ఇతిహాసములు

వరసాపురం, టైలర్ హౌస్కులు హెడ్క్వాటర్సు,
ఏ. జయరామరావుగారు, బి.ఎ., ఎల్.టి
కే. పి. వీరరాఘవా చార్యులుగారు, బి. ఏ.,
వ్రాసినది

రావు బహదూరు

కే. పి. రంగస్వామి అయ్యంగార్ ఎం. ఏ.

యఫ్. ఆర్. హెచ్. యన్. వారు అకాదమిక వ్రాసినది.

ఇది మదరాసు విద్యాభ్యాస ప్రమోదించిన పిల్లలకు సహసంబించి ఈపుస్తకము వ్రాయబడియున్నది. ఇందనేక సూతనాంశములు గలవు.

అ. 12 0

ఇంగ్లీషు తెలుగు నిఘంటువు ... రూ. 1 0 0

మాక్సిలన్ కంపెనీవారి, మద్రాస్ నిఘంటువు, ననుసరించి వ్రాసినది. ఉత్తరసర్కారులలోను, దత్తమండలములోను, మధ్యరాష్ట్రములోను, బహుకాలము ఉపాధ్యాయులుగ నుండువారిచే అంధ్రీకరింపబడినది.

దక్షిణ హైదరాబాదు

(చక్రియ విలేజ్)

జన్మదినోత్సవము

రక్షాక్షి సంగమం వైభవం ప్రదర్శించి గురువారమునాడు నల్లగొండయందలి కళాభివృద్ధి పాఠశాలనుండిరమన కీర్తి శేఖరై న గావుబహద్దరు కందుకూరి వీరేశలింగముపంతులుగారి జన్మదినముతోత్సవము జరుపబడినది.

నిజాంరాష్ట్రాంధ్రజన కేంద్రసంఘ ప్రచురములలో మొదటిదగు "నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులు" అను లఘుపుస్తకము వెలువడినది. పదిపేజీలు గలిగి అందమైన ముఖప్రతిముతో చక్కని శైలిలో వ్రాయబడి ముద్రింపబడినది.

ఆంధ్రసోదరీ సమాజము ౧౯౨౪ సంవత్సర మే నాల్గవతేది ఆదివారమునాడు సమావేశమైన శ్రీమంత్రిసభయందు శ్రీశ్రీ రాజా నాయని వేంకటరంగారావు బహద్దరు జమీందారు మునగాలగారి పుత్రికారత్నంబగు వనపర్తి రాణిగారికి సంభవించిన భర్త వియోగదుఃఖమునకు సమాజమువారు తమయంతాపమును ప్రకటించుచు శ్రీరాణిగారికి తమ సానుభూతిని తెలుపవలయునని తీర్మానించిరి.

శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు మ.రా.రా.శ్యామరావుగారి కూతురివివాహమునందు పాఠోపాత్మ్యము జరుపుటకు చెన్నపురినుండి విచ్చేసి నెకంద్రాబాదునందు "రామాయణము"ను హైదరాబాదులోని శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయమునందు "చయోకరవిజయము"ను హరికథాకాలక్షేపమునర్పిరి.

నెకంద్రాబాదులో నుండు శ్రీమతి సీతాబాయిమ్మగారును, వారిపుత్రులగు శ్రీయుత శ్యామరావు గుల్లేదారుగారును ఆర్యసమాజమునందుచేరి చిరకాలమునుండి అత్యంతాభిమానోత్సాహములతో పనిచేయుచున్నారు. శ్రీమతి సీతాబాయిమ్మగారికి బాలికాపాఠశాలను స్వయముగ నడుపుచున్నారు. బాలికల కుదిరెముగ దీనియందు విద్యగరపబడుచున్నది. ఇంతియేగాక మాతాపుత్రులిరువురును కళావంతులయందు వివాహాది సంస్కారములను ప్రవేశపెట్టి స్వజాత్యుద్ధరణకై చాలకాలమునుండి పాటుపడుచున్నారు. ఏప్రిల్ ౨౭ వ తేది నాడు శ్రీయుత శ్యామరావుగారి పుత్రికావివాహ మతివైభవముతో జరుపబడినది. ఆర్యసమాజవిధుల ననుసరించి వివాహసంస్కారము జరుగవలెనని యుద్దేశ్యముతో చెన్నపురినుండి వచ్చి సోమనాథరావుగారిని రప్పించిరి. కృష్ణాజిల్లామందు డిప్యూటీ కలెక్టరుపనిచేసి కీర్తిశేఖరై న రావుసాహెబు భక్తవత్సల నాయకుగారి పుత్రులగు శ్రీయుత లోకనాథులనాయకుగారే వారు. వీరివయసు ౨౫ సంవత్సరములు. పట్టపర్తి కుమందోక షర్మనునందు కడలేరిజిల్లా త్రాసర్కారులలో రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరుగానున్నారు. వధువు శ్రీమతి శకుంతలాబాయిగారు వయసు ౧౬ సంవత్సరములు. నాన్ పార్టీ జరుగలేదు. గానవిద్యానిపుణులగు పురుషులు సంగీతమును బాడిరి. పలువురు పెద్దమనుష్యులు వచ్చి వధూవరుల నాశీర్వాదించి కట్టుములు కానుకలతో బహూకరించిరి.

గతశుక్రవారమునాడు బ్రహ్మసమాజవిధి ననుసరించి భూమి ముత్తయ్యగారి కొమారుడగు చంద్రారావునకును, భూవన్నగారి పుత్రికయగు శ్రీమతి శివరాజమ్మకును వివాహము జరిగినది. శ్రీయుత జి. పి. చందావర్మగారు బి. ఏ. ఎం. ఆర్. పి. ఎస్. గారు మ. రా. భాగ్యరెడ్డి వర్మగారి సహాయమున పాఠోపాత్మ్యమును జరిపిరి. వధూవరుల నయకు క్రమముగా ౧౫-౨౪ సంవత్సరములు. దీనియందు పాగ్లేసరు వెలింకరు

గారు ఎం. ఏ. (సతీమణిసహితము) బాబీ కిషోరావుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. పి. వై. శే. మ. గి. రి. రావుగారు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురు పాల్గొనిరి. భోజనపువిందు కాళాహారములతో గూడుకొని యుండెను. అగ్రజాతులవారు సహితము కొందరు భోజనము సారగించిరి. వధూవరులు ఆయురారోగ్యములు గలిగి చిరకాలము గృహస్థాశ్రమమునందు వర్ధిల్లుదురుగాక!

దాతృత్వమునందు ప్రసిద్ధిపొంది కీర్తిశేఖరై న సేతురామగోపాలగారి పుత్రులైన సేతులక్ష్మీనారాయణగారు హైదరాబాదులోని శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయమునకు సుమారు ౧౨౫ రూపాయల విలువగల యొక ఇనుపపూలము నిచ్చినిలయపు సభ్యుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరిని డెలియవచ్చినది.

హిందూమహాసభ వివేకవర్ధనీ నాటకశాల మైదానములో గతశనివారమునాటిసాయంత్రే మారు గంటలకు సమావేశమైన మహాజనసభకు శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. కార్యదర్శియగు పండిత వామన్ నాయక్ బాగీర్థియగారు గతసంవత్సరమున జరిగినపనిని నివేదించి ఆదాయవ్యయములను జూపిరి. నూతనసంవత్సరపు ఎన్నికలు జరిగినవి. కార్యనిర్వాహకవర్గ మిట్లేర్చినది.

అధ్యక్షులు:— శ్రీమత్పరమ హంసపరివ్రాజకాచార్య చండీస్వామిగారు.

ఉపాధ్యక్షులు:— రాజా ప్రతాపగిరి బహద్దరు గారు; సేతుముకుంద దాసుగారు, న్యాయమూర్తి కేశవరావుగారు, సేతులక్ష్మీ మేగ్గిగారు, పండిత మాడపాటి హనుమంతరావుగారు, హైకోర్టువకీలు.

కార్యదర్శి:— శ్రీయుత వామన్ నాయక్ బాగీర్థియగారు. సహకార్యదర్శులు:— శ్రీయుతులు కాశీప్రసాద్ గారు సేతుమహాలాలుగారు శేనుమాల రంగరావు గారు వకీలు హైకోర్టు, గయాప్రసాదు ఆర్యగారు.

కోశాధ్యక్షులు:— శ్రీయుత కృష్ణదేవరాయక్, ఆబ్బూరి ముస్తాజిత్.

కార్యనిర్వాహక సభ్యులు:— శ్రీయుతులు కాశీనాథ వైద్యగారు ఎం. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి, పాండురంగరాజ్ గారు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి, రామచంద్రనాయక్, బారిష్టరుగారు, శ్రీ కిషోరగారు బారిష్టరు, నరనారాయణ ప్రసాదుగారు బి. ఏ; రఘునాథరావుగారు వకీలు హైకోర్టు, హాజీనారాయణ

దాసుగారు, అంబా దాసరావుగారు వకీలు హైకోర్టు, ట్యూరారుగారు ఫాటక్ ("నిజాము విజయ" పత్రికాధిపతి) సంగం సీతారామయ్యగారు, భాగ్యరెడ్డి వర్మగారు డిగంబర్ దాసుగారు వకీలు, విశ్వేశ్వరనాథ్ బి. ఏ. బి. ఎల్. గణేశమూ సింగ్ గిగారు, చిరాగ్ వీరన్నగారు, బాపూరావుగారు మరి నలుగురు.

ఈ సభవారు గత సంవత్సరము హిందూ ఆనాథాలయమును స్థాపించిరి. దానియందు దివ్యుడు ౧౪ గురు అనాథబాలురున్నారు. వీరు నాటిసభకు వచ్చియుండిరి. సభ్యులందరు చూచులాగున ప్రత్యేకస్థలము వీరి కమర్చబడెను.

ప్రభుత్వోద్యోగము లెఫ్టి నెంటు కర్నూలు జీవకాసింగు సి. వి. ఇ. వి. ఎం. ఎస్. గారు మే ౧౦ వ తేదీనుండి ప్రభుత్వోద్యోగమును చాలించుకొనిరి. వైద్యశాఖ, ఆరోగ్యశాఖ, కారాగారశాఖ ఈ మూడును వీరియధీనమున దుండెను. ఈ డైరెక్టరుపదవిని ప్రస్తుతము మేజరు మహమ్మదు అక్రఫ్ ఎం. బి. గారు స్వీకరించిరి. కర్నూలు జీవకాసింగుగారు ౧ మే ౧౯౨౦ నాడు నిజాం ప్రభుత్వోద్యోగమునందు ప్రవేశించిరి. మూడు సంవత్సరములు గడచినతరువాత మరియొక సంవత్సరమువరకు వీరి ఉద్యోగాలము హెచ్చించబడెను. ఈ కాలము పూర్తియగుటచేత నిచ్చుటకండి మే ౧౦ వ తేదీనాటి రాత్రి బండిలో నెల్లిరి. వైద్యకావద్దకు అనేకులు వీరిని కలసికొనుటకై వచ్చియుండిరి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

10.5-24 తేది శనివారమునుండి 17.5-24 తేది శుక్రవారమువరకు రెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 దినమునకు రాత్రి 8-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15 గంటలకునూ యూనివర్సల్స్ స్క్రీమింగు సీరియల్ డి ఈగిల్స్ టాలన్స్ మిక్సిలి భయంకర, ధైర్య, ప్రాణముపోవుట మొదలగునవిగల అధ్యాయము. ఫ్రెడ్ థాక్స్ డక్ & ఆకలిటిల్ ఫ్రాన్సీస్ పాత్రలను ధరించిరి. ఉపకథలు 10, 11, 12, నాలుగవవారము 6 భాగములు. యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు పిరియసు డి లెడర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసు & కామిక్ నూడ ముపబడును.

NOTICE FRENCH and German are taught by post. Three months course. Terms moderate. Concession to students. Apply for particulars with one anna stamp to S. R. Dabholker Esq., Kirtiker's Bungalow, Santa Cruz (Bombay).

డాక్టరు, జి. పి. గారి సుగంధనస్యము
అంగములందెల్ల శిరస్సును, ఇంద్రియములందెల్ల నయనములను, ప్రభావము అను విషయము నర్వచనలకుడై తెలిసినవిషయమే డా॥ ఈ రెండిటియందును కలగు వ్యాధులు సాధారణముగా (పా... వారి కలిగించుచున్నవి అని వ్యాధిగ్రస్తునిజన్మమున నివృత్తియొకముగాక తేనీ యామరజాంతమును బాధించుచుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తానికి తీసికొనుచుండు లోకేత ముదయోగింపబడుచు వచ్చి యిది గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాదులు చేరినవిగా నుండుటచేత కుదకు శివోగ్యము నంతకు చెదరియవనిగాకనూడ నేర్పడినది. తరువాత వైద్యులజను పట్టును నరనాగరితులచేత మించివైద్యములుగా తీర్చి సెంతుబడి యట్టి మందులకూడ ననేక మిచ్చు దుపయోగింపబడుచున్నవి. గాని అవి నూడవంతక ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు. ఈ సుగంధనస్యము లన్నియును యోచించిచిరకాలము కరి త్రవచేసి యాయుర్యే బాంగిలేయ యూనానై వైద్యులుగ బారితేరి లోకోపకారాధ్యమై తమకర్వనమును నిర్వహించుచున్న డాక్టరు, జి. పి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి. ఇదివరకే లోకమునందలటను వ్యాప్తము చేయబడి ముప్రసిద్ధమైనది కాబట్టి దీనినిగురించి మేము విశేషించి కాఫింపవలసికావలెను. ఒకస్థరి యువయోగింపియెడల దానియొక్కప్రభుణును నడియే స్థాపి. పగలదు. దీనిచే బాధానిష్కృతి గాంచి కృజ్జతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొలదివారును మంపిన యోగ్యతా ప్రతికూలకృతు మిక్కిలిగానున్నవి. ఈ సుగంధనస్యము నువయోగింనుటకల్ల మెదడు, ముక్కు, కన్నులతో సంబంధించిన సుమస్తవ్యాధులను సమూలముగా నశింపును. పీడనము, డింజిల్లెనోస్టి, రులోనిరోట్లు, జలదోమములు, మొదలైన, కంఠమునకు వెలువడిన ౯౬ వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టివది ఖిము. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యింతనులభ్యముగా వికయింతులను నావధ మిదికప్పు మతియొకటి లేదు. ఇరకాల ముంచినను చెదని సుగంధ విశేషమువలన, పొడి ఉభయము లేనివారికి నహిత మిది హితవుగా నుండును. సాధారణముగా పొడితేయవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగింపియెడల, ఇది సాధారణపు పొడి ౧౦, ౧౫ సారులు అపయోగింపిచిరకాల పనిచేయును. అలా తెలగల సాధారణపు పొకాకు పొడిలో నీ సుగంధ నస్యమును కొంచెటిక కలిపియెడల నా పొకాకంతయును మిక్కిలి పంపుకొంత మగును. బుడ్డి ౧ కి. అ. క. వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బ ౧ కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౦-౦ ఆంగ్ల లేక ఆంధ్రభాషలో విలీనము నివరముగా వ్రాశుటలెను. విలాసము: గురుబసవ అండు కంపెని లిమిటెడ్, హైస్ట్రబాక్సు 510 మద్రాసు.

అడయారు వార్తలు

బాటియ కలకాల

అడయారు, మే 7:—అడయారు నందలి బాటియ ఉన్నత విద్యాలయమున కళాశాల మార్పుటకు ఇచ్చట ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. విద్యాలయాధికారులు ఇందును గురించి మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారికి వ్రాసి రాబోవు జూలై మాసమునందు ఇంటరుమీడియేటు తరగతులను స్థాపించి మొదటి మూడు గ్రూపులలో తీరుగు గ్రూపుటకు ఉత్తరవుల నిష్పించ కోరియుండిరి. విశ్వవిద్యాలయపు సిండికేటువారు ఇందును గురించి కొందరిని నివేదిక సంప్రదించి గాను డాక్టరు కాండ్లెతు రెవరెండు మోషటు గార్లను నియమించిరి. వీరు కొద్దిదినముల క్రిందట అడయారుకువచ్చి విద్యాలయమును పరీక్షించి ఇచ్చట కలకాలను నెలకొల్పటకు అన్ని విధముల వసతులు గలవని అభిప్రాయ మిచ్చుచు సిండికేటువారికి నివేదికము నందియున్నారు. సిండికేటువారి యుత్తరవులు త్వరలో రాగలవు.

కలకాల జూలై మాసారంభమునండి ప్రారంభమగును. ఉన్నత పాఠశాలయొక్క ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయత గడ్డపాడుగు వేంకట సుబ్బారావు పంతులు ఎ. ఏ., ఎఫ్. ఎస్. యు గారు కలకాలకు ప్రెసిపాలుగ నుండురు. కలకాల సాశ్రమముగ నుండును. ఇందుజుదువు విద్యార్థులకు కలకాలలోనే భోజన వజ్రనాడులకు ఏర్పాటు చేయబడును.

ఇతర విషయములు

డాక్టరు బాటి అరంజేటుగారు త్వరలో పాశ్చాత్య శైశములలో ఇందూరు విశ్వవిద్యాలయ సందర్శమున సంచారము చేయుటకు బయలుదేరుచున్నారు.

ప్రాధికార ఎస్. ఎస్. రామారావు ఎం. ఏ (కాంటాబు) గారు యూరోపులో త్వరలో జరుగు ప్రపంచతారిక మహాసభకు భారతదేశ ప్రతినిధిగా బయలుదేరుచున్నారు. యూరోపున వీరు అయిదారుమాసము లుండురని తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

శ్రీశ్రీ విజయనగర సంస్థానాధీశ్వరుల యాదానము క్రింద శ్వేతలో విజయనగరమున నెలకొల్పబడ బోవుచున్న ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయమువారి యుద్దేశ్యములపట్టి విద్యావేత్తల అభిప్రాయమును గమనించు దలంచి మా ప్రతినిధి అడయారు నందలి విద్యావేత్తలను కొందరిని దర్శించి వారి అభిప్రాయమును నెరుంగ కోరెను. వీరిలో ననేకులు విద్యార్థులగు మున అనేక సంవత్సరములనుండి నిరంతరము సేవచేయుచున్నవారు. వారిలో కొందరు కాశీక్షేత్రమునందలి నెలకొలుపించు కలకాలను అత్యున్నత దశకు చేర్చి కీర్తి గాంచినవారు. నూతనముగ మదరాసున నెలకొల్పబడిగత అయిదారు సంవత్సరములనుండి బాటియ విద్యార్థులమున ఎన్నియో నూతన తీరుజాపధతుల నవలంబించుచు పనిచేయుచున్న బాటియవిశ్వవిద్యాలయమునకు నిర్మాతలు. వీరందరు ఆంధ్రులు త్వరలో ఉన్నత విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పటకు ముందంజ వేయుచున్నందుల కెంతయు సంతోషిరి. ఆంధ్రులు భారతబాలిలో ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము గలవారనియు అట్టి కంఠుల ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును తన విభముగ వెంపొందచేసి భారతాంజకు వారి శక్తియను సారముగ సేవచేయుటకు ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయము వారు అన్నివిధముల తోడ్పడు అత్యవసరమని చెప్పిరి ఒక్కవాక్యహాయముమాత్రము కాక వీరందరు తమ శక్తివశముగ విశ్వవిద్యాలయ కార్యక్రమమున పాల్గొని తోడ్పడుటకు వైతము ముందంజ వేయుటకు వాగ్దత్త మొనరించిరి.

డాక్టరు కజినగారు ప్రస్తుతము మైసూరు రాష్ట్రమున సంచారము చేయుచున్నందున మా విశేషి వారిని కలిసి కొనుటకు వీలులేక పోయినది. ఈ యభ్యయమును గురించి వారు ఇతరుల ముందే వినియున్నారు గావున వారును ఈ విషయమున అన్ని విధముల తోడ్పడుట కెట్టి సంశయమును లేదు. వారు ఇంకొక పక్షము దినములలో నిచ్చటికి రాలరు అప్పుడు మా ప్రతినిధి వారిని సందర్శించి విశ్వవిద్యాలయము పట్ల వారి ఆశీర్వాదములను బడయుగలము.

విజయనగరమువారు పూనుకొనిన యీ యభ్యయము అతి పరిశ్రమైనది. అభిలాంధరదేశీయులందరు విజయ నగరము వారి సేవాద్రుతమునకు కలుతనిచ్చి ఆధ్రాంబును ఆంధ్రదేశమున సమస్త విధముల సేవించి కృతార్థులగుదురగాత!

(స్వకీయవిలేఖరి)

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైలరోడ్డు పాఠశాల

మే 4:—వెనుక సేనుపంపినవిగాక యీ క్రింది విరాళములుకూడా మా మైలరోడ్డు పాఠశాల మూలధనమునకు వాగ్దానము చేయబడెను:— శ్రీమతి అద్దేపల్లి యశోదమ్మగారు రు 500 శ్రీయతులు ఓనూరి నారాయణస్వామినాయుడుగారు రు 500 దామ్ సుబ్రహ్మణ్యస్వామిగారు రు 500 చక్రావర్తముల వారి కుటుంబము రు 500 జియూ ఉద్దీప్త ఆనామ్మమ్ సామెబుగారు రు 100 పెద్దాడ వెంకటక్రష్ణారావుగారు బి. యే. వి యల్ డిప్టి కలెక్టరు రు 100 గోగుల వీలాచలంగారు బి. యే. రు 100 సి. జోనాగారు రు 100 సి. జోనెస్ గారు రు 150 కె. ప్రసాదరావుగారు రు 50 రాంపల్లి బుచ్చిరామయ్యగారు రు 50 వి. సామియూల్ గారు. రు 25 తోట పుల్లయ్యగారు రు 10 తోలేటి భానుమూర్తిగారు రు 10 కొల్లూరి సత్యనారాయణశర్మగారు రు 10 పోపూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారు రు 10.

మైన చెప్పబడినవారుగాక మా గ్రామములోని ప్లిట్టర్లు ఇప్పటివరకు 18 గురు వరకే రూపాయలొచ్చి రిజిస్టర్ చేయించుకొనిరి. తరువాత 82 వ పాఠవిద్యార్థులు అయిదేనిరూపాయిలొ రిజిస్టర్ చేయించుకున్నారు. ఈ ముప్పది ఇద్దరిలోను ప్రస్తుతము చెన్నపట్నంలో ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారున్న శ్రీయత తుంపూడి భగవంతులకు పూర్తి యొక్కరెయున్నారు. సదరు భగవంతులగారు మాస్కూలు పాఠవిద్యార్థియై యున్నారు. క్రిందటి నా లేఖలో మైలరోడ్డు పాఠశాల నూతన విలేజ్లో శ్రీయత గ్రంథి వెంకటరెడ్డి నాయుగారు మాతాలాకాబోర్డు తరపున యెన్నుకొనబడిరిని చెప్పియుంటిని. వీరుగాక మా యూనియనుబోర్డు తరపున శ్రీయత వస్తారు వెంకటస్వామి గారున్న నరసాపురం ప్లిట్టర్ల సంఘము తరపున శ్రీయతులు జంధ్యాల సుందరరామయ్య బి. యే. బి. యల్. గారున్న సి. కై సోమయాజులు బి. యే. బి. యల్. గారున్న సమకవిటిలోనికి యెన్నుకొనబడిరి. ఈ సందర్భమున నింకొక ముక్క చెప్పవలసియున్నది. ఇదివరలో కోర్టువారి తీర్పుప్రకారము వెయ్యిరూపాయ లిచ్చినగాని జీవితకాలము యావత్తు సదరు కమిటీలో సభ్యులుగానుండ వీలులేకుండెను. మొన్న

కోర్టువారు తీర్చి వారులు మనవిచేసుకోగా ఆమె తమను అయిదువందల రూపాయలకు తగ్గించిరి తెల్పుటకు సంతసించుచున్నాను.

కాల మానము

మే 7:—ఎండ క్రమేణ హెచ్చుచున్నది. అయితే ఇప్పటికింకను మాకు గానుపులులేవు. గ్రామములో జ్వరములు పొంగులు మొదలగునవి హెచ్చుగానున్నట్లు తెలియుచున్నవి. మాకాలవ కట్టివేసినారు. రెండవ పంటభాగ్యము తయారై కోతకువచ్చినది. మొదటిపంటభాగ్యము బస్తావక్కింటికి రూ 7-4-0 అమ్ముచున్నది. చివరభాగమున నీటిలేమిచేత రెండవ పంటభాగ్యమునకు కొంతనష్టముకలుగునని తోచుచున్నది. మా సబుకోర్టు మనసబుకోర్టులు రెండున్నా వేసంగికి కట్టివేయబడినవి. మా సబుకోర్టున కింకొకసంవత్సరము ఇచ్చటనుండుటకు హాకుం కోర్టుకట్టే ముందు వచ్చినది.

బోర్డు బాలికా పాఠశాల

మా తాలూకాబోర్డు క్రిందనున్న బాలికా పాఠశాలలో యీమధ్య మా సబుకోర్టు రుగారైన సెంగోదాయకా వి. సి. యస్. గారి యాధిపత్యమున బాలికలకు బహుమానము లివ్వబడెను. ఆసందర్భమున యీ పాఠశాలలో నొకసభ్యునినది. బాలికలు వారి వృదుమధురగానములచేతను వారి యభినయనైపుణ్యముచేతను మమ్ములను పరవశులగా చేసిరి. ఆసమయముననే బాలికలు ప్రహ్వనాటకమును క్లుప్తముగా ప్రదర్శించిరి. శ్రీ చక్రావర్తముల మాణిక్యశర్మగారు బాలికల కనుగణ్యముగా వారికి ప్రత్యేక పునాటకమును వ్రాసియిచ్చిరి. బాలికలు నాటకమును చక్కగా ప్రదర్శించిరి. అందులో హిరణ్యకశిపునిపాత్రను గైకొన్న పెద్దాడ మహాలక్ష్మమ్మ యున్న లీలావతిభూమికనుధరించిన నడ్డమాడి నీలశేమ్మ యున్న ప్రహ్వనిపాత్రలు గైకొన్న రాయసం మాణిక్యంబు కళా కామేశ్వరమ్మయు ప్రేక్షకుల కపరిమితానందమును గలుగజేసిరి. సెంగోదాయన్ గారు చాలా హాస్యరసజీరి. హెడ్డు మేష్టరుగారు వారిరిపోర్టులో స్కూలులో ప్రస్తుతపులోట్టును నిశచపించిరి. ఈస్కూలు పూర్వము గవర్న మెంటుక్రింద యుండియున్నది. ఈమధ్యనే యది మా తాలూకాబోర్డువారి యధీనమైనట్లు సే నిదివరకే వ్రాసియుంటిని. కనుక స్కూలు లోటుపాట్లు యానత్తు క్రమేణ మా తాలూకాబోర్డువారిచేత సవరణ జేయబడునని నాకు నమ్మకముగలదు. స్కూలు మంచి యభివృద్ధి రాగలదనికూడా నావిశ్వాసము.

మేతకలుపు సాలచెట్లు

అనంతపురం జిల్లాలో ప్రకృత కొన్ని కొన్ని భాగము లందు మాత్రమే దట్టమైన నీడనిచ్చు సాలచెట్లు పెద్దగా పెరిగి యున్నవి. ఈరకపుచెట్లు కర్నూలు జిల్లాగూరు లోడ్లలో కొంచెము ఎక్కువగానున్నవని చెప్పవచ్చును. ఈ ప్రాంతము ఉదార హృదయులగు మండ్రో, ఆర్ బట్ నట్ దొలకాలమువాటికై యగపడచున్నవి. కొన్ని కొన్ని ప్రాంతముల ఈగొప్ప చెట్లు కొమ్ములు ఎక్కువగా లోడ్లకు అడ్డముగా అడ్డముగా వ్యాపించి యుండుట చూచినయెడల బాటసారులకు నీడనిచ్చుటకై చేతులు చాచియున్నవా అనునట్లు తోచును. దూరదృష్టిగల వారికి తప్ప వీని సౌందర్యము ఇతరులకు అగపడదు కాబోలు.

ఈచీల కొన్ని కొన్ని లోడ్లలో నలుబది ఏబది సంవత్సరములుగా వేసి చెట్లు పెంచబడియున్నది. అవి వృద్ధియందులేవు. వీటిని పెంచుటకు కర్పితయోయినది. ఎండకడకు వీటిని నీడ గెనంతయూపునివ్వదు. వానిని గమనించి తగినట్లు పెంచుటకై నను లోకల్ బోర్డుకు ఉపవృత్తి చాలమందట విదితమే. ఇది యట్లుండ గొల్లకాపులు, గోపాలగూరు, తమ పశువులు మేపుటకై ఈకలుపు కాలములో చెట్లయొక్కలు, లోడ్లప్రక్కన కొట్టి వేపించువాడుక ఎక్కువగుచుండుట మిక్కిలి విషాదకరము. ఒకవారము నకు ముందు మడకశిరామార్గమున లోడ్లలో గల సాలచెట్లనుండి ఇద్దరు కొమ్ములను వించినట్లుకట్టలకై తీసికొని పోవుట ఒకానొకరు కనుగొని పిర్యాదుచేసినందువైన మేజిస్ట్రేటుగారు ఆ పరాధులను నేగట్టులకు కనుగొని క్రొత్త ఆక్టో నేటకు వారిని దండించక మోచుకొనే కదలి పెట్టిరి.

మరల నిన్నటిరోజు పెనుగొండకు దక్షిణమున జెంగళుగిరివోపు లోడునందు సాలచెట్లను ఎక్కువగా కొట్టి అటవీలో మెకలను మేపుచుండినది ఎవరో కనుగొని నుమారు 215 మేకలను బందెకు తోలివున్నవారు. వానలలేక పశువులకు మేతకలవైన కారణమున ఇట్టిప్రమాదము సంభవించుటకు ఆనకాళము వుండవచ్చును. అయినను అనేకులకు మనషి అనకపశువు అనక నీడ నిచ్చుచెట్ల కొమ్ములను దూరదృష్టిలేక కొట్టేవాడక చేయుట దేశాభిమానముగాదు. 10 ఏండ్లుగా పెరిగిన కొమ్మును 10 నిమిషములలో కొట్టివేయవచ్చును. పల్లెటూరి వారలెవరి పట్టణవాసులేమి డెట్టిచెట్లకు కలగకందా కాచియుండుట నిజమైనదేశాభిమానము. ఇట్టియత్తులరవాద్యము చిన్న చిన్న సం గతులలో జనుహృదయము వాటుకొన్న స్వరాజ్యభార మిట్టిదేయని మనకు తెలియదు. ఈరహస్యము యెక్కువగా జనులకు తెలియకొనిది స్వరాజ్యము తనంతకు తానే మనలను సమీపించును

మద్యపాన నిషేధనమునకు

మహారాష్ట్ర జిల్లా శివశంకరంగారు వ్రాయుచున్నారు. మద్యపానముచే మనదేశమున హెచ్చుచుండు దారిద్ర్యముకు నల యాధిపతియై మొదలు కుగ్రామవాసులవరకు అందరికి తెలిసియేయు న్నుది. ఈచెడుగునుండి దేశమును రక్షించుటకై దేశాభిమానులేమి, రాజ్యతంత్రవేత్తలేమి ఎడతెగకయూర్చున్నారు. అమెరికాదేశపు సంయుక్తరాష్ట్రములందు త్రాగుట నివారించబడుటకు ప్రభుత్వానన మేర్పడినది. హిందూదేశమున సానిక ప్రభుత్వము వారును ఈసంగతిని గూర్చి దీర్ఘముగ విచారించుచునేయున్న వారు. మద్యపాన విషయము ముంత్రి వర్గము చేతిలో నుండుటచేతను ఆ ముంత్రి వర్గము కాసనసభలకు బడియుండుటచేతను ఈభాగమును సంస్కారముల గావించుట ప్రజలచేతిలో నున్నదనుమాట. మన రాజధానియందు 50 పాత్రోమంత్రి పుంకపుడుకొవిషయమున అలస్యములేక అవగతపడక పాటుపడుచుండుటలో గుర్తెరిగిన వారికి మాత్రమే తెలియును. మనజిల్లాలో కుగ్రామవాసులే రెండుమూడుసంవత్సరములకు ముందు త్రాగుబోతుతనమును తగ్గించుటకై ప్రయత్నములు విఫలములుకాలేదు. ఈయత్నములు మఱికొంత బలవత్తయినదికావో యెక్కువగా సాగియుండును; గాని నన్న దగ్గరనుగ అధికారులు కొండలు ప్రాసీబర్ కోడ్ 144వ క్లౌజ్ అను క్లౌజును అక్కడక్కడ ప్రయోగించుచు వచ్చినందుచే ప్రజలందు ఈజన హితవిక్ష యడుగుటవలసి వచ్చెను. అట్లున్నను అవాటి ప్రయత్నములు కొంతవరకు ఫలించిన వనుటకు ఇప్పటికి కొన్ని కొన్ని గుర్తు లక్కడక్కడ అగుపడుచున్నవి. ఈవిషయమున రెడ్డినే శాభివృద్ధులు కొండలు సాధించినకార్యము లభ్యమైనను మార్గ వాయోముఖైయున్నది.

బొంబాయి, రాజధానియందు మద్యపానమునుజనుల

నుండి పారదోలుదులైన వెదకిచెప్పటకై ప్రభుత్వము వాతొక యుపసంఘమును నియమించిరి. వారు వ్రాసి పంపిన నివేదిక ఆ నేకభాగములందు హృద్యముగా నున్నది. దానిని పరిశీలించి నపుడు ఆయుపసంఘమువారు వివక్షణతోను శ్రద్ధతోను ఈస మగ్గను దీర్ఘముగ విచారించినారు నుట స్పష్టము. త్రాగుబోతు తనమును దగ్గించుటకే కల్లుసారాయిల వెల యెక్కువ చేయుచున్నామను సర్కారువారి వాదమును కమిటీవారు తోధించినారు. పదార్థముల వెలల హెచ్చించుటచే త్రాగుడు తక్కువ కాలేదనియు ఈయుక్తి అందుకు పనికిరాలేదనియు నివేదికయందు నిర్ణయింపబడియున్నది. త్రాగుడును సంపూర్ణముగ నిషేధించినట్లయిన జనవర్గమునకు ప్రమాదములు సంభవించునను అధికారులవాదము సహితము ఈనివేదికయందు దీర్ఘముగ విమర్శింపబడినది. ఈయాక్షేపణకు కొంతవర కడముండినను అధికారులు గౌరవము కొండంత చేయుచున్నారనుట కమిటీవారివరము. త్రాగుడుకు పుట్టినిల్లైన అమెరికాదేశముండేదాని నిషేధముసాధ్య మగుచుండ సాత్వికక్షేత్రమున హిందూస్థానమున అట్టిప్రయత్నము కొనసాగవలసినదను కమిటీవారికి హాస్యాస్పదమైపాడగట్టినది. సంపూర్ణనిషేధము సాధించుటకు ఆయుపసంఘమువారు కాలపరిమితిని ఇంతయని దిట్టపరచకపోయినను వారు చూచించు యుపాయముల చేకొని పనిచేసినట్లయిన పడిపిడ్డలో త్రాగుడు తనము పోగొట్టుట సాధ్యమని వారి నివేదికవలన నూహించవగు. కల్లుసారాయి అంగళ్ల నెలకొల్పుటకు ఉచితమైనచో డివియని ఇప్పటికీస్థితియందునిర్ణయించుపనికాక అధికారులచేయున్నది. అట్లుగాక ఈయధికారమును ప్రభావంమునకేవిడిచివేయడం సంపూర్ణనిషేధము కొంతకాలములోనే యలపడవనటు కమిటీవారి తాత్పర్యము. కల్లుసారాయిఅంగళ్లను ఆయాప్రదేశములందలి ప్రజలయొచితార్థకవోప్సన నెలకొల్పనిచ్చు పద్ధతికే ఇంగ్లీషు భాషయందు లాకల్ ఆప్ షన్ అనిపేరు. ఈపద్ధతిని వెంటనే యలపరిచినయెడల సంపూర్ణనిషేధ మను గవ్యస్థానము నునము మరలతత్పరలో సహించుట నిజము. స్వదేశ మద్య పానవస్తువులవైముత్రము దండెత్తి విదేశమస్తువులను పురస్కరింప నిచ్చుచో నిషేధమలవదుట దుస్సాధ్యమగును. ఇప్పటికీస్థితియందు విదేశపుపారాయి దాతముల వ్యాపారసహజ ఇండియాగవర్న మెంటువారిచేతిలోను స్వదేశమస్తు వ్యాపారనిర్వాహము స్థానిక ప్రభుత్వమువారిలోను నిల్చియున్నది. ఈరెండుకాఖలును ఒకటి యధికారమునకు లోబరుచుటకు ఈవిషయము నిషేధమున కడ్డమైయుండును.

ఒక్కొక్క మద్యపానపు అంగడియందును క్రమమగు సరకునకు మితియేర్పరుచుట త్రాగుడును తగ్గించుటకును మఱి యొకయుక్తి. ఈయుక్తి రేషనింగ్ అనిపేరు. ఈపద్ధతిబొంబాయి రాజధానిలో రెండుమూడుసంవత్సరములుగా వారిలోనుండినను దీనివలన విదేశపుమద్యవస్తువులవ్యాపారము ఎక్కువగావ్యాపించినట్లు కనుగొనబడినది. ఎటుచూచినను లాకల్ ఆప్ షన్ పద్ధతియే ఈసంస్కారమునకు ప్రథమసాధన మన జెల్లును. సర్ పాత్రోమంత్రిగారు ఈ నివేదికను చూచి ఏమిచేయదలచుకొ చూడవలెను.

తక్కినప్రదేశములకంటె నిషేధముసాధించుటకునట్లలో కష్టకరమనుటకు సందేహములేదు. ఇప్పటి నిర్బంధములతోనే వాని నుల్లంఘించి స్వేచ్ఛగా కల్లుగీరించుటయు, క్రమమైన లై సెన్సులేకయే కల్లుండలు నెలకొల్పి లాభమును గడించుటయు ఈప్రాంతములమఱికొందలెడభాగభేదుమైయున్నవి. మొన్ననే ఒకదొంగసారాబట్టిని కనుగొనబోయిన పాట్నావయన్ స్పెక్టరును అతనిభటులమును దెబ్బలుతీసి వెనకకువచ్చిరి. దేశమునకే స్వరాజ్యమానన్న మై నిషేధము కాసించినను ఈభాగమందు మన జిల్లాకు ముక్తికల్పననుట సందేహమేమో.

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్ ప్రకటన

మే 16 తేది మొదలు నెం-9 రు డౌన్ మద్రాసు-వాలేరు - పాస్టు ప్యాసెంజరుబండి చాగల్లు స్టేషన్లో 2 నిమిషముల కాలము ఆగును.

వేసవికాలము-బీదలగుడి నెలు

మహాశ్రీ శివశంకరంగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఈ మందువేసవియందు వున్నదున్నట్లు ఎండవేడిమికి నివ్వరగిలి బీదలగుడి నెలు మిట్ట వు ధ్యా వ్వాము; వరు సగా పోవుమంట ఈప్రాంతములకుస్వాభావికమైయున్నది. ఇప్పటి నీటికలుపులో అగ్నిచల్లార్పుటకు చాలింతజలము అవసరమునకు దొడకుట దుస్సాధ్యము. ఇట్టి ప్రమాదములు సంభవించినపుడు అగ్నిచల్లార్పకైనన్న మన్న మిహమరియొక సాధనము లేదనిచెప్పవచ్చును. అగ్నిచల్లార్పులకు వైశిప్రాకినపుడు మంటలపై పుటుకలతో దట్టముగ మన్నుపోసినయెడల సంపూర్ణముగా అగ్నిచల్లార్పక పోయినను వేరువిధముల ప్రయత్నములుచేయుటకు అవకాశమొనగను. ప్రక్కనుండు గుడి నెలుకు బ్యాంకవ్యాపించుట నిలిచి పోవును. ఏప్రిల్ నెలలో గుట్టాగ్రామమున నిమ్మ జాతులవారి గుడి నెలు 5, 6, ఎండకు కాలిపోయినట్లు సమాచారము తెలియవచ్చినది. కనుక పల్లెటూరి బీదసాదలు తమతమ గుడి నెలుయొద్ద మునుముందుగా కొన్ని బండ్ల నున్ననిమన్నును నేకరించియుంచు కొనియుండుట మేలుగానుండును. చదువరుల ఈయుక్తిని గమనించి, వేసవికు బోధింతురని ప్రార్థించుచున్నాము.

వత్తికొండ

పంచముల పరితాపము ప్రతిదినము మగ్రామమున అనగా (వత్తికొండ) ఉదయం ౬ గంటలు మొదలు సాయంత్రం ౬ గంటలవరకు యెండ యనక మిక్కిలి బాధకైన నోరృక్కని పురుషులు స్త్రీలు పిల్లలు వృద్ధులు కడవలు తీసుకొని వంతులకు మార్చిని తమవంతు లప్రకారం గిన్నెలతో నీళ్లు తోడుకొనుచు నుమారు ఒక్కొక్కనునిసి ౪ ఘంటలకు భావినుండి యిల్లుచేరుచున్నారు. ఒక పులు అహారము లేకపోయినను, బ్రతుకుదుముగాని నీళ్లు లేక పోతే చావగలమని తలంచుచు మిక్కిలి బాధలకు నోరృక్కని సంతాప మొందుచున్నారు. ఇకపంచముల గతియంతమందమా వాండబావులలో నీళ్లుగతిలేవు. ఒకవేళ నీళ్లుండిన కాలములో గూడ గ్రామమునకు రెండువర్గాంగల దూరములో పంచముల బావులు యుండేవి. వారలకుప్రకృతస్థితి మారినది. అచ్చట నీళ్లు లేక అల్లాడుచు వారి బావులలో వంతులు దొరికినవారు తెచ్చుకొనుచు వంతుల్ను సాధ్యముగాని వారు హిందూమనులహాజ వాడు బావివగ్గరకు వచ్చి కడవచ్చెక్కొని జనులను బ్రతిమాలుచున్న యెవరో యెవహానుభావుడో కనికరమాగ్గలి నీళ్లుబోయ గలదు. లేనియెడల ఆపంచమునిగతి యేదేవునితో చెప్పినను తీరకున్నది. ఇక బావులకు వెళ్లుదారి మాతమందమా గుల్లరాళ్లు కాతన్యమగు పల్లెరకాయముండ్లు కొంతదూరం పోగానే యిసుకయుదుమ్ము యిటువంటి దాద్లున్నవి. వాటినివయమును గురించి యూనియన్ వారితో దారిబాగాచేయించమని జనలందరు వేడినచో బోర్డువారికి దయరాకున్నది. వారికిబుద్ధిజనింపక పోయినను, ఇతరులైన బాగుపరుతుమన్న తిండికిగతిలేక అల్లాడుచున్నారు. యేమిగతిలేనివాడు (అనగా కూలినాటి చేనుకొని యెచ్చటనో గ్రామమునకు సమీపమున కొట్టంచేసుకొని నీడకుందమని తలంచుకొన్న తక్షణమే యూనియన్ బోర్డువారి ఆక్షేపణలు తహశీలుదార్ల వారి రిమార్కులు) వన్నులు విధించుటలు గలుగగలవు. కలిగినను తొందరలేదని యెంచి నిలచుటకు నీడవేసికొని యున్నను వానిపై యూనియన్ బోర్డువారు పన్ను విధించి పన్నులుచేయుటకు మత్రం సిద్ధులు. వానికి సౌకర్యమిచ్చుటకు మాత్రము స్వాతంత్ర్యము కాకున్నారు. మిక్కిలి బాధలచే పాటుబడుచున్నను యూనియన్ బోర్డువారు యింతటి కా తిన్యభావమును వహించుట మిక్కిలి అన్యాయముగా నున్నది. అదియుంగాక పూర్తిలేటవన్న బావులలోనైన పూగుమొదలగునవి తీయించిన జనులకు నుపకారిగా నుండును. అవియును గూడ చేయించుటలేదు. వనము శంకర శర్మ

కఫహరిచూరము 2.00-2.00 (6 డబ్బుల మందుగలది) 1-కి రు 2.00-2.00 ఈ చూరము వనమాలికలచే చేయబడినది. కిక్కు, ఉబ్బునూ, కాపిసన, కైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది. అమృతాంజనం డిలో, ముదరాన - బొంబాయి

బర్హాలో కూలీల సమైక్య

మకచర్చ:— లక్ష్మి నృసింహాకరవాలంబ స్తోత్రము
గూర్చి బ్రహ్మనందస్వామివాదించే పరశురాం లో గంగాధ
రేశ్వరదేవాలయమునందు రేపు 8 గంటకు మతవిషయముగు
చర్చ జరుగను. ఎల్లరు విచ్చేయ బ్రార్థితులు.

ఉద్యోగనియామకములు:—టి. జి. కృష్ణస్వామి
నాయుడుగారిని గుంటూరు ప్రైజరీ: డిప్టీ కలెక్టరుగా నియ-
మించిరి.

రా. బ. పి. టి. శ్రీనివాసాచారిగారిని రివెన్యూకాశు
కార్యదర్శిగా నియమించిరి.

ఆగమనము:—అమెరికను ప్రేక్షకాభిముఖుల
మతి మారినను, బాన్సును, బెర్డుగార్లు సేను చెన్నపురి విచ్చేసిరి.
నేటిరాత్రి కొలంబోను అటనుండి మార్సెల్లునుకు బోయెదరు.
విశాఖపట్నం హార్బరు ఇంజనీరు బ్రిష్టాగాను కాకినాడ
నుండి చెన్నపురి సేనుకుదయం విచ్చేసిరి.

వీచిలో బహిరంగసభ:— రేపు సాయంకాలము
6 గంటలకు తొలకుమాటులో (తిరువలి క్షే.జి వీచిలో) బహి
రంగసభ జరుగును. శ్రీ శుబ్రహ్మణ్య శివగారు “ప్రస్తుతరాజ
కీయ విషయముల” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. ఎ. రంగస్వామి
అయ్యంగారు అధ్యక్షులుగా నుందురు.

పండిత- విష్ణు దిగంబరుగారి సంగీతసభ:—

మైలాపూరు సంగీతసభవారి యజమాన్యమున కేపు సాయంకాలము 5 గంటలమైలాపూరు గోపాలనా యక రుపాకళాలయండు, (నాడు వీధి) పండిత విష్ణుదిగంబరుగారి పాటుచేరి జరుగను. ఆయన పరివారములోని గ్రాఫెసరు పురోహితుగారు జలతరంగము, వీణపై పాడెదరు. గ్రాఫెసరు ఫాడ్కిగారు దిల్లీ బా వాయిం చెదరు. బాలగాయకుడు బాలగంధర్వడు, కర్నాటకపాటలు పాడును. మణిలా దేవిగారు చిత్ర మ్రాయిం చెదరు. లేటు రూ 2, 1, $\frac{1}{2}$,

దేశీయప్రార్థనసమాజము:— శేష సా॥ 6
 గడిలకు వెర బూరితా మాధవమోక్షు 80౩॥ ప్రార్థనగృహ
 మన కీ గ్రనవద్దగచన దేశప్రార్థన గావించుచును.

రాకపోకలు:— బి. జి. కాచిలం చెటిగారు ఉదక
మండలములో ధర్మమనకవి టీకభద్రుడు, మౌనుగళుగారు,
పూర్వము ఇంజనీర్ మాటిమనగారును నిన్ను రాత్రి ఉదకమండలము
జూరరు.

మోక్షలాభము జ్యేష్ఠమాసమున నుత్తరమున జన్మించును.

వధూర అమెరికను కారణే (వచ్చివాడు) రెండు వార్షికంగా
ఈ కేటి ఉదయం చెప్పి పురి వచ్చి.

ఇర్రబూరులో బహిరంగసభ:— మదరాసు
జిల్లా కాలనీసు కంఘమహారి యాజమాన్యమున పెంబూరు
మైదాన్ము, పూ. లా. మునస్వామి మొదటివిభాగ ఆధిపత్యము
11 వ తేదీ సాక్షంకాలము రేగ బహిరంగసభ జరిగెను. ఎస్.
శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఆదికేశవులు నాయకరు, చక్రయ్యచెట్టి
గారు, సురేంద్ర భట్టర్, ఓ. ఎల్. శాస్త్రిగారు, ఓ. రామ
దాసుగారు, వామిదాశుగారు, యెంపేలు, మీనాక్షి. కుండ
రెప్పిళ్ళే ముఖ్యగువారలు భావికాలము కర్తవ్యముగూర్చి తీవ్ర
స్పందించెదరు.

రాయపురంలో కాంగ్రెసుసభ:— బ్రదాసు
జిల్లా కాంగ్రెసు యజమాన్యవ్యక్తి బ. రాయపురంలో పోలీసు
స్టేషను కేసుకు అంశముగ్గి విల మంశముగా జైన్ 12 వ
తేదీ సోమవారం సాయంత్రము 5-30 గ. బహిరంగసభ జరు
గెను.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఎస్. చక్రమూర్తి, హాజీరు
హమ్మన, వి. ఎల్. కాశ్రి, వి. రామచాను మున్నగువారు
ఈ మనీషివలంపన్నికలగుర్చి, కాంగ్రెసువార్షికమహాసభగుర్చి
ఉత్పన్నులించెదరు.

గంధ బహిష్కరణము

“ జర్మనీ దేశమున బెర్లినునగరమున వాల్ఫ్ భాను గారిచే
 ప్రచురింపబడుచున్న క్రిసెంటు అనుపత్రికను హిందూ దేశమున
 కెవ్వరైనా లెప్పింప గూడదని ” గవర్నరు జనరలు ఉత్తరువు
 చేసెను. (అ॥ పై॥)

విష్ణు 9 పే:—ఇందియా, తొరకనమహాన యాది పుత
నవాహాశ్చి చివ వారిని ఇందియా నొర ప్రియ శ్రుష్ట సంఘము
లో గర్భిణిగా నియమి చివట్టు ప్రకటింపి:—

అప్పటినుండి జెనరలు క్లైవ్ జాన్ సియో
యండియాలో ఉద్బుతమైన జెనరలు (ఆక్స్ ఫర్డు)
నరేంద్రపాస్వి అయ్యర్, డాక్టర్లు పి. వరదాచలం డాక్టర్లు
యస్. కె. కల్లె, కె. పైను. అజాద్ ఖాన్, అక్ బర్ ఖాన్
అప్పటి నుండి కలనల్ పి. ఇ. లెకనెట్, కెప్టెన్ నురాజ్
సింగ్ బహదూర్, యండియా వారంతము సైనికాభివృద్ధి
వచ్చును. కలనల్ జె. పి. ఫ్రీలండుగారి సంఘమునకు కార్య
వర్గంగా పనిచేయుదురు. అప్పటి నుండి కలనల్ డిప్టీ గారిత
అస్పష్టమైన సంఘములో పనిచేయుటకు పోవుటకును యండియా
వారంతమునకు వారిస్థానే మరయుటకును నియమించుటకు ప్ర
యత్నింపుచున్నారు. అసలు మిలిటరీ సైన్యము కాటుకుటి
యైన సైన్యములో శాంతిభేదములను పోలగించి, అస
లైన సైన్యమునకు తరువార దానియంత సవరమై దానిగా జే
యుటకై యండియాన రాష్ట్రీయ సైనికశక్తిని సభివృద్ధిజేసిం
పుచేయుటకు జేతుటచేసిన కదుపాములను విచారించి యీసం
ముదారు విచార్యమైనవలసియున్నారు. భారతస్వామ్యాభివృద్ధి కాన
సవరయొక్క మే జూతనమనవేముకాగానే యీ సంఘము
యొక్క ప్రభుత్వసమూహకము సీమాంతరమును. (అ॥ ౧౨॥)

యన్. వి. రైల్వే ఏజెంటు బి. సి. స్కాటుగారు ఒక
వెల వెలవుయిన ఛౌడేలుగారి రైల్వే విభాగి కృతానున ను
స్వయ. (అ. (వె.)

మద్రాసు శాసనసభ
 తిరుతివాల్లి, మే 9. — మద్రాసు శాసనసభలో తిరు
 తివాల్లి జిల్లా గ్రామనియోజువర్గ (మహమ్మదీయ రకం) ప్ర
 తినిధియగు డివాన్ బహదూర్ ఖైలా చిచ్చెట్టి గారు ది
 పోషకులవలన అభావమునల్ల తిరిగిబయలు శాసనసభ యొక్క కలలో
 మోసంపల్లి జమీందారుగు కె. సి. యం. కెంకటాచల రెడ్డియ
 దగారిని రక్షింపజేయు అర్హింకావంతుడని స్వరాజ్యపక్షమువ
 దు ఆడిగింపబడు కేలయాయగుది.
 అ. వె

ఈరోడ్డు తిరుచివాపల్లి సన్ననియిరువదారి
వెడల్పుదారి చేయబడెను

తిరువనాంతి 9 మే: — ఈరోజు - తిరుచి కా
వల్లి సన్నయిన పదావివేక్షా దారిగా ముక్కుబడును. ఈదారి
తిప్పుగాయన్. వి. ఆరొనో నోవరుక్కు-మత్తు-న్న న్నోలైన్ కా
లో దిగ్గురుపోవును. ఇట్లు ముక్కుటను 25 లక్షలవరకు అంచనా
వేయవలసింది. ఈ అంచనాలు కాండ్లన్ చేయబడుటకై రైల్వే
బోర్డుకారికి కుంపనడిచి.

(ఆ) (మ)

గంజామండలమున 1924 నం॥ జనవరి 1 తేదీ
లగాయతు ఏప్రిల్ ఆఖరుకు జరిగిన కార్యగ్రాహక
కార్య నివేదిక.

గ్రామసంఘములు ౬౩, కాంగ్రెసు సభ్యులు 1817, వనూలుచేసిన తిలకునిధి రు 888, వనూలుచేసిన పూజానిధి రు ౬08-7-1, శ్రీ వాగ్గేకరరావుగార్కి పంపినది రు 20, అమ్మకమైన ఖజదరునిలవ 14000.

గాదె రాజమన్నార్లు,
కార్యదర్శి జిల్లా కాయగెను సంఘము

ఈ వాల్టా మాసములలో రూ 14,000 రూపా
(పదువార్లవేల) పైగా అమ్మకం అయినది. కాని సరియైన
కలు గొన్ని ప్రాంతములనుండి రావలసి యున్నది.

కృష్ణమోహనసభ - గరుడగర్వభంగం
 శత్రు (11 వ లేవీ ఆదివారం) సాయంకాలం 5 1/2 గం
 యాసభవారు సాంవత్సరమునాటికి రావునవాదకు
 సి.వి.లేక మిదల్యాద (ఎం.ఎల్.సి.) గారి అధ్యక్షతక్రింద
 నున గురడ గర్వభంగమును నాటకమును ప్రదర్శించెను.

శ్రీ గణేశ వైద్యమందిర సాధుసంఘము
 6-24 మంగళవారము రాత్రి 8 గంటలకు శ్రీయ
 ఉత్పండి, పాలమనిగారి "భక్తవైయొక్కలక్షణములు"ను గు
 డున్న సినిమీ తెలుగుపులివ లెలర హాసందించుకేసిరి.

రంభా 9 వ మే సమ్మేష్టితి మారతేః, 8 వ తేదిని మా
 క్రమః తేదిహి స్త్రీమత్యుని సామానుకు కృష్ణ చిత్తమృగా
 రు బర్హుకూలీః చేదిమించిరి. తస్మీయరు చాలాసకలలతో రం
 గునుమిదుగా సింహుధారు విభాగం మొదలు ప్రదేశములకు
 పోవుచుండెను. భారతీయులకు కూలీలు మరకనాదున బర్హు
 కూలీః చే దిమించిరి. ఎక్కువీరుకలలోని సామానుకు బియ్యపు
 మిట్టలకూలీః దింపుచున్నారు. కాని పనిచేయుచునున్నిన కూలీ
 లుకూడ ఇతరకూలీలకు భక్షాపదీ పనిచేయుటమానిరి. సమ్మేదా
 ర్లును యజమానులును కలసి సంప్రదించుటచే సమ్మేత్వంలోనే
 అంత ముందునని తోచెను. పంజానుర్యాలియు ఒక్కొక్కరికి
 చొప్పున బిక్రంతిగొనఁబడు యజమాను లంగీరించుదు 10 వ
 రంభా తేదిని జీములెక్కునచేయు నివయమానుసూర్తి ఓడల
 యజమానుల సంఘమువారి యభిప్రాయమును కూలీలకు తెలియ
 చేయుచుమరులు తెలిసిరి. కూలీలందు కంగీకరించి పనిలో తిరిగి
 చేరుట జచ్చుండిరిగాని ఇతర కూలీలవచ్చి దెబ్బదింది రాష్ట్రవ్యవ
 మొదలెటులచే వెద్యుతును పనిలోకికేరైరి. 8 నురు కూలీలకు
 తలకోక రి రూపులు జరియగా విధింపబడెను. సామగ్రియు
 కూడ దెబ్బదింపుకు సంబంధించిన వర్తమానములు తెలియరచ్చెను.
 లేరి ఫాక్స్ట్రీమత్యుని సామానుదించుటకై టుదర్భుబడిన బర్హు
 కూలీలు తిన్నగనే పనిచేయుచున్నారు. చేతిబల్ల కూలీలసమ
 చాచరకు అంగీరించినది. చాలమంది పనిలోచేరిరి.

బీరారు రాష్రములు

బిటీషువారియధీనముననే యుండవలయు నని

వారాజ్ఞిలా కాశ్చరెన్ను తీర్మానము

యోగీశ్వర, మే ౪:— వీరరుద్రజయ త్రివిధ పరి
పాలన లోకంపై కామ పాలన లో
యొక్క వికల్ప మాల పాలన రుద్ర, యి
మూల గూడ అర్చిస్తారు జరుగుతున్న కనబడుచున్నవరియ్య అ
దుల వీరరుద్రత్రీవిధ పరిపాలన క్రింద సంఘటన కాన్య
స్య అభిప్రాయమయ్య వార్తాజ్ఞా కాన్యరెవ్యూ ఒకవీర
న యామోగింపబడెను.

అంతర్జాతీయ తపాలాకాన్ఫరెన్సు స్థాపనము

నిమిషము 9:— జూలై 10 వ తేదీన స్టామినానులూ
 జనగు అ. కిరాబాబు పోస్టు గుమాస్తాను పోవుటకై పోవుటై
 లి. గాఫుల డైరెక్టురు బెంటింగు జి. ఆర్. కార్కు గారు నిమిషం
 డి నవ్వేయంగఁ జూరము వాడు యింగ్లండునకు బంతులు వేయదు.
 ఇండియా పోస్టుల కాఫులాని యిన్. డి. రామానాథను పి.
 యిన్, మాట్టరీ గారును పి. కి. న. మ. సరించురు.
 వీరు లేననుచును హెన్. పి. సామ్యుగారు డైరెక్టురు జె.
 రలాగా పనిచేయుదురు. (ఆ. (వె.)

చెవిసంబంధమైన వ్యాధులు

గుమారు నాలుగైదు మాసములనుండి నా రేసును చెప్పు
నుండి నీరుమాదిరి ప్రవిందుచుండెను. కొంచెము కట్ట ముండెను.
అయితే మంచి అర్థకముగా నుండుటచే నా చిటికెనవేలితో
అభాగములను బలముగా కలిపి బెట్టవలసి వచ్చెను. అందుచే
నా చెవులు ఇంకను హీనస్థితికి వచ్చెను. నాకు సరిగా బిసబడ
కుండెను. తప్పక పూర్తిగా చెవును వచ్చుననుభీతిచే తిరునక్కై
నా పురవాసియును పనులము చెప్పే ప్రసము బారి బోను

మహాత్మా గాంధీ పూజానిధి

దేశభక్తుడు రాజమహేంద్రవరము చేరెను

మహాత్మా గాంధీ పూజానిధికి ధనమును సమకూర్చుటకు దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులు అయ్యదేవరకాశేశ్వర రావుగారు నిన్న (9వ తేదీ) రాజమహేంద్ర వరము చేరి న్యాయవాదులను కొందరిని చూచిరి. వారు భూరివిరాళములనిచ్చిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు నేడు (10వ తేదీ) ఉదయమునకు రాజమహేంద్రవరము చేరిరి. వీరు ముగ్గురును కలసి రేపు 11 వ తేదీ ఉదయమున నచటివర్తకులను చూచెదరు. పిమ్మట వారు పెద్దాపురమునకును రామచంద్రపురమునకును వెళ్లెదరు. (స్వకీయవిలేఖరితంతవార్త)

భారతస్వరాజ్యసంఘము

కండితమోతీలాలు నెహ్రూగారివికటనము

“స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఇతరపక్షములవారికిని ఏవో సంభావనలు జరిగినవి ప్రతికూలంగా వారము రోజులనుండి తేలిపోయినవార్తలను ప్రకటించుచున్నారు. అట్టి సంభావనలేమియును జరుగలేదు. ఆవార్తలు నిరాధారములు. గాంధీమహాత్ముని సంబంధములు కనేకులు వెల్లడుచున్నాయి. వారిలో అన్నిపక్షములవారును గలరు. వారిలో మహాత్ముడనేకవిషయములు చర్చించుచుండును. అవి ఎప్పటికిని జరుగుచునేయుండునుగాని వెల్లడిమాత్రముకావు. భారతస్వరాజ్యకార్యసంఘసభ యిటీవల బొంబాయిలో జరిగినది. ఆసభకు అధ్యక్షుడును కార్యదర్శియును మరి ఏడుగురు సభ్యులును వచ్చిరి. ఆసభలో జరిగిన చర్చ ప్రతికూలంగా నిడినకే ప్రకటించబడెను. కాంగ్రెసుకును స్వరాజ్యపక్షమునకును గల సంబంధము డిల్లీలోను కాకినాడలోను ఆమోదింపబడినతీర్మానములవలననే స్పష్టమగుచున్నది. మరల కాంగ్రెసుసభ జరుగువరకునా తీర్మానములలో మార్పుమియుండదు. మహాత్ముడు దీనినిగూర్చి తన ఆభిప్రాయముల నేమియును ప్రకటించి యుండలేదు. అని నెహ్రూగారు ప్రకటించిరి.

భారతశాసనసభలో తీర్మానములు

మే జానువెలలో జరుగనున్న భారతశాసనసంఘ సభలలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి రిడింగుతీర్మానములను పాదించెదరు.

(అ) 18.2.24 తేదీన ఆమోదింపబడిన “సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ” తీర్మానమునుగూర్చి జరుపబడిన చర్చ ఏమాత్రమును సంతృప్తికరముగాలేదు. దానిని పూర్తిగా నమలు జరిపినగాని సంతృప్తికలుగదు. (ఆ) ఆతీర్మానమునకు విరుద్ధముగ కొందరు వ్యక్తులును, ప్రతినిధులును భారతదేశము పక్షమున చేయుపనులతో నీ సంఘమువారి కేమియును సంబంధములేదు.

మరికొన్ని తీర్మానములు

మరికొందరు స్వరాజ్యపక్షమువారు గూడ నీదిగువ తీర్మానములను భారతశాసనసంఘసభలలో నుపపాదించెదరు.

(1) రాజకీయ నేరములకు శిక్షింపబడిన వారిని అరెస్టు చేయబడినవారినందరినిగూడ వదిలివేయవలెను. (2) స్థానికపరిపాలనమున మద్యములు నిషేధములు మున్నగువానిని పూర్తిగా బహిష్కరించుట కధికారము నొసంగుచట్టమును త్వరలో నామోదింపవలెను. (3) స్థానికపరిపాలనమువాగ్గ

భారత శాసనసభ

అధికారతీర్మానములు

రైల్వేఆర్థిక వ్యవహారములు

సిమ్లా 9 మే. — మేనెలయందు గూడు భారతశాసనసభాసమావేశమునందు సర్దారు యోగీంద్రసింగుగారు, తూర్పు ఇండియా రైల్వేనిగూర్చి గ్రేటు ఇండియనుపెనిస్యులరు రైల్వేని గాని కొనవలెననియు, రైల్వేఆర్థిక వ్యవహారములను ప్రభుత్వ ఆర్థికవ్యవహారములను వేరుచేయవలెనని కొందరు తీర్మానమును నుపపాదించెదరు. హిందువులనుతాత్ప్రాయముల గౌరవించుటకును, ఆయా-రాష్ట్రముల పారిశుధ్యపరిశీతులకొరకును హరిద్వారము, నోరాలయందు గంగానది నిరంతరము భారాళముగ ప్రవహించుటగాను ఏర్పాటుల కొనర్పవలెననిదని సర్దారుదేవప్రసాద సర్వాధికారిగా రొకతీర్మానము నుపపాదించెదరు. నార్తవెస్టర్లకై రైల్వేకొరకు స్లిప్రుకలెక్టరుల గురించి విచారించుట కొకసంఘమును నియమించిరా! అట్లగునో నాసంఘమునందెవరు నియమింపబడిరి. వారిని వేదికమెప్పుడు ప్రకటింపబడును, అని సర్వాధికారిగారు ప్రశ్నించెదరు. ప్రభుత్వ ముద్రణాలయమునుగురించి చాలప్రశ్నలు కపర్దేగారిపేర నిలచియున్నవి. ముద్రణాలయమున జరుగుచున్న పనిని, వానికగవ్యమును, 1920 సం॥ నుండి ఈనాల్గు సంవత్సరములలోను, కలకత్తా డిల్లీ, సిమ్లాలో ప్రభుత్వముద్రణాలయముచేసినవియు, ఖర్చును చెల్లవలెనని కపర్దేగారిడిగెదరు. 1922, 23, 24 సం॥ లో కొన్ని యంత్రసామగ్రిల విలువనుగూడ చెల్లవలెనని యడిగెదరు.

భారత శాసనసభ్యుడగు బి. దాను. ఎం. ఎల్. ఎ. గారు (నీహాడు, బరిస్సా) రాబోవు భారతశాసన సభాసమావేశమున నీకేంద్రతీర్మానములను పాదించుటకు నోటీసు నొసగిరి.

(1) (ఎ) భారతదేశమున స్త్రీలకుగూడ సరిసమానహక్కులను, స్త్రీపురుషులనువలెనే ఎన్ని-లహక్కులను నొసగుటకు, భారతప్రభుత్వశాసనమును సవరించుటకును. (బి) భారతశాసనసభయందు అధికారతీర్థ నియోజితసభ్యులసానమునం దీమాదు భాగీగలిగినపుడు, ఒకభారతీయస్త్రీ నాపదవికి నియమించుటకును, గవర్నరు జెనరలు చర్చిడినోనవలెనని ఈ సభవారు శిఫార్సుజేయుచున్నారు.

(2) మానవ నిర్మితకారణములకే, ప్రతివత్సరమును భారతదేశమందంతటను వరదలు సంభవించు చుండుటచే, వానినాపు నుపాయముల నరసి, కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సహకార నొసగుటకు ఒక సంఘమును నియమింపవలెను.

(3) టాక్సేషను కమిటీవారికి నియమించిన విచారణీ యాంశములను వికాలమొనర్చి, (ఎ) భారతదేశమున సగటున తల 1 కి ఆదాయ మెంత అను విషయమును, భూమిపన్ను అసెసుమెంటు సూత్రములను విధానమును నిర్ణయించుటకు గురించియుగూడ విచారించునట్లొనర్పవలెను.

(4) (ఎ) భారతపరిశ్రమలకు రక్షణము నొసగుట ప్రభుత్వ విధానముగ నేర్పరుపవలెననియు, (బి) టారిఫుబోర్డువారు గావించిన ఉక్కురక్షణమును గురించి నూచననుసరించి ఇకపాడ ప్రభుత్వమువారు అన్నివస్తువులను భారతపరిశ్రమలనుండియే కొనవలెననియు ఈసభవారు గవర్నరు జెనరలునకు శిఫార్సుజేయుచున్నారు. (అ. ప్రె)

మామూలవల్లం ఇనాం విక్రయం

మాగణి భూములయం దాసక్తిగలవారికిది మంచి తరణము. అవ్యవధియైన విండిపోవును. తరలడుదు.

కృష్ణాడెస్టిక్టు, గుడివాడతాలూకా, గుడికుసుమారు 6 మైళ్లదూరములో యున్నటు 3 దండిగానపూడి గ్రామములో నె 119 రు 21-69 ట్లు సర్వదుంబాలా ఇనాం భూమి, బండము, చదికియెనభూమి, ముంజేత కృష్ణగ్వక్రింద సాగులగునది. భూమి అంతకు సుమారు 19-0-0 లు వై చిల్లర ఏటటా శిస్తుగలది. సత్వపుహక్కు మొదలుగాగల ఏవిధమైన దాలు లేనిది. సదరుభూమి అంతగాని, కొంత, విక్రయమునకు సిద్ధముగా యున్నది. వలయు రలు యీక్రింద వివరించిన అడ్డసుకు తాము తహగా వచ్చిగాని, లేక జాబువాళి జవాబు ప్పించుకొనుటగాని చేయదగును.

యం. చంద్రయ్య ప్రోచయిటరు, నెం 8160 రు, వల్లికపిఠి, కికిందాబాద్, దక్కన్.

ఇర్రిగేషనుబిల్లు విచారణసంఘము

ఉదకుమండలము, మే 9:—ఈదినమున ఇర్రిగేషను కమిటీ, సెక్రటరేటునందు తిరిగి సమావేశ మైనపుడు అల్లాడికృష్ణస్వామి అయ్యగారు, బిల్లులోని వేర్వేరునిబంధనల గురించి వాదించిరి. బిల్లులోని నిర్వచనమును ఖండించును అవసరము మార్పులను సూచించెను. వీరు సోమవారమునగూడ వాదించెదరు. అ॥ ప్రె॥

నోటీసు

రు 116-0-0 లు బహుమానము

కాకినాడ జగన్నాథపురం బ్రిడ్జిరోడ్డున లాలానెంకన్న గారితాలూకు యింటిపీడికొట్టును అడ్డుతీసుకొని నేను చాలా కాలంనుంచి వ్యవహరించుచున్నాను. యీసంవత్సరాదిపండుగకు మాస్యగ్రామం వెళ్లి తిరిగివచ్చినవెంటనే సదరు అఫీసుకొట్టులో నున్న యిసుపపెట్టెను తెరచి చూడగా యీదిగువతెలిపి గల దస్తావేజులువగై రాలు పోయినవి. సదరా నీ తెచ్చియిచ్చిన వారికి రు 116-0-0 లు బహుమానం యివ్వబడును.

పోయిన ఆస్తి తెలిపి

- 1. రోళ్ల శేషశాయి నాయుడుగారు వగై రాలు 14-2-24 తేదీన వ్రాసిన ప్రోనోటు
2. డిల్లీ వారు 13-3-23 తేదీన వ్రాసి యిచ్చిననోటు
3. లకమన మాధవరావుగారు 11-7-16 తేదీన వ్రాసిన రిజిస్టరు తనఖాదస్తావేజు
4. షేకు అబ్దుల్ రజాం వ్రాసిననోటు
5. ముత్తా జగన్నాథంగారు 19-12-16 తేదీన వ్రాసి యిచ్చిననోటు 14-1-23 తేదీ నాటికివాళి రు 596-13-6.
6. దుద్దుపూడి శ్రీరాములు వగై రాలు 16-2-24 తేదీన వ్రాసిననోటు
7. ధూళిపూడి స్వామిగారు 26-3-24 తేదీన వ్రాసిన ప్రోనోటు
8. శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు వ్రాసిననోటు
9. ర్యాలి సోమసుందరరావుగారు వ్రాసిన తనఖా దస్తావేజు యకస్త్రాక్టు యిండ్లు సంబంధించిన రికార్డును
10. బండారు లక్ష్మీతాయారమ్మగారు వ్రాసియిచ్చిన రెండుక్రయదస్తావేజులు వపుచర్లు సహా
11. కొచ్చెర్లకోట వెంకయ్యగారు 8-8-109 నివాసిన రిజిస్టరు తనఖాదస్తావేజు
12. డిల్లీ వారు తేదీ 11-21 ని వ్రాసి యిచ్చిన ప్రో నోటు వపుచర్లు సహా
13. కోడూరి బాపిరాజువ్రాసిన ప్రోనోటు
14. వరిపల్లి తాతవ్రాసిన ప్రోనోటు 24-3-24 తేదీన వమూలు రు 140-0-0 లు
15. యల్లాప్రగడ వెంకటనారాయణగారు వ్రాసిన క్రయ దస్తావేజు వపుచర్లు సహా
16. డిల్లీ వారు వ్రాసిన డిక్రిట్రాన్సుఫరు దస్తావేజు వపుచర్లు సహా
17. పెనుపోరు గోవిందరాజులు వ్రాసినప్రోనోటు 20-3-1922 తేదీన వమూలు రు 150-0-0 లు
18. కుదుపూడి క్రీష్ణమ్మవ్రాసిన ప్రోనోటు
19. మోచర్ల కుటుంబిరావుగారి తీరిపోయిన తనఖా దస్తావేజు వారి యనసాల్వెంటురికార్డు వగై రా
20. కర్నాటికు పెనుపవిల్లుతాలూకుర్ షేర్లు రశీదులు
21. గురుజనాపల్లి గ్రామం తాలూకు క్రయదస్తావేజు లున్న పోలికెట్టి వెంకటరత్నం ఆకాశం శ్రీరాములుగార్ల రికార్డును
22. X రిమెళ్ల సత్యనారాయణగారు 28-10-23 తేదీ వ్రాసిన ప్రోనోటు
23. చాగంటి పేరయ్య లింగంగారికార్డు
24. 1-కి రూ 100-లు విలువగల 2 కరెన్సీనోట్లు
25. గుడ్లతోటట్టిన అడవసంచి యిందులోని రేబిలు సహా
26. రెదరుజేసిన కెదురుపేళ్ల రయిలుసంచి
27. కొన్ని చిత్రాలుకొన్ని ఆవర్ణాలు
సదరా జ్ఞాపకమును బట్టిని రికార్డునుబట్టిని తెలిసి నంతవరకు వుదహరించడమైనది. సదరు రికార్డుగాక యింకా మరికొంత రికార్డుగూడా పోయినది. తెలిపి జ్ఞాపకము లేనందు న వ్రాయలేదు.

కాకినాడ } 4.5.24 } నిమ్మన జయ్య్య

వైకంఠత్యాగహము

యోగం, నాయరునభల సంయోగసమావేశము

8 వ తేదీ మధ్యాహ్నము వైకంఠ తే. పరమేశ్వరం పిళ్ల (ఎం. ఎల్. సి) గారి అధ్యక్షతకేంద్రమీసంయోగ సభ జరిగినది. నిర్మాణాదుల అస్పృశ్యత మున్నగు దురవస్థలను తొలగించుటకే ఈసభ జరిగినది. శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి గూడ నాసభకు వచ్చెను.

అధ్యక్షుడు కోవనాస్వమి

ఇట్లు సంయోగసభ జరుగవలెనని యిరువదేండ్లనుండినే నాశించుచుంటిని. సంస్థానములలో కాంగ్రెసువారు అస్పృశ్యతా విచారమునకు ప్రయత్నించుటలో ఆక్రమ మేమియును లేదు. రాజకీయములలో తిరుగుబాటును ప్రభుత్వరక్షితములగు దేవాలయములలో పూజలనుపుట్టుకునుగూడ నిర్మాణాదులకు హక్కుగలదు. ఈమార్గము ప్రతిపక్షముగూడ నొప్పుకొనిరి. కానివారికి తలకు సాలుకు 50 రూపాయలు దేవాలయములవలన లాభము వచ్చుచుండుటచే దానిని వదులుకొన జాలకున్నారని అని అధ్యక్షుడు సుదీచెను.

తీర్మానములు

“(1) ఆరీధుల వెంట నడుచుటకు నిర్మాణాదులకు హక్కు కలదు. సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి కష్టములకు పాలగుచున్న వారును చెరసాలకు వెళ్లినవారును ప్రశంసనీయులు (2) ప్రభుత్వరక్షిత దేవాలయములలో పూజచేయుటకుగూడ నిర్మాణాదులకు హక్కుకలదు (3) అకాలీలు వైకంఠ తే. ధర్మ సత్రమును పెట్టినందుల కిసభవారు కృతజ్ఞులైయున్నారు. (4) ఈహక్కులను బహుముఖము కొందరు నాయకులు తియ్యకముఖులు ప్రతినిధివర్గముగా నేర్పడి చేయవలసిన పనిని వెరవేర్పవలెను.” అనుతీర్మానము లాసభలో నామోదించబడెను.

ఆర్యసమాజదీక్ష గొన్నవారికిగూడ నిరోధము

ఆర్యసమాజ దీక్షనుగొన్న 12 గురిలో ఎజువాలను పులయాలను దేవాలయ విధులలోనికి రానియలేదు. తియ్యాలను మాత్రము రానిచ్చిరి. ఇది ఆక్రమముని పండిత ఋషిరాంగారడంగ, ఎ జు వా లు ను పు ల యా లు ను త్రైస్తవ, మహమ్మదీయ మతముల నవలంబించినవగుడవారి నావీధుల వెంట రానియ్యరని జిల్లామేజిస్ట్రేటు తెలిపెను. ఇది ఆక్రమముని పండిరాంగారు దివానుకు తితివార్త నంపెను.

స్వామి శ్రద్ధానందగారు 1000 రూపాయలు

విరాళ మిచ్చిరి

వైకంఠ సత్యాగ్రహనిధికి శ్రద్ధానందస్వామి వెయ్యి రూపాయలు విరాళమిచ్చెను. సంయోగసభలో స్వామి యువ న్యసింహుడు అసామీప్యత అస్పృశ్యత మున్నగు దురాచారములను వెంటనే రూపుమాపవలెనని బోధించెను. (అ. ప్రె)

వలంటీరులవై దౌర్జన్యము

ఇద్దరునాయకుల దురాగతము

నిన్న 9 వ తేదీని ఉదయమున తూర్పువిధికి వలంటీరులు వెళ్తుచుండగా యిద్దరు శాయరులు ముఠాకొండరును కర్రలను కంకర రాళ్లను పట్టుకొని వారిని కొట్టిరి. వలంటీరులనాయకుడగు శివశైలంగారి కిని మరియొద్దరు పులమావలంటీరులను దెబ్బలు తేగిలెను. దెబ్బలు తేగిలినను వెనుదీయక వలంటీరులు తమస్థానముల కేగి గతరాత్రి అచటి కేగి అచటనున్న వలంటీరులను రెండు మూడువీధులలోను బదిలీచేసి పిమ్మట శివరమునకు వచ్చిరి. దెబ్బలు తీగినవారిలో చాలమంది వైకంఠారేగాని వారిలో కొందరు కనిష్టేయులగుడ దుర్గులు లేకుండ నున్నారు. పోలీసుకమిషనరు పిట్టగారును అక్సిడ్వంటు నూపర్చుంటు పిమ్మటయ్యగువారును శివరమునకు వచ్చి వలంటీరుల స్థితిగతులనుగూర్చి విచారించి దౌర్జన్యమునకు వచ్చిరి. సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో శిశువంశంబుద్రీ, మాధవనాయకుగా ద్వుపన్యసించిరి. నిన్న శ్రద్ధానందస్వామి బసలో యిట్లుగొప్పసభ జరిగినది.

స్వామి అభిప్రాయములు

“నేను కాంగ్రెసుసభ్యుడనుగాను గాన సత్యాగ్రహమున ప్రత్యక్షముగా పనిచేయజాలను. గాంధీమహాత్మునికడకు కొందరు వెళ్లి సంగతులను సరిగా తెలిపినో మహాత్ముడు సహజము జేయగలడు. ఇతరరాష్ట్రముల వారుహామయముచేయుట

కథ్యంతరములేదని యైన మహాత్ముడు ప్రకటింపవలెను. ఇది అఖిలభారతసమస్య గాన యితరరాష్ట్రములవారుగూడ సహాయముచేయుటవసరము. నేను శక్తివంతులను లేకుండ సహాయము చేసెదను. కాంగ్రెసువారు రివివయమున జోక్యమును వదులుకొనినచో మీరు ప్రత్యేకసంఘముగా నేర్పడిపని చేయవలెను. ధనమునకును వలంటీరులకును లోటుకలుగకుండనే నేర్పాటుచేసెదను. ఇది కేవలము హిందూ ఉద్యమముగానే యుండవలెను. కాంగ్రెసువారు వదులుకొనినచో హిందూసభ వారి యజమాన్యముననే నీయుద్యమమును సాగింపబూనెదను.” అని స్వామి సుదీచెను.

మంగళూరులో ఆర్యసమాజవార్షికసభ కథ్యక్షుల వహించుటకు స్వామి నిన్నరాత్రి వైకంఠనుండి బయలుదేరి వెళ్లెను. పండిత రాంగారుగూడ స్వామితో వెళ్లిరి. కేళవమీనను సతిగారు మున్నగువారుగూడ నిన్ననే త్రివేండ్రమునకు వెళ్లిరి. (అ. ప్రె)

శృంగేరి మహాజనసభ

గతనెల 23 వ తేదీని జరిగినది

ఏజి. ఆఫ్ కన్వెంటుబిల్లునుగూర్చి గెజిటులో ప్రకటింపబడెను “(1) ఇట్టిచట్టము నుపపాదించుటయే తప్ప (2) ఇది చక్రవర్తినీ చక్రవర్తుల ప్రకటనకు విరుద్ధము. (3) హిందూదేశమున మత విషయములను చర్చించుటకు మతధర్మాన్ని ప్రతిపదితు లేగాని రాజకీయ కేటెల్లములుగారు (4) ఈచట్టమువలన సామాన్యప్రజల కధికముగా కీడేకులగు గాని మేలు కలుగదు. దొరతనమువాటికి చట్టమునుగూర్చి జోక్యము కలిగించునట్లు చే వారికాలమును ధనమునుగూడ దుర్వినియోగముగలుగుటవల్ల మరే లాభమును కలుగదు. (5) దీనివలన ద్విజులకు చాల హానికలదు. తక్కినవారికి మేలుకలుగదు. (6) ఈ చట్టమును కొందరు వారిలో చాల మందికి హిందూ ధర్మశాస్త్ర ప్రకారము వివాహ, పునస్సంధానములకుగల భేదము సరిగా తెలియదు. దీనిని గూర్చి తగిన సాత్వ్యమునీసభవారు చూపగలరు. దొరతనము వారి ఆక్షేపణలకును ప్రశ్నలకును ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు సిద్ధముగానున్నారు గాని హానికరమగు నీచట్టమును త్రోసివేయవలెనని యీసభవారు రాజప్రతినిధిని కోరున్నారు” అను తీర్మానము లాసభలో నామోదించబడెను. విద్యాన్. కే. శేషశాస్త్రిగారు అధ్యక్షుడు ఎన్. మహాబాలభట్టగారు కార్యదర్శి.

శృంగేరి ఏజెంటు రాజీనామా

ఎన్. శ్రీకంఠశాస్త్రిగారు రాజీనామానిచ్చిరా? శృంగేరిమహాజనసభ ఏజెంటుగా నున్న ఎన్. శ్రీకంఠ శాస్త్రిగారు రాజీనామానిచ్చిరని ఏప్రిల్ 28 వ తేదీ ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రకటింపబడెను ఇది యొక చాణ్యతాత్రమేనా అని తోచుచున్నది. కాటకము ప్రబలముగానున్న ఈకాలమున గూడ స్వామిలవారుసంచారముచేయున ధైర్యముచేసినశాస్త్రి గారింతలోనే రాజీనామానిచ్చెదరా? మరికొంత అధికారమును రాబట్టుటకు శాస్త్రిగారిదివరకుగూడ నిలుచు చాలసారులు యెదరించియుండిరి గాన మరల నిపుడు గూడ నటులేచేసికేమా మతము జమాఖర్చులనియ్యవలెనని అడుగగా శాస్త్రిగారియ్యలేదనియు రాజీనామా నిచ్చెదనని చెదరించిరనియు తెలియుచున్నది. అదిన్యాయమా? వారధికారమును వహించినలేదీ మొదలునేటి వరకును సరియైన జమాఖర్చులనిచ్చి గదావారు తొలగిపోవలెను. గానవారటులేచెనెవరని వమ్మెదను అని శృంగేరినుండి స్వకీయ విలేఖరి వ్రాసెను.

బోర్నిసుకుట కేసు

కాన్పూరులో 9 వ తేదీ విచారణ

ముద్దాయిలు ఓస్కానీ, అహమ్మదుగార్ల పక్షమున డాక్టరు మణి లా లు గారు నిన్న 5 గంటలసేపు వాదించిరి. ఓస్కానీ, అహమ్మదుగార్లద్వయను దోషులు, డంగుసప్త గార్లద్వయను నిర్దోషులు అని ఒకఅసెషరు తెలిపెను. ఓస్కానీ గారు మాత్రమే దోషి.తెలిసినవారు ముగ్గురును నిర్దోషులని రెండవ అసెషరు తెలిపెను. అసెషరునిర్దోషులేయని మూడవ అసెషరు తెలిపెను. 16 వ తేదీని వీధిచెక్కునగని జడ్జి తేలిపెను. (అ. ప్రె)

హిందూమహాసభల ఎన్నికలు

కాశీ హిందూమహాసభ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

హిందూ దేశమునందు కొన్నిప్రాంతములలో ప్లేగు, కలరా మున్నగు వ్యాధ్యములు వచ్చుటచే స్థానికహిందూసభలనుండి రాష్ట్రీయ, అ. భా. హిందూసంఘములకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట నిలుపుజేయబడినది. మే 31 వ తేదీతో అన్ని ప్రాంతములలోను ఎన్నికలు ముగియవలెనని నిశ్చయింపబడెను. 40 మంది సభ్యులుగల హిందూసభ లన్నియు రాష్ట్రీయసభలకు ఒకప్రతినిధిని బంపవచ్చును. 81 మంది సభ్యులుగల రాష్ట్రీయసభ లన్నియు అ. భా. హిందూసభకు ఒక ప్రతినిధిని బంపవచ్చును. ప్రతిసభయు స్వయముగా ఎన్నికల జరుపవచ్చును. విశేషముని బంధనలు - కాశీ హిందూమహాసభ కార్యాలయము నుండి తెప్పించుకొనవచ్చును. హిందూమహాసభవారినిబంధనల ప్రకారము హిందూదేశము ఈదిగువ పేర్కొనుబడిన రాష్ట్రములుగా విభాగింపబడినది:— (1) మదరాసునగరము (2) ఆంధ్ర (3) కేరళ (4) కర్నాటక (5) బొంబాయినగరము (6) మహారాష్ట్రము (7) గుజరాతు, కథియవారు. (8) సింధు, టెలూచిస్థానము. (9) ఆగ్రారాష్ట్రము (10) ఆయోధ్య (11) పంజాబు (12) డిల్లీ (13) ఉత్తరప్రదేశ్ సరిహద్దురాష్ట్రము (14) ఆజ్మీరు, రాజపుటాన (15) మరాఠీ మహారాష్ట్రములు (16) హిందూస్థాని, మధ్యరాష్ట్రములు. (17) బీరారు, హైదరాబాదు. (18) బీహారు. (19) ఒరిస్సా. (20) వంగరాష్ట్రము. (21) అస్సాము. (22) బర్మా. (23) నెల్లూరు ఇండియా.

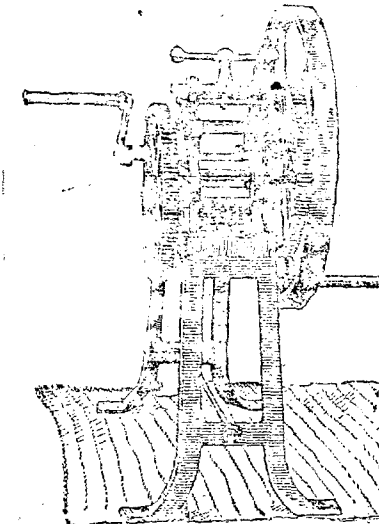
రాష్ట్రసంఘములు ఏర్పడినపిమ్మట ఆయారాష్ట్రములలో ఉచితమును స్థానమునందు కేంద్రసంఘ కార్యాలయముల నెలకొల్పవచ్చును. రాష్ట్రీయసభలకు, అ. భా. సభకు తమకట్టుబడులను చెల్లించిన స్థానికసంఘములే ప్రతినిధులను బంపవలెను. అట్లు యిదివరకు బంపనిసంఘములు ముందుగా యెంతమంది సభ్యులుగలరో మాకు తెలియజేసి యెన్నికలను జరుపవచ్చును.

అన్వర్త పత్రిక కేసు

ఓంకారానందస్వామి, ప్లేమెంటు

“నేను అసహాయవాదిని. నాకు యాకోర్టులపైని నమ్మకములేదు. ఇదివరకు జలనూనాలాబాగులో నువన్యసించి నందుల కొక సారియును అకాలీనమరమున నొకకరపత్రమును ప్రకటించినందులకు రెండవసారియును నాపైని రాజద్రోహమునకు తేసుచేసిరి. నేను జయింటా విషయములను గూర్చి ఉపన్యసించితిని. అందు రాజద్రోహము లేదనుటకు జిమండుగారి ప్రకటనమును పార్లమెంటుసభలో లాన్సుబరీగారి ప్రశ్నలను నిదర్శనములు. కరపత్రము లో గూడ నేన సత్యమును వ్రాయలేదు. హిందువులును, మహమ్మదీయులును అకాలీలకు సహాయము చేయవలెనని కోరితిని. నేను సన్యాసిని. ద్వేషమును పురిగొల్పుట నాధర్మము గాదు” అని ఓంకారానందస్వామి సుదీవి తన్ను గౌరవముగా చూచినందులకు మేజిస్ట్రేటుకును ప్రభుత్వన్యాయవాదికిని వందనము లొనరించెను. 12 వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడును. (అ. ప్రె)

దేకుల మిషనులు

అన్నివిధములయిన వెండిబంగారు నగల పనులు చేయువారికి రేకులుతీయుట కుపయోగపడు పలురకముల మిషనులుమేము యూరపుటమెరికాల నుండి దిగుమతి చేసి యితరులకంటె చౌక ఫరలకు అమ్ముచున్నాము. కావలసిన వారు కాట్రులాగున వ్రాయవలయును.

సి. డాక్. బోల్బాచలం ఆంగ్లనామ్

బొంబాయిలోని బాల్బా, ముంబాయి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924 న సం॥ మేనెల 10 వ తేది

శనివారము

మహాత్మాని విశ్వాసము

అసహాయోద్యమ సూత్రములందు మహాత్మాని గల విశ్వాసములో నణుమాత్ర మయినను ప్రజల నావహించియున్నచో, ప్రస్తుత దుస్థితికవ కాళి ముండెడిది గాదు. శాశ్వతసూత్రములను గ్రహించి వానిని తుదివరకు కొనసాగించుటయందే, నాయకుని గొప్పతనము గలదు. సామాన్య ప్రజలకును, ప్రజాతీతయులకును గల ముఖ్యభేద మిదియే. దేశమంతయు సందేహములతోను, అవిశ్వాసముతోను నిండియున్న సమయమున, మహాత్మాడు విడదల యయినను, అతని కెట్టి నిరుత్సాహము గలగలేదు. అసహాయోద్యమధర్మమునందు భక్తి దోలగలేదు. త్రివిధ బహిష్కారము వలన, పాఠశాలలు, కోర్టులు, కౌన్సిల్లు ఖాళీయైన గాని ప్రయోజనము లేదని, మహాత్మా డెన్నడును లెంచి యుండలేదు. ఖాళీయైన సంఠసమే. లేకున్నను, బహిష్కారము నిలచియున్నయెడల, స్వరాజ్య నిర్మాణమునకు ప్రజలప్రయత్నములు జరుగవని అతడు నమ్మియుండెను. ఆనమ్మకమునే ఈవారపు యంగు ఇండియా పత్రికలో మహాత్మాడు ముద్రల నిరూపించెను. అసహాయోద్యమము చనిపోలేదని నిరూపించుటకు, కిద్దరు నిర్మాణమును మహాత్మాడు నిదర్శనముగ జూపుచున్నాడు. కిద్దరు నిర్మాణము, ఉద్దేశము కలిగింపబోవచ్చును. భావప్రదర్శనమున కవకాశ మొసగి పోవచ్చును. కాని స్వరాజ్యము సుకృతిపితి మగుచున్నదనుట కదియొక ప్రధానచిహ్నమనుటకు సందియము లేదు.

నిరకరణముతో నిర్మాణము సమముగ కొనసాగుచున్న కొండయ, సత్వరఫలితము గలుగుచుండుననుట నిశ్చయము. నిరకరణ ముతో బాటు నిర్మాణము జరుగకుండుటచేతనే, అసహాయములు, తోట్రువాటు మున్నగునవి తటస్థించెను. కేవల నిరకరణమువలన ఫలముండదని, పలుమారులు దెలిపియుంటిమి. మహాత్మా డాకషయమునే మరల ప్రతిపాదించుచున్నాడు నిరకరణము యొక్క క్రయోజనము, కరాధీనతనండి ప్రజల మనములను స్వాధీనము వంకికు మరల్చుటయే. పరరాజ్యపాలనను నుండి స్వరాజ్యమువంకికు నుంల్చుటయే. స్వశక్తియొక్క ఉల్కప్తతను గోచరింపజేయుటయే. కాని, జాతీయోక్తిద్వైత మరలినదకు ఫలముగ స్వతంత్రనిర్మాణమునకు బూననిచో, నిరకరణము వ్యర్థమగును. ఆకారణము చేతనే, బిరుదు ములుగల వారందరును తమ బిరుదు ములను వదిలకొననన, పాఠశాలలు కోర్టులు శాసనసభలన్నియు పూర్తిగా ఖాళీయై యునను, ప్రభుత్వమువారికి వేళ చక్కగలిగి పరిపాలనమును విడనాడనను, తగిన నిర్మాణము లేనచో నిస్సహాయ సితి ఉనంచునని గాంధీమహాత్మాడు స్పష్టపరుచుచున్నాడు.

“సంపూర్ణ కార్యక్రమమే నాకు స్వరాజ్య” మని మహాత్మా డెలుగెల్లి చాటుట భాద, కారాగృహ కుడ్యములలో బ్రవేశించుటకు పూర్వము

అతడేమి యుపదేశించెనో నేటికిని అట్టి మంత్రరాజమునే ఉపదేశించుచున్నాడు. దీని మూలభావమును గ్రహించుట ఎంత ముఖ్యమో దెలుప నక్కరలేదు. విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును పూర్తిజేయుటకు ప్రజలు కిద్దరును సర్వసామాన్యముగ ధరించుట యవసరమగును. కిద్దరందుచే కేవలము స్వరాజ్య చిహ్నము మాత్రమేనని గాని, అర్థవాదమని గాని సత్యప్రకృతి, మహాత్మాని యుద్దేశ్యములకు విపరీతవ్యాఖ్యానము జేయుట అవశ్యమై యున్నది. మనుష్యులు ధనము, సంఘనిర్మాణము ముఖ్యముగ కావలయును. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యతయు, అస్పృశ్యతా నివారణయు కద్దరు వ్యాప్తికి తోడ్పడకమానవు. స్వపరిపాలన శక్తిని బహిష్కారము జేయుటకు, కద్దరు నిర్మాణము ఆమూల్యసాధనము. స్వశక్తియవస్త్రవ్యాపారమును వ్యాపింపజేసి, భారతీయులలన్ని వస్త్రములకు బ్రతిమీలువారు భంగము కలుగజేసినందులకు, నలుపదగిన ప్రతికీయ ఇదియే. కద్దరు సర్వత్ర వ్యాపింపనచో మహాత్మాడు దెలిపినటుల ఇంగ్లీషువారి స్వార్థదృష్టి యంతరింపగలదు. అక్కకు వారు హిందూదేశమునకు సేవకులుగ బనిచేయవలసి యుండదు. ప్రజలతో బాటు కలసి మెలసి దిరుగవలసివచ్చును. ప్రత్యేక జేమలాభములు దోరిపోగలవు. వారి హృదయమునందు ప్రచండ పరివర్తనము గలుగకమానదు.

అప్పటికిని తమ పరిపాలనా విధానమును బ్రతిమీలువారు మార్పుకొననియడల, శాసనోల్లంఘనమునకు తగిన శక్తి ప్రజలకలవదుటచే, ఎట్టి యిబ్బందియు గలుగనేరదు. సార్వజనిక శాసనోల్లంఘనమునకు, సార్వజనిక కద్దరు భారణము తప్పనిసరి యని మహాత్మాడు నమ్ముచున్నాడు. కద్దరు భారణమును త్యాగనిండితయ్యగలసి, శాంతియుత శాసనోల్లంఘనకు దారిజూపగలవు. అసహాయోద్యమమునందు కద్దరు ముఖ్యభాగమనియే మహాత్మాడు నేటికిని నమ్ముచున్నాడు. మహాత్మాని నామకర్తవ్యము నంగీకరించి, అతనియెడ భక్తిజూపు వారు, తమకక్షితలను కద్దరు నిర్మాణమునకై భారజోయకలిప్పదు. ప్రజలదృష్టిని కలుదిక్కులకు మరల్చినకొలదియు, ప్రధానధర్మమును వారు విడనాడుట తటస్థించును. ఇందువలన గలుగవలసిన నష్ట మిదివరకే చాలగలిగినది. దాని నివరణమున నిరోధించుట యత్యావశ్యకము. అసహాయోద్యమమును మంల వికాసవంతము గావించుటకు, కార్యదీక్ష దప్ప వేరుమార్గము గనుపింపదు. స్థానిక సంఘములను స్వాధీనపరచికొనుటకు, పలువురు కీపుడు కుతూహల మేర్పడుచున్నది. మహాత్మాడు వెనుకటివలె నిప్పుడును ఇందులకంగీకారముజూపుచున్నాడు. కాని దీని ఉద్దేశ్యమును చక్కగ గ్రహించవలయును. అసహాయవాదులలో కక్షలును పోరాటములును పెరుగుట కిది యుపయోగపడుచో, వీని వెంటకవికవాడవలెనని, మహాత్మాడు దెలుపుచున్నాడు. అట్టి చిహ్నములు కొన్నిచోటల పొడగట్టుట శోచనీయము. కద్దరు కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకుగాని, హిందూ మహమ్మదీయసంయోగమును బలపరుచుటకుగాని, జాతీయపాఠశాలలనుబోషించి అస్పృశ్యతను తొలగించుటకుగాని స్థానిక సంఘములను పయమోగించుకొనజేయులేనచో, వానిని విడనాడవలసి యుండును. స్థానిక సంఘములలో నేల ప్రవేశింపవచ్చునో గ్రహింపక, అధికారవర్గమునకు వీని నుపాంగములుగా గావించి, గౌరవపదవుల కొరకు ప్రాకులాకులవలన నిసుమంతయు ప్రయోజనము గనుపింపదు. ప్రజల భావికర్తవ్య మేమియో స్పష్టమయినది. నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమే, ముఖ్య

మగు కార్యము. అన్ని కక్షములవారును, అన్ని సంఘములవారును, యిందుకొరకు తచేకనిష్ఠతో పాటు బడినచో, అచిరకాలములో స్వరాజ్యలక్ష్మి దేశమున తాండవమాడగలదు. ఇట్టి విశ్వాసము దేశమునకు దండలను ప్రబలు గాక!

క్రొత్త చట్టము

దేశమున కర్తవ్యసరమయిన విషయములలో, పార్లమెంటుసభ మూర్ఖభావము వహించును. హైందవాందోళనమును చలకన జేయును. హిందూదేశ స్వవహారములగూర్చి విచారించుటకు కుతూహలమే గనుపింపదు. ప్రజాభ్యుదయమునకు సంబంధించిన విషయములలో ఉపేక్షాభావము వహించినను, అధికారుల నిరంకుశత్వమును బోషించి వారి అధికారముల నెంచు పెంచుటకు మాత్రము పార్లమెంటుసభ వారు అత్యాచారము జూపుట ఆచారమయ్యెను. రాజప్రతినిధిగారును, గవర్నరులును, కార్యనిర్వాహకసభ్యులును, సైన్యాధిపతులు, మధ్యమధ్య ఇంగ్లండుకు వెడలి పచ్చుటకు అవకాశమిచ్చెడి చట్టమొకటి ప్రభువుల సభలో ప్రవేశపెట్టబడెను. ఈ యద్యోగంల కష్టములగూర్చి అందరును కంటతడిపెట్టెడివారే. అయిదు సంవత్సరముల వియోగమును భరించుటకు, ఉన్నతోద్యోగులకు చాకెట్లవట. సంవత్సరమున పీకేషకాలము, మంచుకొండలలో నివసించుచున్నను, దేశమందంతటను సభికి సన్మానముల బడయుచు పర్యటనము నలుపుచున్నను, ఈసౌకర్యములు వీరికి చాలవుగాబోయి! ఇంతియగాక, ఇంగ్లండుకు వెడలిన పుడెల్ల వీరి స్థానమున క్రొత్తవానిని నియమించుచుండవలయును. హిందూదేశ మీ ఖర్చునంతను భరింపవలయును. సంస్కరణములు రానురాను, హిందూదేశముపై సభికి భావమును మోపుచున్నది. వీనినిగూర్చి చింతించు వారే గనుపింపదు. ప్రభువులసభలో, క్రొత్తచట్టము రెండవమారు చదువబడెను. పబ్లికు సర్వీసుమీషనువారి రిపోర్టు త్వరలో వెలువడగలదు. దానివలన, ఉన్నతోద్యోగుల పోనాభివృద్ధికింద ప్రజల ధనము మరికొంత ఖర్చుపడగలదు. ఎట్టి సంస్కరణములు హిందూదేశపుపాల బడుచున్నచో పరికింపవచ్చును.

స్త్రీలు: ముఖ్యధర్మము
ప్రజాహిత కార్యములన్నిటిలో పురుషులతో బాటు స్త్రీలుసయితము పాల్గొననర్హులని, సామాన్యముగ నంగీకరింపబడుచున్నది. దీనివిషయమై వివాదముతో నిమిత్తములేదు. మిగిలిన దేశములతో బాటు, హిందూదేశము గూడ యీ విషయమును గుర్తించుచున్నది. కాని, స్త్రీలకుగృహమే ప్రధాననిలయ మను సంగతిని మాత్రము మరుచుటకు వీలులేదు. ఇయ్యది ప్రకృతి కనుగుణ్యమగుటచే, దీని నల్లంఘించుటకష్టము. గృహకార్యణమునకు భిన్నముగా విధమున స్త్రీలు తమ విధులను నిర్వర్తింపవలసిన యవసరము గలదు. ఇంగ్లండులో నిట్టి ప్రశ్న జనించెను. హిల్టన్ సఫిల్వ సను నతి, పార్లమెంటు సభ్యురాలయ్యెను. ఈమెకును గురు చిన్న పిల్లలు గలరు. ఇవిపురుషులుకు వరుసగ 6, 4, సంవత్సరముల యీడు గలదు. చిన్న బాలికకు రెండుసంవత్సరముల యీడుగలదు. ఇట్టి స్థితిలో పిల్లల నయినను విడివాడవలెను. లేకున్న పార్లమెంటుసభ్యత్వము నయినను విడనాడవలసి యుం

డునని, ఫిలిస్థనుగారికి దోచెను. ఈరెంటిలో, పార్లమెంటుసభ్యత్వమును విడనాడుటయే శ్రేష్ఠముని అమె నిశ్చయించి, అటుల గావించినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. భర్తయగు ఫిలిస్థనుగా రాక్షాసమును అలంకరింప సుసిద్ధు లయినటుల దెలియుచున్నది. పాశ్చాత్యదేశములలోకన్నగూడ, హిందూదేశమునందు స్త్రీయే గృహలక్ష్మి యని భావించబడుచున్నది. అట్టితెరి, స్త్రీలవిధులలో సంఘర్షణ కలిగినపుడు, ఏవిధముఖ్యముని భావించవలెనో దెలిసికొనుట దుస్థరము గానెరదు.

రహస్యసంఘము

రహస్యసంఘము మొకటిగూడి, సంస్కరణముల గూర్చి డిపార్టుమెంటులు విచారణ జరుపుచున్నటుల అప్పుడప్పుడు వార్తలు వెలువడుచున్నవి. ప్రభుత్వ ప్రకటనములకు మారుగ, ఆసోసియేటెడు ప్రెస్సు వారి గాలికబుర్లు ప్రచురింపబడుచున్నవి. ఎదును గూర్చి విచారించుచున్నానో ఇంతవరకు ప్రచురణముగాలేదు. సంస్కరణముల మూలసూత్రములకు భంగము కలుగకుండ ఎట్టి యేర్పాటుల జేయవలయునో యోచించున్నటుల నీలి వార్త మొకటి వెలువడెను. ఏల యిట్టి రహస్యవిచారణ? దీనిని బహిరంగముగ నేల జరుప గూడదు? ఎవరితోని సంఘమువారు నాలోచించెదరు? పోనీ, భారతీయులకు తెలియకున్న మానె, ఇండియామంత్రికయినను నీ విషయముదెలియకుండుటకు కారణమేమి? సరియగు విచారణోద్దేశ్యములు తమకు దెలియలేదని, అలివియరు ప్రభువుగారు బలుకుటకన్న అవమానము వేరొకటిగలదా? ఇండియామంత్రిగారు సయితము తమ యజ్ఞానమును వెల్లడి జేయుట ఎంత వివరతమో గ్రహించవచ్చును. అడిగి తెలిసికొందుమని అలివియరుగారు దీనముగ బలిచిరి. అడిగినను, వీరికి సరియగు జవాబు వెలువడునో లేదో తెలియదు. ప్రజాభిలాషలను తీర్చుట కిదియే మార్గమని లేబరు ప్రభుత్వమువారు రెంచునపుడు, బ్రిటిషు పక్షములపైనాశే ఏ ముందునో జెప్పనక్కరలేదు.

హిందూదేశము: నౌకాదళవ్యయము

హిందూదేశరక్షణభారమును ఇంగ్లండు వహించినది. అన్యదేశోపద్రవమునుండి కాపాడుటకు బూనుకొనెనది. భారతీయు లిందుకు అర్హులుగారని నిర్ణయించినది. హిందూదేశమును రక్షించుకొనుట, ఇంగ్లండున కెంత యవసరమో దెలుప నక్కరలేదు. హిందూదేశము లేనిది బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమే యుండజాలదు. అట్టితెరి, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమొసగి, దేశరక్షణకయిన ఖర్చులను భరింపవలయునని గోరిన, సబబుండును. అందుకుమారుగ హిందూదేశమును నిస్సహాయత స్థితిలోనుంచి ఖర్చులను మాత్రము దేశముపై మోపుట ఏటి న్యాయమో కనుగొనవచ్చును. నౌకాదళపు ఖర్చులక్రింద, లక్ష సవరనులను హిందూదేశమొసగినది ప్రచురించుటవలన, యీ దేశమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కామధేనుని భావించుచున్నటుల దోచును. హైందవ స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించుటలో మాత్రము, యీ చొరవ ఏమూలను గానరాదు.

విశ్వాసరాహిత్యము

మొకెన్నాపన్నులను తొలగించినటుల, బ్రిటిషు ప్రభుత్వకోశాధికారియగు ఫిలిఫ్ స్పీడెరుగారు కామధేనునలోపెలియచ్చిరి. వీనిని రద్దు జేయవలదనికన్న స్వేచ్ఛల నాయకుడగు బాల్ గునిగారు ఈ తీర్మానమును దానిని పార్లమెంటుసభకు కుంపిరి. తీర్మానము

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

10-5-21

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివరకు	చందాలు
శ్రీయత దేశభక్త కొండవేంకటప్పయ్య పంతులుగారు దక్షిణ అనంతపుర మండలమున ప్రచారము సలిపినపుడు చందాలుపడి వసూలయినవి.	24647-12-10
గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా రామచంద్రపురం గ్రామకాపు రస్తులు శ్వేచ్ఛలిజకులస్తులు అటవిదలు కూలివాండు సమర్పించినది.	122-0-0
మొత్తం.	24610-8-10

ఇదివరకు	చందాలు
కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు కంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	11296-5-5
మొత్తం.	11296-5-5

పూజానికి సామగ్రినుండు చిడనామా:— కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబు శ్వేచ్ఛలి, మద్రాసు

13 తెచ్చిన చర్చకు రాగలక. సోదరుగారిచర్యను లిబరలు లేబరుపక్షములవా రామోదంతరని ఎంచవచ్చును. అందుచే బాల్ గునిగారి తీర్మానము నెగ్గజాలదు. కాని ఏకాగ్రణముచేసినను నది నెగ్గినయెడల, లేబరుప్రభుత్వమువారు దానిని విశ్వాసరాహిత్యముక్రింద భావించెదరని, క్లిన్సు మంత్రిగారు స్పష్టముగ దెలిపిరి. ఏలనన, బడ్జెటు అంశములలో నోటమిజెంకట, సామాన్యజయము గానెరదు. బాల్ గునిగారి తీర్మానము, లేబరుపక్షసాసనును బలపరుచుటకే తోడ్పడవచ్చును.

లిస శ్వేచ్ఛలిజాతులవారు, అమెరికావారి మార్గము నికనయినను అనుసరించెదరా? లేక చీనానికను పీడించుచునే యుండురా?

గాంధీ పూజానిధి

శ్రీయత దేశభక్త కొండవేంకటప్పయ్య, పంతులుగారు ద॥ అ॥ మండలమున కాంగ్రెసుప్రచారమునకు వచ్చినపుడు గాంధీ పూజానిధికి వాగ్దానముచేసిన మొత్తములపైకి హాళి వసూళ్లు:—

హిందూ పురం	ధర్మ వరం
వక్కల అబ్దుల్ ఖాదిర్ సాబు	ర 15-0-0
మాకం నారణయ్య	10-0-0
చొంతి భీమయ్య	10-0-0
నేతూరాపు	5-0-0
రత్నగిరి పచ్చప్ప	5-0-0
మద్దిలూరు గంగప్ప	5-0-0
ఆదంసాబు	5-0-0
కే. వరదరావు	1-0-0
కట్ట వాసుదేవశక్తి	2-0-0
డి. పి. విశ్వనాథరావు	5-0-0
రాప్తాటి సుబ్బరావు	5-0-0
పంచాంగం వెంకటరామయ్య	5-0-0
మూగి సుబ్బయ్య	2-0-0
దివాకబహదూరు టి. రామరావుగారు	10-0-0
దేశాభిమాని	5-0-0
తిరుపతి గౌరాసాని	3-0-0
యర్రంపల్లి వెంకటపతి	1-0-0
మోకా మల్లప్ప	2-0-0
తోట సుబ్బయ్య	2-0-0
అంబు వెంకటస్వామి	8-0-0
కె ను కొండ	4-0-0
కె. టి. క్రిష్ణమాచార్య	1-0-0
కె. టి. క్రిష్ణమాచార్య	10-0-0
కొడిపల్లి సుబ్బరావు	4-0-0
కొలూరు రంగరావు	2-0-0
కొణ్ణం వెంకటరమణశాస్త్రి	1-0-0
రంగరావు	1-0-0

మొత్తం. రు 1220-0

నెహ్రూగారి ప్రకటనము పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారి ప్రకటనము వలన, ఆంగ్లోహైందవపత్రికలు ప్రకటించెడి నిరాధారపు వదంతులు సమసిపోగలవు. ఈ వదంతులు అసత్యమాలని, నెహ్రూగారు స్పష్టపరచిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఇతరకక్షములవారికిని ఎట్టి సమావేశమును జరుగ లేదనియు, మహాత్మాగాంధీ గారిని గూచుటకు అన్నిపక్షములవారును వెదలి యుండిరనియు, అంతింతో వారు యథోచితముగ సంప్రదించిరనియు, నెహ్రూగారు దెలిపిరి. పత్రికా నిలేఖకులు లేనిపోని కథల నల్లక, సరియగు వృత్తాంతము వెలువడువరకు వేచి యుండుట యుక్తము. గాంధీమహాత్ముని తలంపు లెవ్వయో, ప్రజల విధ్యుక్తధర్మమేమియో తెలిసియే వున్నది. ఇంకను ప్రకటనముల కొరకు వేచియుండ నేల?

బాక్సుల పన్ను

చీనాలో వెనుక నెన్నడో మిషనరీలు చంపబడినను నెకమున, శ్వేచ్ఛలిజాతులవారు యిప్పటికిని చీనాప్రభుత్వమునుండి నష్టమును రాబట్టుకొనుచున్నారు. ఇది మిగల యన్యాయముని, విశాల హృదయులు పలకూరు దెలుపుచునే యుండిరి. ఇంత కాలమునకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు బాక్సుల పన్నును వసూలుచేయకుండుటకు నిశ్చయించిరని, దెలియచున్నది. మి

గోదావరిలో రామచంద్రపురం తాలూకా రామచంద్రపురం గ్రామకాపురములు శివలింగవలసలు అతిపెద్దలుగాలి కాండ్లు యీ క్రిందివారు గాంధీభూమిని నిధి సమర్పించినవారా కములు.

గుబ్బల పెదపత్తెయ్య	1-0-0
పిల్లి పెంకన్న	1-0-0
గుబ్బల రామన్న	1-0-0
కాళంకెట్టి పెంకయ్య	1-0-0
యలమడల గుబ్బన్న	1-0-0
పిల్ల తాతయ్య	1-0-0
గుబ్బల బుల్లెయ్య	1-0-0
జక్కల బ్రహ్మయ్య	0-8-0
యలమడల వీరన్న	0-8-0
అప్పాడి పెంకన్న	0-8-0
కాద ముప్పయ్య	0-8-0
చింతలపల్లి రామన్న	0-8-0
గుబ్బల గం. కొ. వాగన్న	0-8-0
మన్నబోయిన పెదపెంకన్న	0-8-0
" పల్లెయ్య	0-4-0
" పెంకన్న	0-4-0
" గం. కొ. పెంకన్న	0-4-0
" వా. పెంకన్న	0-4-0
కాళంకెట్టి ముసలయ్య	0-4-0
" రాళ్ళమ్మ	0-4-0
గుబ్బల గుబ్బన్న	0-4-0
గుబ్బల సోమన్న	0-4-0
కాళంకెట్టి వీరయ్య	0-4-0
గుబ్బల అప్పన్న	0-4-0
గుబ్బల రామమూర్తి	0-4-0
గుబ్బల ప. పల్లెయ్య	0-4-0
యలమడల వాగన్న	0-4-0
మారంపూడి ముసలయ్య	0-4-0
గుబ్బల రా. పల్లెన్న	0-4-0
పొటి ముప్పయ్య	0-4-0
మారంపూడి మారన్న	0-4-0
గుబ్బల తాళ్ళమ్మ	0-4-0
కాళంకెట్టి పేద	0-4-0
గుబ్బల కామయ్య	0-4-0
మన్నబోయిన వాగన్న	0-4-0
" లక్ష్మన్న	0-4-0
" మారన్న	0-4-0
గుబ్బల పెదమాచరి	0-4-0
గుబ్బల వాగన్న	0-4-0
కాళంకెట్టి పెంకన్న	0-4-0
కాళంకెట్టి తాళ్ళమ్మ	0-4-0
గుబ్బల చినమాచం	0-4-0
యలమడల గుబ్బన్న	0-4-0
కంకెట్టి వీరన్న	0-4-0
అన్నూరి పెంకన్న	0-4-0
కీర్తి పెంకన్న	0-4-0
యలమడల పెంకన్న	0-4-0
గుబ్బల వారామరాజు	0-4-0
గుబ్బల వీరన్న	0-4-0
కీర్తి వీరన్న	0-4-0
గుబ్బల ప. ముప్పన్న	0-4-0
కాళంకెట్టి వాగన్న	0-4-0
గాదం అప్పన్న	0-8-0
కేతు మీరానాపాళ	0-4-0

మొత్తం 20-12-0
గుబ్బల బుల్లెయ్య

వివాహసందర్భమున స్వరాజ్య నిధికి కట్టము

గుంటూరునుండి ఒకవిశేష యిట్లు తంతివార్త బంపె ను:- ఏలూరు. కా స్వయం మైలవరపు తిమ్మయ్యగారి కుమార్తె ఈశ్వరకర్పూరికి గుంటూరులో కొలవిన పొందరికంగారి కుమార్తె శ్రీమతి ఈశ్వరకర్పూరిని వివాహము నడుపుచున్నవ నుకోరికెరి. రాజా యం. భీమంగరావుగారు యితర మహాశయులును వచ్చియుండిరి. తిలకు స్వరాజ్యనిధికిని, గాంధీ భూమినిధికిని కట్టము వాగ్గర్చు కేయముగెను.

విదేశవార్తలు

రాజప్రతినిధి మున్నగువారు సెలవు దీసికొను చట్టము

ప్రభువుల సభలో రెండవసారి ప్రవేశము

కర్జ్ ప్రభుప్రతినిధిమొదించుట
లండన్, మే 8:- ఇండియా రాజప్రతినిధి, సర్వసేనాధిపతి, గవర్నరులు, కార్యనిర్వాహక సభ్యులు తమ ఉద్యోగ కాలములో ఉద్యోగమునకు రాజీనామా వీయ నక్కర లేకనే సెలవు దీసికొను చట్టము రెండవసారి ప్రభువుల సభలో ఆంగీకరించబడెను. ఆలివియరుప్రభువు ఈచట్టమును ప్రవేశపెట్ట వ్యక్తి ప్రభువు అనువదించెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులను మార్చు వలసినదనిరి.

కర్జ్ ప్రభువు
బ్రిటిషు ప్రభుత్వ సోమరు లైన ఈ గొప్ప ఉద్యోగులు ఎంత జరుగుచున్న యున్నను తమ యుద్యోగకాలమున రాజీ నామా వీయకుండు స్వదేశమునకు బోవుటకు వీలులేకుండుట విచారకరము. ఆంగ్లప్రభుత్వముతో స్వయముగ కలుసుకొని సలహా జేసి కార్యభారమును నిర్వహించుకుంటున్న మార్గము నేర్పరచుకొనుట చాల విరుద్ధమైనదని కాని సెలవు ఇచ్చితిరి గదా యని ఈసెలవును దుర్వినియోగము జేయరాదు. బ్రిటిషు మాటికి ఇట్లు వచ్చినపుడెల్ల ఈసెలవును వినియోగించున రాదు. ఈచట్టమున ఏమరతులక్రింద వీరికి సెలవయవచ్చునో చెప్పలేదు. నాలుగు సెలవకంటె ఎక్కువగ ఇండియానుండి పోకూడదు. ఆరుసెలలు సెలవు వీయరాదు. నాలుగుసెలలక్రింద మార్చవలయును. ఈసెలవునూడ ఆ ఉద్యోగి ఉద్యోగకాలము లో ఒక్కసారే ఇవ్వవలెను. ఏదేశములో నున్నాడో ఏదేశపు వ్యవహారములను గూర్చి ఆలోచించుటకు జరుగుదుగ పిలువబడు నో ఆతనికే ముందుగ సెలవీయవలెను. అనారోగ్యముగ నున్న వారికి సెలవీయవలెను. స్వంతపనులు జరుగుదు అయినచో ఇవ్వవలెను. ఏదో నిబంధనలలో సెలవును వినియోగించునోన వచ్చునని వ్రాయబడినట్లె ఏమరతుల ప్రకారము సెలవు నిచ్చె దో వానిని స్పష్టముగ ఏర్పాటు జేయవలెను. అందరి సమ్మతి చేతను ఈమార్పును జేయవలెను. ఉభయపక్షములవారికిని ఆంగీకారముగనటుల ఏర్పడుటకు తాను సహకారము సల్పెద నని కర్జ్ ప్రభువు తెలియజేసెను.

ఆలివియరు ప్రభువు సమాధానము

ఈచట్టము విషయమై ఈ అంశములను గుర్తించవలెను.
(1) గవర్నరు జనరలు, గవర్నరులు, సర్వసేనాధిపతి, కార్యనిర్వాహకసభ్యులు సెలవుకాలములో తమ ఉద్యోగము లను స్వీకరించెదరు. కాని తీసుకొన్న సెలవుకంటె అధికముగ ఆగినచో ఉద్యోగమును ఖాళీచేయవలెను.

(2) గవర్నరులకు సెలవు ఆరుమాసములే ఇవ్వవలెను. ఏదో ఒకే కాలమున సెలవీయవలెను. సర్వసేనాధిపతిని సార్వభౌముడే నియమించవలెను.

బ్యూక్యాంపుగారి భయములు

సర్వసేనాధిపతి సెలవును గోదావరి దానిని నిరాక రించుటకు రాజప్రతినిధికి అధికారము నిచ్చుట ప్రమాదకరమని యు ఏదైన తగవు వచ్చినపుడు రాజప్రతినిధి తనమాటనే చెల్లించునగలవనియు భ్యూక్యాంపుగారు తెలియజేసిరి.

సప్రతుబర్గారి భయములు

గవర్నరును తాత్కాలికముగ సెలవుగొన్నవానిపూనే సార్వభౌముడు నియమించినచో దోషినియనులు, అధినివేశముల యందు నియమించు పద్ధతులను, ఇండియాలో నియమించు పద్ధతులను భేద పేర్పడునని సప్రతుబర్గారిగారిని. ఇట్టి నియ మనములను జేసినచో ఆక్షేపాలు ద్వేషము బయలుదేరు ననిరి.

ఆలివియరు ప్రభువు అభయము

గవర్నరు జనరలుకు ప్రభుత్వసభ్యుల నిమిత్తము, అనారోగ్యముగ నున్నపుడును, స్వంత పనులను జూచుకొను టకే సెలవీయవలెనను నిబంధనల నేర్పరచెద ననియు గవర్నరు జనరలుగాని ఇతర ఉద్యోగులకు అనారోగ్యముగ నున్నపుడును స్వంత పనుల నిమిత్తము మాత్రమే సెలవీయవలసినట్లుల జేసెద ననియు గవర్నరు జనరలు పిషాపు చేరినచో సెలవు దీను కొన్న అధికారులపూనే నియమించబడి వారి ఏర్పాటులను

ఇండియానుండి ఆంగీకరించెనలె ననిరి. గవర్నరు జనరలు ఏవ రిని నియమించునది ఇండియానుండికి సిఫార్సు చేయవచ్చును. ఈ అధికారమును ఆతడు నిరంకుశముగ గాని ఆవివేకముగ గాని వినియోగించుటకు జే సెదమనిరి. కర్జ్ ప్రభువు నూచింప నున్న సవరణ విషయమై ఆయనతో ఆలోచించెద ననియు అందుచే కమిటీజేజి ఎన్నడేర్పడునో ఆ లేదని తెలుప నవసరము లేదనరి.

ఫిన్సిన్ సెన్యము

లో నూటికి 90 మంది ఉద్యోగులు తమకమిషనులును, ప్రభుత్వమువారు సర్వసేనాధిప తిని బర్తరపుజేయనిరాకరించి రను కోపముతో వజలుగొనిరి. ఈసేనాధిపతికి సామర్థ్యము లేదని వారియభిప్రాయము. సేనాధిపతి రాజీనామానిచ్చె ననియు దానిని ఇంకను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపలేదని తెలి యుచున్నది.

భారతదేశము - నాకాదళము

సామ్రాజ్య నాకాదళవ్యయము నిమిత్తము ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 100000 పౌనుల నిచ్చిరని కామన్సుభలో తెలియజేయుచు రాయలు ఇండియా వర్తకనాకాదళమును యుద్ధమున పాల్గొను నాకాదళము వలె నేర్పాటుజేయుటగూర్చి ఆలోచించుచున్నారనియు సి. జే. అమ్యుక్ గారు తెలియజేసిరి. నాకాదళసహకారము నొనర్చుటకు ఇండియాప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటును ఆంగీకరించునది లేనిది తెలియవరకు వీలులేదనిరి. రాయలు ఇండియా వర్తక నాకాదళము జేయవలసినది సివిలు వ్యవహారమే అని అమ్యుక్ గారు రనిరి. వర్తకనాకలను పరిషీంచు టకు సాయుధదళము లేర్పరచుట తప్పనిది. ఇదివరలోనున్న పద్ధతుల ప్రకారముగాగ ఇంకొక మోస్తరుగ ఇండియా రాయలు వర్తకనాకాదళము నేర్పాటుజేయుట కాలోచించుచున్నా రనియు ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నిబేదకము నెదురుజూచుచున్నా మనిరి.

బ్రిటిషునాకానిర్మాణశాలలు

గురువారమునాడు కామన్సుభలో ఇపుడున్న బ్రిటిషు నాకానిర్మాణశాల లన్నిటిని ఉంచవలెనా లేక తగ్గించవలెనా యనుప్రశ్న బయలుదేరెను.

అన్నియు అక్కరలేదనియు, ఎన్నిటిని తగ్గింపవచ్చునో ప్రభుత్వమువారు విచారించవలెననియు ఇందులో కొన్నిటిని వర్తకనాకాదళ నిర్మాణమున కుపయోగింపరాదనియు ఈ సంవత్సరము నాకానిర్మాణశాలలక్రింద 100000 పౌనులు ఎ క్కువగ నిరుటికంటె ఖర్చుజేయుచున్నారనియు కెన్వర్తిగారు తెలియజేసిరి.

ప్రస్తుతముం దున్నట్లులే సాధ్యమైనంతవరకు నాకానిర్మా ణశాలలుల నుంచవలెనని ఆమరీగా రనిరి.

సింగపూరునాకాశయచర్చ

లండన్, మే 8:- కామన్సుభలో నాకాదళ మంపుల ను గూర్చి చర్చించునపుడు నాకానిర్మాణశాలలను నియమించు టను గూర్చియు, నాకాపైనికదళములను దగ్గించుటను గూర్చి యు ముఖ్యముగ ఆలోచించిరి.

సింగపూరు నాకాశయమును బలపరుపవలెనని కన్సర్వేటి వులు పట్టుటలను జూపిరి. న్యూయిజాకాల్వకు తూర్పుగ అధమ ము ఒక నాకాశయమునైన అధునిక పరిస్థితులకు అనుకూలించు నటల జేయ వలె నని చాల మం ది కో రు చు న్నా రని కర్నలు ఆమె రీ గా ర ని రి. పై ని క నా కా ద ల ము ను దగ్గించుటకు సభ జేయవలెనని అమెరికా సెనెటువారు జేసిన ఏర్పాటును ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు నేపాభావముతో సంతో షముతో సంగీకరించినది. గ్రేటుబ్రిటను తనచేత నైసంతకరకు చర్చలో పాల్గొనుటకు తోడ్పడెను.

గొప్ప ఆయుధములను ప్రయోగించి క్రొత్తపద్ధతుల నమలించినచో నాకాశయముల సమస్య ఎట్లు పరిణమించు నో యని ఆలోచించుచున్నారట.

బి. బి. సి. ఐ. రైల్వేచట్టము

ను కామన్సుభవారు మూడవసారి ఆమోదించిరి.

వాషింగ్టన్ లో ఐంమ్ మం త్ర

గ్రేట్ బ్రిటన్ పృథ్విగారి వినుమించు రుణమును మార్చుదు.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వస్తు ప్రదర్శనము

ప్రధానామాత్యుడు

లీఫెల్డు, మే 8:- అధికార రీత్యా రాంకే ముగ్ధానాల్లాగారు ధామసుగారితో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనము కేగి ఆచట ప్రతికా ప్రచారకుల నిమిత్తము ఒక సంఘము నెలకొల్పెను. బ్రిటిష్ పత్రికా ప్రచారకులును, విదేశాంగ ప్రచారకులును వచ్చిరి.

తోడి ప్రతికా ప్రచారకులను గలిసికొనుటచే గల్గినసంత సమును వెలిబుచ్చిరి. ఈ ప్రదర్శనమందిరములోనే బ్రిటిష్ కా మన్వెల్లుపరిశ్రమ లన్నియు ఇమిడియున్నవి. ప్రభుత్వపరిపాలన పద్ధతి అంతయు ఇచటనే గన్పించుచున్నది. ఒకటి రెండు నెలలో సామ్రాజ్యము యొక్క గొప్పతనమును తెలుపుచు పోర్చుగీసులో బ్రిటిష్ సాకాదశ ప్రదర్శనము జరుగును. కొన్ని నెలలలోనే సామ్రాజ్య వాయువార్తా ప్రచారము ఏర్పాటు జేయబడును. ఇది చాల సామర్థ్యముగను, చతురగతుడను. మేధాసంపన్నులు దీనిని చక్కచెప్పెదరు.

సాకాదశ బలముకంటె ముఖ్యమైనది స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ, నైతిక శక్తి తదేచ్ఛిత్తముతో పనిచేయుటయు ఎక్కువ బలమును గల్గించునని ముగ్ధానాల్లాగారు రనిరి. ఇవి లేనిచో తక్కిన దంతయు లాభము లేదనిరి.

సామ్రాజ్య వాయువార్తా ప్రచారము

ను గూర్చి ప్రభుత్వమువారు డొనాల్డు నివేదికములో ప్రధానముగా ప్రభుత్వమువారు రనుసరించెదరని రూటరు తెలుపుచున్నారు. త్వరలోనే వాయువార్తా ప్రచారమును గూర్చి అధికారము యాజమాన్యము ఎవరి కుండవలసినది. కామన్వెల్లులో ప్రకటింపబడునని పోస్టుమాస్టరు జనరలు తెలియజేసెను.

మొక న్నా పన్నులు

ఉండవలెనుట

మొక న్నా పన్నుల నుంచవలెనని బాల్ డిక్టోగా రుపపా దించు తీర్మానమును 13 తేదీని ఆలోచించెద మనియు, ఈ తీర్మానము ప్రభుత్వము వారి యందు విశ్వాసము లేదను నభిప్రాయమును, అంతస్పష్టముగ ఆ తీర్మానములో లేకున్నను, సూచించుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు గ్రహించుచున్నారనియు ఆర్థిక పరిషత్తుయములో ప్రభుత్వ పరాజయము చాల ప్రమాదమైనదనియు క్లయిన్సుగారి ప్రకటనముచే ప్రభుత్వమువారు తమ పరాజయమును అంతగ పాటింపక తమ పరిశీతుల నాలోచించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు సభ నాపుడే సదరనియు కాని లిబరల్స్ ప్రభుత్వము నకు తోడ్పడుట చే పరాజయము గలుగదనియు మొక న్నా పన్నులుగావలెననుకార్యక సభ్యులు గూడ క్లయిన్సుగారి ప్రకటనమును జూచిన తరువాత ప్రభుత్వపక్షమునకే వచ్చెద రనిరి.

పార్లమెంటు సభ్యులుగ నున్నట్టియు పారిశ్రామికముగ నున్నట్టి కొందరు ప్రముఖులు స్పీడర్ గారిని సందర్శించి మొక న్నా పన్నుల నుంచవలెనని గోరి అట్లు చేయనిచో గలుగునట్లు ములను గూర్చి తెలియజేసిరి.

13 తేదీవరకు ప్రత్యుత్తరము నీయజాలనని స్పీడర్ గారు నుడివెరి.

మోటారు వర్తకులు కొందరు జెప్సోను సంగతులను వివరించుచున్నప్పుడు గోర ప్రత్యేకముగ వ్యక్తులలో మాట్లాడజాలననియు వలయుచో క్రేడ్ యూనియనుల ద్వారా వచ్చిన ఆలకించెదననియు స్పీడర్ గారు బదులిడిరి.

జపాను నాకాదళ నిర్మాణము

వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక సంబంధించు

వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక ప్రకారము వైనిక నాకాదళము ఇంత పరిమాణమునకు మించియుండగూడదని నిర్ణయించబడెను గాన జపానువారు ఎక్కువ క్రాయిజరులను నిర్మించుట కాక్షేపణ యుండవని ట్రైమున్ పత్రిక వర్తమానుబంధములో నాకాదళ విశేషాని వ్రాయుచున్నాడు.

రూరు కార్మిక చిక్కులు

ఇంతకు భయంకరముగ నున్నది. ఇంతవరకు 400000 పనివాండ్రను పనిలోనికి రానియలేదట. 8 తేదీని నూటికి 7 గుర్తు చొప్పున పనిలోనికి బోయిరి. పరాసు అధికారు లీవిషయమున అతురతతో జూచుచున్నారు.

రూరులో సెవరేటిస్టు ఆందోళనకారులున్నారా లేరా యని అనుమానించుట కవకాశము లేదు. వీరే రాజకీయ ఆర్థిక కోర్కెలను నెరవేర్చవలెనని ప్రోత్సహించుచున్నారు. కాని వీరియత్నములు విజయము గాంచ వనుకొనుచున్నారు.

జరను ఎన్నికలు

జర్మన్ జాతీయవాదులు గూడ ఇతర పక్షమువారు సహకారము నొసగనిచో తాము ప్రభుత్వము నేర్పాటుజేయ జాల మనుకొనుచున్నారు. వీరు సెంటరు, పీపిల్స్ పార్టీతో జేరి కొయలిషను ప్రభుత్వముగ నేర్పడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారట. ఇది చాల ప్రమాదకరము. అంతయు కల్లోలముగ నుండును. 'ప్రీడంపార్టీ' వారు తిరుగబడెద రనుకొనుచున్నారు.

ఓడ్యయ నాయకు దావా

సైనికులుగ జేరుడని ధనమునిచ్చుట

లండన్, మే 8:- సైనికులుగ జేరుటకు ప్రజలకు ధనము నిచ్చుట తప్పనియు ఇవ్వరాదనియు అధికారులు నిరుత్సాహపరచిరని మ్యాక్సు లేగారు సాక్ష్యము నిచ్చిరి. సైనికులను సప్లయజేయని భూస్వాములను తాను కఠినముగ జూడలేదనిరి. ప్రజలకు బండ్లలుగ జేసి సైన్యములో జేరు డని నిగ్గుంధించలేదనిరి. ఒక సందర్భమున మాత్రము కొందరునిండి తులు తననగ్గరకు తేబడిరనియు వారిని ఖామీసుమీద విడుదల జేసిరనియు వారు 75 మందిని సైనికులుగ జేరుటకు సప్లయజేయ వలెనని గోరిరి అంగీకరించెను. అంతియగాని 75 మందిని సమూహ్య నేవిడుదల జేసెదమన్నమాట అసత్యమనిరి. సైన్యములో జేరుచున్న కొందరునిండితులపై కొన్ని నేరముల నుపసంహరించు కొనుటకు సాక్షి ఒప్పుకొనెను.

ఒక డిప్యూటీ కమిషనరు సాక్ష్యము

మహాపూరు జిల్లాలో ప్రజలు స్వయముగ తమంతర్క తామే ఎవరినిర్బంధములేకుండ సైన్యములో జేరిరని మహాపూరు జిల్లా డిప్యూటీ కమిషనరు తెలియజేసెను. నిర్బంధించిరని తనతో ఎవరును మొత్తముగా తేద నిరి. కాని ఎవరో ఒక డిప్యూటీ సైన్యములో జేరి పారి పోయిన వారిని శరీరముమీద బట్టలను దీసివేసి ముళ్ళమీద కూర్చుండడని ఆజ్ఞా పించెనని తనతో ఎవరో జెప్పిరనియు ఈలోపుగ ఆ డిప్యూటీ ని ఎవరో చంపుటచే ఈ విషయమై విచారించలేదనిరి. ఈసంగతి అంతయు హత్య విచారణలో వచ్చునను కొంటిననిరి.

దివిజనులు ఆశీసరు తమకు స్వయముగ తెలియుటచే ఆ యనపై మోపిన నేరము నిజమని నమ్మలేదనిరి.

ఇంతటితో ప్రస్తుతము విచారణ ఆపుచేసి బడెను.

బెర్లిన్ లో నున్న రషియా రాయబారి మాస్కోకు బయలుదేరి పోయెను. రషియా వర్తక రాయబారి గూడ 9 వ తేదీని బయలుదేరి మాస్కోకు పోవును.

భారత సంస్కరణ విచారణ సంఘము

లండన్, మే 8:- ఇండియా ప్రభుత్వ సంస్కరణ విచారణ సంఘమువారే కమయలును గూర్చి విచారించెదవో తెలియదనియు, కాని సర్ మాల్కం హాయిలిగారు పిల్లవరి 8, 18 తేదీలను జేసిన యువసాన్యముల ననుసరించి విచారించెద రనియు, పీలు ప్రభువీషయమును తెలియ జేయవలెనని గోరుచో తంతినంపి తెలుసుకొనెదననియు తనకుజేరినవెంటనే తెలుపువాడననియు ప్రభువులసభలో పీలు ప్రభువునకు ఆలివి యరు ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను.

ఆదైదటము

ను గూర్చి పూర్వోక్త కనిపించుటలేదు. 8 తేదీని జరిగిన 14 వ సమావేశమున సభ్యులు కోపముతో ప్రవర్తించిరి. కన్సల్వేటివులు నిరోధమును జూపకుండుటకై ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై తమవైఖరిని నిర్వచించవలెనని కోరుటచే కోప ముగల్గెను. ప్రభుత్వమువారు ఈ చట్టమును ఆమోదించలేదనియు

దూరక చర్చనంతట సామధూతితో జూచుచున్నారమనియు స్కాట్లండు ఆరోగ్యసహాయ మంత్రి తెలియజేసెను. విచారణ సభమునుండి బయల్పడినపిదప ఈ చట్టమును గూర్చి ఆలోచించెదమనిరి. ప్రభుత్వవైఖరి అంతయు అసహ్యకరముగ నున్నదని యు సర్ కింగ్స్ గారనిరి. కార్మిక పక్షమువారు హాస్యగాండ్ర వలె ప్రవర్తించుచున్నారని కన్సల్వేటివులును, కన్సల్వేటివులు భాగ వతగాండ్రని కార్మిక పక్షమువారిరి. ఇంతటితో సభ ఆపు జేయుబడెను.

వాతావరణ స్థితి

1924 మే 10 వ తేదీ శనివారము

తేదీ ముఖ్య నగరములు	మే 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	మే 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	మే 24 గంటలలో వర్షము	మే 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	89.9	81.8	...	1.90	44.96
కోరాపుట్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్టణము	92.4	88.1	...	0	87.09
కాకినాడ	98.7	84.0	...	0	89.09
మచిలీపట్టణము	97.2	83.8	...	0	41.59
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	107.8	87.4	...	0.04	26.01
బళ్లారి	108.5	82.8	...	1.14	20.51
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	107.7	84.2	...	0.09	31.28
నెల్లూరు	99.6	81.4	...	0	87.98
మద్రాసు	98.8	80.2	...	0	50.74
కడపూరు	94.0	80.5	...	0	52.94
నెల్లూరు	...	...	...	...	...
సేలము	101.5	80.0	...	2.42	89.80
కోయంబూరు	99.2	76.4	...	3.77	22.29
తిరుమనాపల్లి	104.1	81.5	...	1.52	38.18
నాగపట్టణము	92.0	82.5	...	1.20	54.98
పుదుచ్చేరి	...	...	...	...	...
మధుర	100.5	77.0	...	2.10	88.58
పొంబక్	95.8	83.9	...	0.10	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.47	28.84
తిరుచేండూరు	89.1	74.6	1.82	6.66	64.51
కొచ్చిక్	90.7	77.4	0.18	8.10	114.51
కాళికట్టు	92.8	81.9	...	11.98	117.16
మంగళూరు	92.9	84.2	...	0.72	125.68
తెనకవూరు	96.7	73.8	...	1.58	85.87
హస్తినా	...	...	...	...	...
మెర్కార	82.6	65.6	0.20	8.08	125.46
రేచూరు	...	...	...	...	...
పైదావాడ	...	...	...	...	...
కార్వార్	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
హోలార్	...	...	...	...	...
కొడెకనార్	71.5	58.6	0.28	4.40	62.19
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సర్కారులు:- గోపాలపురంలో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల ఒక మోస్తరుగ మేఘవృత్తంబై యున్నది.

మచిలీపట్టణములో పగటివడిమి 8.2 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ:- ఆకాశము కొంచెము మేఘవృత్తంబై యున్నది. పగటివడిమి 2.3 నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివడిమి కర్నూలు, బళ్లారిలో 8.9, 5.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:- ఆకాశము మేఘములతో గూడకొన్నది. నెల్లూరు, మద్రాసులో అర్ధాకాశము. పగటివడిమి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణార్ధమున వాతావరణము అస్థిరముగ నున్నది. స్థానిక విషయములు కుపాస గలుగవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాజ్య,

వాతావరణ ప్రవృత్తి.

పదునేనవ సంవత్సరాది సంచిక తయారైనది

ఉగాదిసంచిక సకాలమునకు వెలువడెనని తెలుపుట కెంతయు సంతసించెదము. ఆంధ్రదేశమున కాంగ్రెసుసభ జరిగియుండుటచే, కాకినాడసభలకు సంబంధించిన వృత్తాంతములను ముద్రించుటవలన మయ్యెను. దేశనాయకుల మహాపన్యాసములు ఆంధ్రమహాజనుల కుద్బోధకరముగ నుండునని ఎంచెదము. చిత్రపటములతో కాంగ్రెసు సభకు జెందినపటములు గలవు. శుష్కశరీరుడగు మహాత్మునిపటము, ఎట్టివారిహృదయమునయినను కరగింపకమానదు. దేశమునకై యింతటి కష్టములబడుచున్న మహాత్ము సనుసరించుట ఆంధ్రులధర్మమని హెచ్చరింప బనిలేదు. లేబరునాయకుల పటములును, భారతీయ, ఆంధ్ర ప్రముఖుల పటములును సంచిక సలంకరించుచున్నవి. సంచికయందు వ్యాసరాజములు పెక్కులు గలవు. వేంకటపార్వతీశ్వర కవుల విహంగవిమానము, స్వభావచిత్రమును చక్కగ వర్ణించుచున్నది. సేపూరి లక్ష్మీనరసయ్య ఎం. ఏ. గారి "సాహిత్యవిమర్శనస్వభావము" మల్లాది

నూర్యానారాయణశాస్త్రిగారి "పెద్దనార్యునియందంతము" మేడేప వేంకటరమణాచార్యులుగారి "విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతము, గిడుగు వేంకట సీతాపతిగారి "నన్నయభారత చందో విషయములు" మున్నగు వ్యాసములతోను, వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు, బుర్రా బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు, జంధ్యాల వెంకటశివకవులు, వెంకటశేషేశ్వరకవులు, వడ్డాది సుబ్బారాయుడుగారు, మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు, జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు, శృంగారకవి పాపారాయుడుగారు మున్నగు కవివరుల పద్యములతోను ఆరంభప్రస్తావన మున్నగు విశేషములతో సంచిక విరాజిల్లుచున్నది. క్రొత్తపల్లి నూర్యారావుగారి "ఉచితవేష" మను కథ ప్రాచీన ఆధునిక సాంప్రదాయములకు గలభేదము దెలుపుచున్నది. నూతనసంవత్సర పంచాంగ మెప్పటివలె తేర్చబడినది. సంచికలో 308 పుటలుగలవు. నూతన సంవత్సరాదిసంచిక ఆంధ్రులకు సమ్మోదము గూర్చు నని నమ్మెదము.

విషయానుక్రమణిక

ముఖపత్రము—విషయసూచిక—పంచాంగము, ప్రస్తావన—పత్రికాధిపతులు, గాంధీజీహోతుని నిర్బంధవిమోచనము, విహంగవిమానము—వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు, వందనము—(పద్యములు) వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు, రక్తాక్షి—(పద్యములు) బుర్రా బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు, గాంధీమహాశయప్రశంస—(పద్యములు) గార్లదిన్న సుబ్బారావుగారు, సాహిత్య విమర్శనస్వభావము—సేపూరి లక్ష్మీనరసయ్యగారు ఎం. ఏ., ఆశంసము—(పద్యములు) వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు, ఉచితవేషము—క్రొత్త పల్లి నూర్యారావుగారు, అన్యపదేశము—(పద్యములు) మక్కుపాటి వేంకటరత్నము గారు, పెద్దనార్యునియందంతము—మల్లాది నూర్యారాయణశాస్త్రిగారు, తిక్కన సోమయాజితుల—(పద్యములు) పొన్నలూరి నూర్యనారాయణశర్మగారు, ఆత్మిక కవులు—ఆర్య సుఖదేవవర్మగారు, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు—(పద్యములు) జంధ్యాల వేంకటశివకవులు, ఆంధ్ర సాగర్వతము - హాస్యరసము—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు, వేడుక—(పద్యములు) శృంగారకవి సర్వారాయుడుగారు, వసుచరిత్రము - చంద్రికా పరిణయముల కథావస్తునిర్మాణము—శ్రీశేషాద్రిరమణకవులు, కావ్యరచన—(పద్యములు) తాపీ ధర్మారావుపంతులుగారు బి. ఏ., చైతన్యస్వరూపసిద్ధాంతములు—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి., ప్రబోధము—(పద్యములు) వేంకటశేషేశ్వరులు, ధర్మశాస్త్రము - మహామహేంద్రజాలము—పారనంది రామ శాస్త్రిగారు, విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతము—మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులుగారు, మకర సంక్రమణము—(పద్యములు) వడ్డాది సుబ్బారాయుడుగారు, నన్నయభారతమందలి ఛందోవిషయములు—గిడుగు వేంకటసీతాపతిగారు బి. ఏ. యల్. టి., ఈశ్వరప్రార్థనము—(పద్యములు) గోదావరి సత్యనారాయణగారు బి. ఏ., వృక్షములు - మనుష్యులు—పార్వంది సత్యనారాయణమూర్తిగారు, 30 వ దేశీయమహాజనసభ - కాకినాడ—అవ్యవసంఘాధ్యక్షులగు కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారి స్వాగతోపన్యాసము, మాలానామహమ్మదాలీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, తీర్మానములు, అఖిలభారత ఖద్దరుప్రదర్శనప్రారంభోత్సవము - కాకినాడ—ఆచార్య ప్రవల్లభచంద్ర శే గారి యువన్యాసము, అఖిలభారత స్వచ్ఛందసేవకులమహాసభ-కాకినాడ—శ్రీయుత జవహరిలాలు నెహ్రూగారి యుద్బోధనము, అఖిలభారత హిందీ సాహిత్యసమ్మేళనము—కాకినాడ, శ్రీయుత కాకినాథుని నాగేశ్వర రావుగారి యావ్యవసంఘాధ్యక్షకోపన్యాసము, శ్రీయుత బాబురాజేంద్రప్రసాదుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసమునందలి భాగములు, అఖిల భారతకిలాభుమహాసభ - కాకినాడ—మాలానా మేకతాలీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, యావద్భారతగ్రంథాలయమహాసభ-కాకినాడ—శ్రీయుత జయకరుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, భారతదేశీయ సంఘసంస్కరణ మహాసభ - కాకినాడ—నల్ టి. సదాశివయ్యగారి అధ్యక్షకోపన్యాసములోని భాగములు, అఖిలభారతవిద్యార్థిమహాసభ - కాకినాడ—శ్రీయుత దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, అఖిలభారతవిద్యుత్తపథముమహాసభ - కాకినాడ—శ్రీయుత కాకినాథుని నాగేశ్వర రావుపంతులుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, అఖిలభారత గ్రంథాలయప్రదర్శనము - కాకినాడ—శ్రీయుత న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, అఖిలభారతవిశ్వకర్మమహాసభ-కాకినాడ, అఖిలభారత మహిళామహాసభ-కాకినాడ—

మాతా కస్తూరిబాయి గాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము, ఆంధ్ర భజనోదయము—(పద్యములు) బాలకవి తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరిగారు, మహాకవి రవీంద్రుడు—తణిక్కల్ల వీరభద్రుడుగారు ఎం. ఏ., శివాలయములు, దేవస్థానపు స్త్రీము—నల్లూరి నూర్యనారాయణరావుగారు, అశ్రుపాద్య—(పద్యములు) జంధ్యాల వేంకటశివ కవులు, గీర్వాణభాషా ప్రచారము—మల్లాది శేషేశ్వరకవులు, సుబ్బరత్నము—(పద్యములు) చింతలపూడి శేష శ్రీనివాసరావుగారు, సుబ్బరత్నము—వరలక్ష్మమ్మగారు, శరద్రాత్రి - నాయకాశ్వేష చుర్రా పద్యములు) కొణిదెన బాల కృష్ణయ్యగారు, వేమన—కాలనిర్ణయము—బండారు—య్యగారు, పసిరిమొగ్గులు—(గేయము) అడివి బాపిరాజుగారు, కవితాస్వరూప్యము తమ యనమండ నారాయణ మూర్తిగారు బి. ఏ., రాటుము—(పద్యములు) భూతపు నారాయణస్వామిగారు, బ్ర. ఆచార్య పప్పు పార్వతీశంకరులు ఎం. ఏ., శ్రీ గాంధీఆంధ్రజాతీయమహావిద్యాల యము—వీలూరు, ఆనందము—పొత్తలూరి లక్ష్మీనారాయణగారు, బ్రహ్మచర్యము—(పద్యములు) కాటాపులపల్లి రామమూర్తిగారు, మనుచరిత్రము-సాళిశ్యములు—యడ్లపాటి వేంకటసుబ్బారావుగారు, పరిణామగీతి—(పద్యములు) తురగా వేంకట రామయ్యగారు, అధర్వణవేదము—యన్. శే. వేంకటేశంకారు ఎం. ఏ., ఎల్. టి., దివ్యగానము—(పద్యములు) సన్నిధానమునూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు, నాగార్జునాచార్యుడు—దువ్వూరి జగన్నాథశర్మగారు, మాలాపంచరత్నాలు—(పద్యములు) మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు, రాజ్యాంగతంత్రమున పక్షాభిమానము—అల్లీ సూర్య నారాయణగారు, ఉపాధ్యక్షము—(పద్యములు) పెనుమర్తి వేంకటరత్నంకారు, శాసనావళి—సి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యులుగారు, భీష్ముడు (౧) బ్రాహ్మాయోధుడు (౨)—(పద్యములు) వెలగపూడి దానయ్యచౌదరిగారు, ప్రాచీనభారతసమరతంత్రము డి. యన్. శర్మగారు, శ్రీరామస్మరణావృతము—(పద్యములు) జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు, శిశుకీడాపరత్నము—కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు బి. ఏ., ఎల్. టి., సాహితీసమితిసభ్యుడు, వర్ణము—(పద్యములు) శృంగారకవి సర్వారాయుడు గారు, వర్ణవికాసము—చిల్లిరిగ శ్రీనివాసరావుగారు, స్మరణ—శ్రీమాన్ బాలకవి ధూపాటి కొండమచార్యులుగారు, జాత్యభిమానము—కొండిపల్లి వీరభద్రాచార్యులు గారు, కారదాతారావళి—విద్యార్థ కట్టికామేశ్వరశాస్త్రిగారు, భక్తిమార్గము—వారణాసి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు, యజ్ఞములు—వెదురునూడి రామలక్ష్మీనర సింహారావుపంతులుగారు బి. ఏ., ఒంటరికాపుకన్నె (గేయము)—అధికార నూర్య నారాయణరావుగారు బి. ఏ., బి. యల్., వైద్యగ్రంథములు—ఒకభిషగ్వరుడు, కాలధిక్కులి—(పద్యములు) నోరి నృసింహశాస్త్రి బి. ఏ., సాహితీసమితిసభ్యుడు, రసము - రసాయనము—కామముషి మృత్యుంజయవత్సగారు, కాకినాడ - కాంగ్రెసునం దె తిన యఖిలభారతీయస్వరాజ్యపతాకము—(పద్యములు) చాగంటి విశ్వపతి శాస్త్రిగారు, ఇంటిరియర్ ప్రిఫరెన్సు - భారతదేశమునకు లాభకరమా?—కందుకూరి ఈశ్వరదత్తుగారు బి. ఏ., ఆయుర్వేదసంస్కరణము—ముదిగొండ బుచ్చయ్యలింగ శాస్త్రిగారు, కాలప్రభావము—దుర్గమహంతి సీతారామశర్మగారు, ఆరోగ్యసాధన—బొల్లప్రగడ సుందరగోపాలరావుగారు, చిత్రపటములవివరణము, ప్రకటనలు.

చిత్రపటముల విషయానుక్రమణిక

మహాత్ము గాంధీ - రంగులచిత్రపటము, లేబరునాయకుల పటములును, భారతీయ ఆంధ్రప్రముఖుల పటములును ఇతరపటములును బహురమ్యముగ ముద్రింపబడియున్నది

నూతన సంవత్సరాదిసంచిక వెలులు

దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు 1-0-0 దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు 1-4-0 వారపత్రిక చందాదారులకు 1-4-0 ఇతరులకు 2-0-0 ప్రకృతము పోస్టులు రూపుప్రకారము 0-8-0 రిజిస్టరుపోస్టువాడ్లి అధిక మగుచున్నది. విశేషముడగు మణియార్డు పంపిన ఈఖర్చు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సాము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికాపంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవింపను. సంచికలు కపాలులోపంపుటకు తపాలఖర్చు ప్రత్యేకముగా చార్జి చేయబడును.

ఆంధ్ర పత్రిక చందా విర్వాటులు

దినపత్రిక సంవత్సరచందా రూ 24-0-0 అర్ధసంవత్సరము చందా 12-0-0 మాడుమాసములు చందా 6-4-0 మాసమునకు చందా 2-2-0 వారపత్రిక సంవత్సరము 1-4-0 ,, ,, 4-0-0 వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడును.

మే నేడరు. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, రంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

అస్పృశ్యతానివారణము

(వెద్దిభొట్ల వీరయ్యగారు, బి. ఏ. వి. ఎల్.)

ఆశీతు హిమాచలమువరకు కలకము గలిగించుచున్న అస్పృశ్యతానివారణమును గురించి సంస్కృతరచయిత మొక్కడైనను వారి యద్వేషములు భేదముగ నున్నవి. గాంధీహాస్య డిసంస్కారము తలంపక పూర్వమే మన యాంధ్రదేశమున బ్రాహ్మణసంస్కృతలగు వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి గూడూరి రామచంద్రరావు వేమూరి రాంజీ మొదలగు మహానీయులు యావచ్చుకొని పంచమాభివృద్ధికి వినియోగించుచు వారి భోజన వజ్రనాదల సహితము జరుపుటకునే సంఘసంస్కృతము కాగలదని దృఢముగ నమ్ముచు కృషిసల్పుచున్నారు. కాంధీహాస్యము రాచకేయసంస్కరణమునకు స్పృశ్యతానివారణమువలనయు, భోజన వివాహదుల నీ సంస్కరణముతో ర్భూతమయిన నభిప్రాయము గలిగియున్నారు. శ్రీమాత్ సునివాసయ్యగారు తమసంస్కరణముగ నస్పృశ్యతానివారణ మవసరమని శ్రీరామానుజులవారి యభిప్రాయమును గళిగియున్నారు. క్రైస్తవ మిషనరీలు పంచములను హిందూ సంఘమునుండి తమమతములో చేర్చుకొనుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు. అందువలన వారు క్రైస్తవులసంఖ్య ప్రపంచములో నితరుల మాటల వారికంటె హెచ్చు అని తెలియబరచుటకై బూనచు నాడగలరు. ఈ మన గవర్న మెంటువారు బ్రాహ్మణేతరుల నిదివఱకు చేరదీసియుండినను వారిలోను స్వరాజ్యవాదులు బయలుపడుచుండుటచేత నికముందు పంశముకు ప్రాముఖ్య మియ్యగలరనుట కవకాశము గలదు. కార్మికభ్రష్టత్వ మిందుకు సహాయపడగలదు. అస్పృశ్యతను రూపుమాపుటకు మహాత్ముని సత్యాగ్రహ పద్ధతి వైకములో నవలంబించుచున్నది. చాతుర్వర్ణములో చేరినవారు కొందరు వీరికి చేయూత నొసంగుచున్నారు. తిరువాన్కూరు ప్రభ త్వమునా రీతిమయ్య నెటుల పరిష్కరించెదరో యని దేశ మెదురు మాచుచున్నది.

ఆగ్రహములలో వైకముత్య మున్నంతవరకు సంస్కరణ ప్రశంస కవకాశము కిక్కురే. పాశ్చాత్య సంస్కరణముతో హైందవసంఘమునందలి యొకమత్యము నడలిపది. వివిధవృత్తుల వారంతవరకు సంకృతితో కాలము గడుపుచుండి. కొన్ని వృత్తులు ఘనవయింపియు, కొన్ని నీచమైన మాట నిశ్చయము. అంతమాత్రమున అందరు పల్కె నెక్కగోరన మెయివా రుండరు గదా. కరీమాబాదులలో నిట్టి భేదమునే జూడగలము. హిందూ సంఘ మంతవరకు బహిష్కారకాయ భమును చేబూని తనవనిని కెరవేర్చ గలగుచుండెను. 40 సంవత్సరములకు పూర్వము బ్రాహ్మణులలో నెవరేని త్రాగినగాని మాంసాహారమును వైకొన్న గాని వెంటనే సంఘబహిష్కృతు లగుచుండిరి. అట్టివా రూరికి నొకరైన నుండోర లేదో. ఇప్పుడు రైల్వే రిఫ్రెషమెంటు గదులందు సారా దుకాణములవద్ద చూడగల బ్రాహ్మణుల సంఖ్యకు మితములేదు. వీరిని వెళ్ళేయవారు గానరారు. మున్నది సంవత్సరములకు బూర్వము వితంతువాద్యులములు చేసి కొనిన వారిని సముద్రయానముచేసినవారిని రజస్వలాంకర వివాహము చేసికొనిన వారిని బహిష్కరించు చుండెడివారు. ఇప్పుడు బహిష్కారాయభము మూలపడినది. అంతర్జాతి విజాతి వివాహములను జాత్యంతరులతో పం క్తిభోజనములను నిగ్గయముగ జేయబడుచున్నది. పాశ్చాత్యానుకరణమువల్ల హిందూమతము నందు భక్తిశ్రద్ధలు నశించి వర్ణసంకరమునకు కారణ మేర్పడుచున్నది. వేదికాప్రప్రామాణ్యము సంగీకరింపనివారును చిరకాలానస్థితాచారములను ధిక్కరించువారును దేశీయ మహాసభా తీర్మానములను విధిగా సంగీకరించుదురనుట కెటుల సాధ్యపడును. ఒకరు వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును గోరుదురు. మరియొకరు న్యాయమునకు ననుసరించుట ముఖ్యమందురు. గాంధీహాస్యముడే కాంగ్రెసు తీర్మానము విధివాక్యము కాదని పీఠిడరు వృత్తిమానవారు తిరిగి వృత్తిలో ప్రవేశించుటలో తప్పు లేదనుచున్నారు. నిర్మాణకార్యక్రమములో నస్పృశ్యతను తీసివేయుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

ఇప్పుడు చారిత్రికదృష్టాంతముగ నాకృతుల తమకు గల జాగరికతచేతనాదినవాసు లగువారి నస్పృశ్యులుగ జూచిరాకేక పంచముల వృత్తులనుబట్టి ఆహారమునుబట్టి వారిని గ్రామోపసేనుల నుంచిరా యనుచున్న సత్యాగ్రహులకు నిమిత్తములే యు. నేరభూతనవారినిగురించి వారు జైలునం దెట్లు సంచరించుచున్నారో మహాత్ముడే వివరించుచుండెను. త్రాగుడు కలవాటు పడి వంశపారంపర్య నేరముల కవకాశము గల సంఘములను గవర్న మెంటువారు సంస్కరించుటకు చేయు ప్రయత్నములను

వారి పర్యవసానములను తెలియింట్ల కథల నెఱిగినవారికెల్ల తెలియును. క్రమముగ విద్యను గఱపి పంచమ సంఘమునందలి దురాచారములను మాన్పి వారిని మంచిస్థితికి తెచ్చుట కెవ్వరు నాడేసింపజాలరు. చిరకాలాచారవిధముగ చాతుర్వర్ణముల వారే యిదివరకు నుపయోగించుచున్న చెరువులు బావులు క్రైస్తవులు జేవాలయములు మొదలయిన వానిని వెంటనే పంచముల వశము చేయుటకు బూనుట సంఘవిప్లవమును గలిగించుచుగాని సంస్కారము కాజాలదు. పూర్వాచారపరాయణు లెప్పటికి ప్రతి సంఘమున నుండగలరు. ఇంతయేల ఏపద్ధతిన బోయి యచ్చటి మాటలచేత మాదిగగూడెం ప్రవేశించుటకుగాని మాదిగల బావినీకు పుచ్చుకొనవలె గాని ప్రయత్నించినయెడల న స్పృశ్యతను రూపుమాప దలచినవారికి దేశమునందలి ని జన్మ తి తెలియగలదు. బ్రాహ్మణులలో కొంద రస్పృశ్యత తీసివేయుట కే కాదు, పంచములతో భుజించుటకు నంతర్వివాహములు చేసి కొనటకు సిద్ధముగ నుండు వాకుండురు. అస్పృశ్యత హిందూ మతమునందలి దోషముగ భావించువారు పాశ్చాత్యకాశ్రయము నంతపారంపర్య మునుగురించి తాత్కాలిక బహిష్కారము లెటుల కొన్నివ్యాధుల కవసరమని వ్రాసిరో పరిశీలించుట ముఖ్యము.

దృష్టికల దోషముగలదనియు నీర్వాదలతో జూచినయెడల నిమనశ్రుతివృత్తులు ప్రసరించి జననాశనముకు పశువృత్తునా శనముకు కారణము కాగలదని తెలియుచున్నది. అదిమనివాసుల యాహారవిధానమును తలంచిన గుండె లవియగలవు. ఇప్పటికి భోజనకాలమందు కాకాహారలకు మాంసాహార ప్రస్తావన వచ్చు నెడల నెట్లుండనో యోచింపుడు. అట్టికాలమందు పంచమానుల ప్రసక్తినే రానివ్వనివారలెందరోగలరు. బలవంతముగ నస్పృశ్యత తీసివేయుటకు ప్రయత్నించుటవల్ల కల్లోలమునకు కారణము కాగలదు. ఇప్పుడు లేనివారిని నిర్బంధించి వారిమనుల కాయాసము కలిగించి సాధింపజూనుకార్య మెటుల యహింస యనగనినో కదా. సంఘమునందు సంస్కృతలు తలంచునటుల నస్పృశ్యత తీసివేయదునువారిసంఖ్య హెచ్చుగానున్నయెడల తక్కువమంది యాజేపముతో వారికి పనిలేదు. సత్యాగ్రహము ప్రారంభించిన తర్వాత నస్పృశ్యతతో నాగునా? చార్లెస్ మయ్య యేమగుననియవభంగము ప్రారంభమైనతర్వాత వాని కడ్డు కన్నులుచుట కెవరికము? వాద్దలోపల నుండుమనుషులని రక్షింపజూనుటకు సంఘమునకు విధిగాని హద్దుమీరి సంచరింపదలచినవారిని సంఘ మేమిచేయగలదు? ఏకతమై మన సంఘమైనను తగుట్టుబాట్ల ప్రకారము నడచిననే నిలువగలదు. నిరంకుశమగునది రాజ్యమైన నేమి సంఘమైన నేమిధ్వంసముకాకతప్పదు. రాజ్యపు సంఘకల్పన మను గుర్తెడిగి సంఘములకు మన ముఖ్యవిధియై యున్నది.

అనంతపురం జిల్లా చక్కారీ (మాదిగ) యినాములు

అనంతపురంజిల్లాలో వానలు తక్కువ. జలాధారము లరుదు. కరవులు నిలకడ. కొన్నితాలూకాలలో వైకారణము లేదే, భావినేద్యమే ఎక్కువగా వ్యాపించియున్నది. ఇట్టిగ్రామాలయందు కడిలబానలుపట్టుట చినిగిపోయినవానిని సవరించుట, మొదలగు చక్కారీపనులచేయువా రంటరానివాడై యున్నారు. ఇది పూర్వాచారము. ఇప్పటికిని జారీలో నున్నది. యీ పద్ధతి ప్రకారముగా చక్కారీవాడు పల్లెటూరికి చేరినపల్లెండెండు ఆయగండ్లలో ఒకడు. ఒక గ్రామపు చక్కారీ మరియొక గ్రామ మనకుపోయి పనిచేయుటగాని, పోటీపై పనిచేయుటగాని, రైతులు అట్టివానిచే పనిగొనుటగాని, గ్రామభర్తృభంగము. యీచక్కారీలకు లేకైన ఆయగండ్లకువలె, నొకరియినాములు బొగ్గెక్క గ్రామమందును నెలకొనియున్నవి. స్టాండింగు ఆర్డర్ ప్రకారము ఈ యినాములను అన్యకూడదు. కొనగూడదు. ఇట్లుండియు కుగ్రామములలో బలవంతులగువారు యీయినాములను నిన్ను జాతివాండ్లకు డక్లనివ్వక మెల్లమెల్లగా అపహరించు గుర్తు లగుపడుచున్నవి. పెండ్లి పేరంటములకనియో, మాటిగింజల కనియో కల్లు కనియో సారా యికనియో కొంచెముకొంచెముగా అప్పుయిచ్చుటయు, అయిప్పులపై వడ్డీ పెరుగుటయు వృద్ధియగుచుండును. యీయుణమును తీర్చుకొను నెరముతో ఈ యినాములను ఆక్రమించుకొనుటయు, ఇట్లు కొన్ని సంవత్సరములు జరిగినవివట్లు, గ్రామచక్కారీలకు లేక రైగరవేయుటయు, అక్కడక్కడ సంభవించుచున్నవి. బైటచెప్పితే ప్రమాదము. నిన్ను జాతులవారి నుద్దరించు సంకల్పముతో గవర్న మెంటువారు లేబర్ కమిషనర్ అనుగొప్పయధికారిని నియమించియున్నారు. వీరు అనంతపురం జిల్లాలో నింతకు ముందు కల్లెరుగానుండి ఇచ్చటికినిగతులు తెలిసిన వారై యున్నారు. వారున్న యీజిల్లాఅధికారులున్న యీ అంతములను గమనించి వెంటనే సవరించుట ప్రభుమకర్తవ్యములలో నొకటి. కాకాసిల్ మెంబర్లు సహితము సంగతులు గమనింప ప్రార్థింతులు.

ఒకవిలేఖరి

వైకం సత్యాగ్రహము

అది మాంధ్రులు

వైకం సత్యాగ్రహమునకు లోడ్వడి అచ్చట అస్పృశ్యులకు జయము కలుగజేయుటకై ఆంధ్రదేశమునుండి అదిమాంధ్రులు వాలంటీర్లుగా పోవలసినదనియు, తాము తమమిత్రులతో పాటు వైకంపోవుటకు సిద్ధముగానుంటిమనియు క్రిమనును వెంకట్రామయ్యగారు పత్రికలవ్యాసా హెచ్చరించియున్నారు.

మా అదిమాంధ్రసోదరులకు సత్యాగ్రహ పత్రమునందు విశ్వాసముఘనించి తద్వారా తమ జన్మహక్కులను జయించుటకు సిద్ధమైనందులకు మేమెంతయు వారిసాహసమును పొగుడుచున్నారము. అయితే సత్యాగ్రహమొనర్చి జన్మహక్కులను సంపాదించవలసినపని ఒక్క కేరళ రాష్ట్రముందేనా? లేక తదితరరాష్ట్రములందు కూడగలవా? యనుప్రశ్న మమ్ము మాటి మాటికి పీడించుచున్నయది. ఈప్రశ్నకు గుడివాడ నేనాశ్రమ మువారే జవాబు నొసగలరని మానమ్యము. మాబుద్ధితోచినంతవరకు ప్రతిగ్రామమందును సత్యాగ్రహము సాగించవలసి యున్నదనియు, అందుకై ఆయా రాష్ట్రమునందుగల నాయకులు తమకైకొంది పనిచేసి సత్యాగ్రహముచేయు టవ్యవసరమనియు తలంచుచున్నాము. ఈ మాయభిప్రాయములతో నేనాశ్రమవాసులు యేకీభవించుటలో యెట్టి అభ్యంతరమును పాటించరని యెంచెదము, మాయభిప్రాయములలో శ్రీ వెంకట్రామయ్యగారు యేకీభవించినయెడల యీదిగున సలహాను దయతో నాలకింప వేడెదము.

ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశమునుండి వైకంపోవుటకు అవసరమైనంతమంది వాలంటీర్లు డబ్బుకొరతచేతను, గృహవిఘ్నాలచేతను రాలేకపోవుటయు, కేరళ రాష్ట్రముందుకితోష్ణములు సరిపడక ఆరోగ్యము చెడుటయు అన్నిటికిసహించి వెల్లెనవారికి భావ తెలియకపోవుటయు మొదలగుచిత్తులు తలెత్తించుటలో యేమాత్రము సంశయముండదు. సతేకదా; కేరళ రాష్ట్రములో ప్రస్తుత వైకం సత్యాగ్రహమునకు కావలసిన వాలంటీర్లు నాయకులు లేకపోయి దేశము గొడ్డుపోయినప్పుడు యితరరాష్ట్రములకండి వాలంటీర్లు వెళ్లుట అవసరమై యుండునేమోగాని అట్టిస్థితి యితవరకు కేరళ రాష్ట్రమునకు ప్రాప్తించకమునుపే మా అదిమాంధ్రులు తమకేమ గ్రామములందు చేయవలసిన సత్యాగ్రహ ముమాని వైకం వెళ్లుటకు ఆతురతపడెట చూడగా తాము దూరాలలోనన చేయలేదేమోయని గ్రహించవలసి వచ్చుచున్నది.

కాబట్టి నేనాశ్రమమువారికి మేము గట్టిగా హెచ్చరింపదలంచినదేమనగా; నిజముగా తమకు సత్యాగ్రహమునందు విశ్వాసముండి అది సాధించుటకై సంసిద్ధులై యున్నయెడల తాము వైకంలో వినియోగింపదలచిన ధనమును, ఆత్మలయమును తాము న్నచోటనే వినియోగించి యీపవిత్రకార్యమును ఆంధ్రదేశములో గుడివాడ గ్రామముందే మొదలుపెట్టి మిగతా అదిమాంధ్రులకు మార్గదర్శులై “నేనాశ్రమ”మను ఉత్తమనామమును సాధికరమచు తమకీర్తిని ఆంధ్రలోకమునకు ప్రకటింప జేసెదరని ప్రార్థింపబడుచున్నాడు.

పెంటపాడు (కేం) } కుసుమ ధర్మన్న
4-5-24 } నీలం వెంకయ్య

అస్పృశ్యతానివారణ - జనుపల్లె

అమలాపురం తాలూకా

ఈ గ్రామములో మొదట మనవలు గారగు శ్రీయంక కాండ్రెగల శుభబ్రాహ్మణ బానిసరావు పంతులుగారి నివాసాసందర్భమున 24-4-24 తేదీని జనపల్లె నల్లపిల్లి గ్రామములో నున్న మాడు వంచమనూడెములలోను ఉన్న మూలపల్లెలకు అందరందఱు ఆగ్రామములలో తాము స్వయముగా వచ్చి మిత్రము ఉండఱు యెచ్చెట్టిరిని తెలుపుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాము. అగ్రబానిసకుటుంబములవారు పంచములతో తమ సామ్రాజ్యవ్యవహారములకిదియొక మార్గమని స్పష్టమగుచున్నది. బానిసరావు వంచమనూడె అహింసాయోధ్యమమును తమచరువునవలది ధర్మదీక్షకు జహించినయొకడు. వివాహములో భిక్షురకర్త్రములనే జహియోగించి, వీరు తమ యాతిభ్యము నొసంగి ఘోషాగ్రహణింపబడుచున్న యాచార్య కడుపుంటును తీర్చిందులకు యెంతయు ప్రయత్నించెయి. వీరమార్గమును యితరులుగూడననుసరించెదరా.

(ఒకవిలేఖరి)

జూబులు

జాతీయపాఠశాల

వైసెల ఆగ్రహమునుండి మావిద్యాలయములో మరియొక గురు సంవత్సర విద్యార్థులను చేర్చుకొనదలచితిమి. వారికి సుచిత్రముగా భోజనవస్త్ర సౌకర్యములు కలుగజేయుదుము. వారికిచ్చట సామాన్యవిద్యతో పాటు ఎటుట, నేతవస్త్రాల పనులు, నాడాల వస్త్రాలు అట్లుట రంగులజేయటం, అచ్చులు వస్త్రాలు చెయ్యటం, కమ్మరం మొదలగు విద్యలలో దేనినైనను నేర్పించుదుము. కాన మావిద్యాలయములో చేరదలచుకొనువారు ఈ నెల 24 తేది లోపల అర్జీలను పెట్టుకొనవలసింది. అందు వారితోపాటు, ఇంకా రకు ముందు ఏమి చేయుచున్నది. యిప్పటికి విద్యార్థులను మేన నున్నదా? అనువిషయములను వమూడుపర్చుకొనెదము. భోజన వస్త్ర సౌకర్యములు కొరచి తదితరలను సయితము ౧౦ మందికికొనెదము. వారును ఈ నెల ౨౫వ తారీఖులోపలనే అర్జీ అచ్చుకొనవలయును.

గాడేపల్లి పద్మనాభయ్య, బొమ్మ శేషురెడ్డి.

గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు

దూర రైతులు విశేషముగా కష్టముగా నున్నది. గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరు బోర్డుకు గుంటూరు జిల్లా గవర్నరు దూర రైతులను కష్టముచేయుచున్నాడు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము గాని జిల్లా గవర్నరుగాని వలెయివారల తినికొని పోగొరకము పాలిడబ్బిని నడుపుట యిష్టపడవలసి యేమియు నున్నది. గవర్నరుగారు గ్రామకార్యదర్శులు కమ్మగారు నులలా పరిపాలనా నాణ్యతగలవలసియు ఖద్దరు బోర్డు ప్రాధికారము.

ఇటికాల సూర్యనారాయణ, మద్ది వెంకటరంగయ్య, కార్యదర్శులు.

శ్రీ పంచామరీసప్తాహము

ఉరవకొండ గ్రామమున రాయసాహెబ్ విడతలహం పయ్యగారి ఆధిపత్యము క్రింద 21.4.24 తేదీనరికి వైకార్యము జరుపబడినది.

చాలమంది విద్యకుంతులు నానాస్థలములనుండి ఆహ్వానింపబడియుండిరి. అందుముఖ్యము బ్రహ్మశ్రీ సురపురం శంకరశాస్త్రిగారు, పుబ్బలీ శివ రామేశ్వరస్వామిగారు, శరకొప్ప స్వామిగారు, బల్లారి కపిలదాసుగారు లెంగులూరులవంగ భారతీస్వామిగారు, ఆవవాని శ్రీకృష్ణా ఆనందస్వామిగారు, రాగులపాడు తిమ్మారెడ్డిగారు, విడవనకల్లు చరమూరిగారు, అవధూత సాగబండ తిక్కలింగప్ప స్వామిగారు తదితరజనులు సహా ఆహ్వానింపబడియుండిరి. అందరకును యథోచితముగా భోజనవసతులు జేయబడెను.

ప్రతిదినము పురయమునను, సాయంత్రమునను వేదాంత విషయమున పురస్కాసములు జరుపబడుచుండెను. ఈవిషయములను వినుటకు స్వగ్రామమునుండియును, పల్లెలనుండియును వచ్చుచుండెడివారు.

అచ్చట లోపాలోపములు జరుగకుండ సప్తాహ కార్యక్రమములన్నిటిలో తోడ్పడుటకు జాతీయ స్వచ్ఛందసేవకులను ఆహ్వానించియుండిరి. వీరు రాత్రింబవళ్లు అచ్చటికేవచ్చి యుండువారి సౌకర్యార్థము సాయపడిరి. ఏమోజులున్న కార్యము కాంతముగాను, నిరాటంకముగను జరుపబడినది.

ఈ వీరభద్రముమధ్య చిక్కిన బీదలు అన్నపూరామ చంద్రాయని కలవరించు సదుపాయమున యిటువంటి గొప్ప అన్నదానమును యాశ్వర్యార్థంగా మహాత్మాగబుద్ధితో నొనర్చినందులకు ఇతని యాయురారోగ్యభీష్మధికి దేవుని ప్రార్థించువాడను. రాజీయ బిరుదులు, గౌరవముల కన్నను ప్రజాగౌరవములే హెచ్చని యిందులను తెలియవలెను. (ఒకవిలేఖరి)

వరహాపురం

వికాఖట్టణం జిల్లాలోనున్న వరహాపురం గ్రామంలో 29.4.24 తేదీన ఏకాదశి యగుచే వరహాపురం యత్నవశము చేయబడింది. సామాన్యమునకున్న గ్రామజనాని హాజరును నేడు వారంకొద్దరు రకుమలను చేరువవలయులను లెక్కలేనన్నిటిని తీసికొనవచ్చి ఏకీకరణనిబద్ధుల వారు మాపుచు తేలికపడముల పొందుచు మహాత్మాగాంధీగారి చిత్రపటమును శ్రీమతి కస్తూరి బాయిమ్మగారి చిత్రపటమును విమానమున నుండి విడుదల కలతోపాటుగా గవర్నరుగారి కేయ, గాంధీవహార్తికి కేయముని తిరిగివీక్షతో నందరు ముద్దులొక్కటాచు ఇంకొకరులతో అనారిత్రాది 9.30 గ.ం.న యుదయ 2.30 గ.ం.న తరల యత్నము మొనరించి. (విలేఖరి)

ఆది ఆంధ్రనభ

వెంటపాడు

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా జాతీయసంఘముతరపున ప్రచారముచేయుచున్న ఆదిమాంధ్రము శ్రీయుతులు కుసుమ భర్తన్న నీలం వెంకయ్యగారు మా వెంటపాడు గ్రామమునకు యీ నెల 1 వ తేదీన దయచేసియున్నారు.

వీరికి ముందుగా గ్రామస్థులకు తెలియుటలన ఆది మాంధ్రము చాలా ఉత్సాహము గలవారలై పచ్చనిపందిరి వేసి తోరణములతో అలంకరించి శృంగారముగా నుంచిరి. నాటి తాత్రి శ్రీపురుషాదులకు జ్ఞానోదయమునట్లు ఆదిమాంధ్రసంఘములో పెండ్లిండ్లయందు, చావులమొదలగు శుభాశుభ కార్యములందు అనాచారములు వృథాఖర్చులు విపులముగా వివరించుచు నడుమనడుమ కడుపుబ్బనట్లు చిత్రకథలు చెప్పి సభికులకు నూతనోత్సవము కలుగునట్లు నీలం వెంకయ్యగారు హరికథాకాలక్షేపము గావించిరి.

రెండవనాడు మరల సమావేశమై శ్రీపురుషాదులతో సహా శ్రీరామదేవాలయమునట్లు అలంకరించియుండగా భర్తన్నగారు లేచి ఆదిమాంధ్రమునైన మనము యిట్టి దుర్దశకు పాలగుటకును దేశీయలచే హీనముగా చూడబడుటకును కారణము పూర్వము ఆర్యులవలన దేశమునుండి తొలగబడితిమనియు నాటినుండి మనస్థితియిట్లు మారిపోయినదనియు పూర్వజులను త్యము తిరుగ పొందవలసియున్నామనియు అందుకు మనము సహనముగలిగి సంఘభావమును వృద్ధిజేసికొని, మనబిడ్డలను విద్య జెప్పించి యెల్లవారితోను సహకారము గలిగి అభివృద్ధికి వచ్చినగాని పూర్వజులను త్యమిని బడయజాలమనియు మొదలగు సంగతులు చక్కగా బోధించి "మాలపోయ్య" అను కీర్తన పాడి సంఘములో కాపురముజేయుచున్న దురాచారభూతములను కండ్లకు కట్టినట్లు గాపాడి వారివారహృదయముల మార్పుగలుగునట్లు చక్కగా హెచ్చరించిరి.

మూడవ దినమున గ్రామస్థులపట్టువలమొన బీదరిని ఆపుజేసి నాటిరాత్రికూడ హరికథ యెర్పాటుజేసి శ్రీరామహదకాపట్టాభిషేకము హరికథచెప్పి నీతిబోధచేసిరి. ఈ మూడుసమావేశములకు వెంటపాడువాస్తవ్యులగు కాపురకులస్థులు కెట్టిబిడ్డలు చాలామంది మాయెడల తమకుగల సానుభూతిని వెల్లడించిరి.

ఈ గ్రామములో ఆదిమాంధ్రము అభివృద్ధిని కోరి అంటు పాటించక అన్ని విధముల సహకారిగానుండి ఆదిమాంధ్రుల దేవాలయ నిర్మాణమునకు ధనరూపముగాను వాగ్దానముగాను సహాయపడి దేశములో జరుగుచున్న మంచి చెడ్డలు శ్రేమ యెంచక మా గ్రామమునకు దయచేసి ప్రతిదినము మాకష్టములు లారయును, తమమిత్రులద్వారా మాకు ధనసహాయము చేయించుచు, అంటుదోషమును రూపుమాపుట గురించి వారికి చాలావిధముల బోధించుచున్న మహారాజశ్రీ చామన గంగాజలగారు యీ మూడుదినములు మా సమావేశములకు దయచేసి తమ సానుభూతిని వెల్లడిపరచిరి.

వెంటపాడు రేంజిస్ట్రార్ శ్రీ సబు అసిస్టెంటు యినస్పెక్టరుగారు శ్రీయుత జె. వెంకట్రావుగారు మాప్రయత్నములను సంపూర్ణముగా ఆశీర్వదించి తాముకూడ యీ సమావేశములకు దయచేసెనమని చెప్పిరి గాని కార్యంతరములచేత వారు రాజాల రైరి.

మూడవనాడు హరికథాకాలక్షేపము పూర్తికాగానే వైకం సత్యాగ్రహమును గూర్చిన చరిత్ర యావత్తు ఆదిమాంధ్రులకు బోధించుచు మనమును మన ఆంధ్రదేశములో నిట్టి ఘన కార్యము సాగించినప్పుడే మన జన్మహత్ములను సంపాదించుకొనగలుగుదుమనియు, తదితరలవలె పౌరహక్కుల గలిగి మానవ మాత్రులుగా గౌరవంపబడుదుమనియు హెచ్చరించుచు వైకం సత్యాగ్రహము జయమగుటకై యెల్లరు నిలువబడి 5 నిమిషములు ఈశ్వరప్రార్థన గావించవలయు నని చెప్పి భర్తన్నగారు ఈశ్వరప్రార్థన జేసి, "ఆదిమాంధ్రులకు జయ, జయ, జయ" ధ్వనులతో సభ ముగింపబడెను.

ప్రతి తాలూకాలోను ఈవిధముగా కొందరు ప్రచారకులుండి జాతీయ జేసినయెడల స్వల్పకాలములోనే మాజాతి వివేకమునకు వచ్చి తన యభివృద్ధికి మార్గము వెతకగలవని దేశ నాయకులతో మనవి జేసికొనుచున్నాము.

అన్నత శ్రీనివాసం (ఆదిమాంధ్ర కులగుడుపు)

స్టీ మర్లు రేవునుండి ప్రయాణము చేయుటలేదు

రంగూను, మే 8:— సమ్మెలో కేటిసానుంకాలమున క్రొత్తమాత్సమియలేదు. టి. వి. యన్. యన్. స్టీ మర్లు ఏము క్రియాశులు సాగించుటలేదు. ఈ సాయం కాలమున కలకత్తాకి బయలు దేయవలసిన యన్. యన్. అంగోరా రేవు దయదాన బయలుదేరును. స్టీమరు "అత్తుపర్లుమైక" నడులంకనుకు బయలుదేరును. (ఆ. వె.)

ఆదిమాంధ్ర మహాసభ

హిందూ మహాసాయకులకు విజ్ఞాన

నాయకులారా!

గుడివాడపట్టణమున యీ నెల 24, 25 తేదీలను, (శ్రవణ) ఆదిమాంధ్రమహాసభ, అస్పృశ్యతాపాపనివారక మహాసభలు జరుగనున్నవి. హిందూమహాసంఘమునకు గొప్ప శంకముగాఉన్న అస్పృశ్యతాపాపనివారణ చేసికొని హిందూమహాసంఘమును పవిత్రవంతముగా చేయవలసినబాధ్యత మనయందుగలదు. వేదమతరక్షణ పరాయణుండును, దీనజనోద్ధారకుడును, గురుకుల ప్రధానాచార్యుడును పరమపవిత్రుడును, ర్వజనవంధ్యుడును, అగు స్వామి శ్రీధానంధులవారు అస్పృశ్యతాపాపనివారణ మహాసభకు అధ్యక్షులుగానుండురు. మహాత్మకు అత్యంతప్రియమైనట్టియు, కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమములో ప్రధానస్థానములకరించినట్టియు హిందూజాతికి ప్రప్రథమైనట్టియు యామహాధ్యమమునందు హృదయపూర్వక గు సానుభూతిని జూపి సభలను ఆశీర్వదించి మనము అస్పృశ్యతా పాపనివారణమును, దీనజనాభివృద్ధినిచేయు కార్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు తామెల్లరును సభలకు తప్పక రాగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

గూడూరి. రామచంద్రారావు

కానూరి. వెంకటాచలపతి

మరీదు. గోడయ్య

బ్రహ్మబొట్ల. పట్టాభిరామయ్య

బొగ్గవరపు. వెంకటకృష్ణయ్య

వెల్లంకి. కృష్ణమూర్తి

బొబ్బా. పద్మనాభయ్య

భైరవబొట్ల. సుబ్బారావు

గుడివాడ 7-5-24

అహ్వనసంఘము

వైకంధకార్యాలయము

నావైకంధ కార్యాలయముచేయు పనిగూర్చి బ్రిటిష్ ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రివారు. వారి వైవహస్య బోధినియొక్క ఒకటవసంపుటను మూడవసంచియందు శ్రీకర భావ్యసంస్కరణ మను శీర్షికక్రింద ప్రకటించినవ్యాసమునకు నాప్రత్యుత్తరమును ప్రకటించుచున్నాను.

నావైకంధ కార్యాలయోద్యమ మిదివరకే పత్రికలయందు ప్రకటించబడియుండు తిరుగ నిచట వివరింపబడ ననగత్యము. బ్రహ్మశ్రీ ఆరికరేవుల పీఠభద్రారావు పంతులుగారు నెనుక ప్రకటించిన ప్రకటనమున నేను వ్యయపరపవలంబిన ద్రవ్యము, శ్రీకరభావ్యసంస్కరణమున కని యూహించుటకే యాధారమునలేదు. మరియు నాప్రకటనమునందు ఆయన వివరించినది భావ్యపరీక్షలను. అని యున్నదిగాని భావ్య సంస్కరణమని కాదు. పరీక్షలనునకును, సంస్కరణమునకును చాలాభేదము కలదు. నావైకంధ కార్యాలయోద్యమము వైవమతగ్రంథములనుగూర్చి - దోషములుండిన జక్కబరచి ఆంధ్రభీకా తాత్పర్యములంగూర్చి ముద్రింపించి వైపులకు మతగ్రంథపతనము గులభసాధ్యమునట్లునట్లుగాని వైవమహాజనభ అందలి వివాదలతో నెట్టికోకమును గల్గించునట్లును గాదు.

ఇక నాస్వంతరియను మన్ననో- వైవమహాజనసభ యం దేభావ్యము జయమందునో ఆభావ్యము నవలంబించుట. అంతవరకు నిరీక్షించుట- వైవమహాజనసభ తీర్మానించక వదలి వేసినో నాస్వంతరీర్పాటుననే జరుపుకొనుట యున్నది.

శ్రీకర, శ్రీకం భావ్యములలో వైవమహాజనసభవారి ఆర్థాగ్రమునకు వేచియుండుతరీ నాకే భావ్యమును అభిమాన భావ్యమని తలంపజనదు. నాకు పాక్షికమునలేదు. ఉభయ పక్షముల వాదనలను పూర్తిగా వైవసభయందు వినినంగాని నా కేయభిప్రాయమును స్థిరపడజాలదు.

నావైకంధ కార్యాలయ మన్నిగ్రంథములను చేర్చుచున్నట్లే శ్రీకర-శ్రీకంభావ్యముల, పురాతనపు ప్రతులం గొన్నిటిని చేర్చుచున్నది ఇంతమాత్రమున ఏభావ్యమునందైనను సాక్షికము గానెరదు. ఇతరవైకంధములను వలెనే భావ్యముల ప్రతులంజేర్చి పరిశీలించుటయెగాని సంస్కరణము చేయుట నావైకంధాలయ యుద్యమము కాదు.

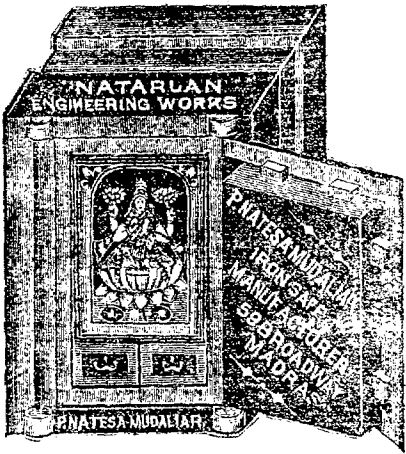
నేనిప్పుడు మైనూరునందుండుటయు వైవగ్రంథసంపాదన కొరకే. నావైకంధ కార్యాలయోద్యమము మతజ్ఞానాభివృద్ధి గోయనిస్పృశికమగు. మతసంఘసేవయని దలంతులుగాక, మతము— } ఇట్లు వైవమహాజనసంఘ సేవాసత్వము మార్గోబాధనము. } ౧౦. బాలసూర్యప్రసాదరావు, శ్రీధరజరస్తా } ఆఫ్ దేవిడివగైరా, మైనూరు. } డి. ౨౮.౪.౧౯౨౪ }

న ర న ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టు

యజ్ఞశ్రీమహావైష్ణవకారము బొగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారికడ అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంబలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న తే శ మొ ద లి యార్,

ఇరుపపెట్టెలు చేయువారు

ప్రాచైటంగ, రి, బ్రాజ్మ్య, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు, బిరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మున్నగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. నుబ్బరాయపల్లెటో, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చిన తయారు చేసి యివ్వబడును. ఈ త్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

మానవకోటి కిది యొక గొప్ప వరప్రసాదము

గుహ లీలావినోద పురుషగంభీర జీవానంద ధాతుపుష్టి తేహ్యము సర్వ రోగనివారణి, రక్తవృద్ధిని, బలకాఢి, భూలోకామృతము.

ఇది స్వర్ణము, ముత్యము, పగడము, కారూబ, లోజిట్టుకల్పాదము, జింకకొమ్మ, వెండి, అభ్రకము, 1 రకముల పుష్పములు, బాదముపప్పు వంటి 15 రకముల పప్పులు, సాలామి ప్రవంటి 17 దివ్యమైనయూనాని దివసులు, 14 అమూల్యమైన

వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. యెవ్వరైనను దేశకాల వివక్షత లేకుండ నేవింపవచ్చును. మన్మథు, తెల్లమన్మథు, గ్రంధులు, బహుమూత్రము, మేహాశ్రమములు, తెలుపు, ఎఱుపు మొదలగు సెగరోగములు, దగ్గు, తీయము, శ్యాసకాసరోగములు, తెల్లబారట, పక్షవాతము, ఋతుశూలలు, గొడ్డు పోతుతనము, ముట్టుకుట్టు, పురుషత్వలోపము, కొలుకు, గజ్జి, పొడ, అత్యుష్ణము, నిర్మలమైన మొదలగు వాటినివదిల్చి మంచిబలము, రక్తము నిచ్చుటయందు అసమానమైనది. "నేతుపతి మహారాజుగారు ఈదివ్యోష్ణ యధమును నేవించి 21 పురుషులబలముగడించినట్లు శాస్త్రమునందుగలదు." 20తు. బుడ్డి. 1. 55. 8. 0. 2. 10. 1. 1. సోత్ ప్రాచైటంగ, గుహ ఆయుర్వేద ధర్మశాస్త్రి, తిహాలెట్టె నెం. 1266, మద్రాసు.

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా బౌద్ధధర్మమును నేవింపవచ్చును కేట్లాగు యినాం!! రు 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును ఈ దివ్యోష్ణము శిరకాల స్నేహముతో ఒక గొప్ప ఘోషా మహాత్మునికల్గి లభించితిది. ఇది నేవించిన ఎడవు, నలుపు, రాగిబద్ధపు మచ్చలు, తెలుపు మొదలగు అద్భుతక షట్కరోగములు, స్వర్ణజ్ఞానము, తేవండుట ఎఱుకారిన ముఖము, అరకాళ్లు, అరచేతులు, విగ్రహగణాదుల చర్మము మొదలైనవాటిని ఖండించి కీరకాంతిని కలుగ జేయును. మంకరపోయిన కేట్లు యథాత్రాకారము కచ్చును. 1 నెలకు నరిపోవు బౌద్ధధర్మము రు 6-0-0, 2 నెలకు రు 10-0-0, తిహాలెట్టె వేత. చూడటపు రోగాంకితములు బయలుదేరుచున్నవి. బాగ్రత్త! మోసపోకుడు!! సహాయురణి:—ఈ మాత్రము మాతే స్వయముగా కనిపెట్టుబడినది. యిది 40 రోజులు నేవించిన పొత్తు, రొడ్డు చిట్ట రసి, ఆజ్, కొరకు, అంటి, మరుపు, కాటు రొడ్డుటాకి చిడవ, బగ్గి-మొలకలను ఎటువంటి సహాయోగమైనను నిజారింపి, కీర్తించిన సహామేధులను. మచ్చలు, కీర్ణోష్ణము దురదపొట్టు చీమకారట, మేహరకాలములను ఖండించును. ఏవాఘ్నియైనను సరే మదరనియెడల పొమ్మకాపను చేయబడును. 40 రోజులకు రు 4-0-0. ఎమ్. నుబ్బరెడ్డి ప్రాచైటంగ, రెడ్డి అండుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు గోదావరిజిల్లా.

వేసవికి వేటవవలదు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

అవ్వతామలక తైలము

జీవామ్మతము

భృగువటి

కండ్లకును మెండుకును చలవనిచ్చి వేసవి భయమును వెడలగొట్టును. సామాన్య శిరోగములకును నేత్రరోగములకును అంతుకము వంటిది. సీసా రు 0-0-0. ఎండవేడిమిని తోవనియ్యదు. నిస్సత్తున నిర్మలమైనను. సరములకును పెదకునకును పటుత్వమును బలమును ఇచ్చును. సీసా రు 3-4-0. విపరీతమగు వేడిమిచేగలుగు సెగరోగము మున్నగు వ్యాధులకు త్రిశూలము. 24 మాత్రలు రు 1-12-0.

ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము. ఇంకను ఆసక్తులగు ఆయుర్వేద దివ్యోష్ణధర్మములు గలవు. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి ఆయుర్వేదాశ్రమము 41, ఆచారప్పకా వీధి, జి. టి. మదరాసు. దాదా కంపెనీ, చైనాబాబురోడ్డు, జి. టి. మదరాసు. స్వశ్రీ. ఫార్మశీ, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

చింతల చెఱుపు అల్లరికేసు - అపరాధులు

పెద్దవడుగురు చిన్నారప్ప 36 మంది

చింతల చెఱుపులో జరిగిన అల్లరులగుర్తిపోలీసువారు విచారించి గుర్తింపజేసినట్లు మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట ఛార్జి పీటు పెట్టివుండిరి. పోలీసువారు ఆ గ్రామమున విచారణ జరపుటచితము కాదని డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారికి విన్నవించినందున వారు అనంతపురం డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించినదిగా నియమించి కేసును గుర్తించి అనంతపురం డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టుకు బ్రాక్ స్పర్స్ చేసియుండిరి. ప్రతివాదులు కేసును అనంతపురం డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు రస మ-రా-త్రి వెంకటరామయ్యగారు విచారణజరుపుపట్ల తమకు సమ్మతిలేదనియు మరియొక చోటికి కేసును మార్చవలెననియు అదే డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారికి మరల ఆర్డీ దాఖలు చేసికొనియుండిరి.

ఈఆరి డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించునదిగా ఈ నెల 2 వ తేది వ్రాయించవలసి యాన్నయిన ప్రతివాదులు పరముగా గుర్తించి లక్ష్యులై డిక్టేటరును పెనుగొంద టి. శివశంకరంగారును బి. లక్ష్మణశర్మగారును హాజరై వాదమును జరిపిరి. ఆవాదములలో ఈతరు సంగ్రహముగా ఈక్రింద వ్రాయబడినది. మొదటిప్రతివాది పెద్దవడుగురు చిన్నారప్ప... తాలూకు డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారున్నాడు. గుర్తించి తిమ్మారెడ్డియొక్క చర్మల విరోధించుచు వచ్చినందుచే వారప్పపై న తిమ్మారెడ్డికి యనుయగిరిగినందుచేత కొన్ని సంవత్సరములుగా అతనిపైన చలము సాధించుచువచ్చి 22 వ సంవత్సరములో అతని ప్రాణముతీయుటకును సాధించిరి. అన్యవ్యవహారమున చిన్నారప్ప బ్రదికెను. అందుమీద ఇతనిపైన తనద్యేషులగువారు కేసులు పెట్టియైనను అనమానపరచవలెనని ప్రయత్నపడుచు వచ్చిరి. ఈనడుమ చింతల చెఱుపు అల్లరికేసుఅని ఒకటిజరిగినది. దానిలో అపరాధి చిన్నారప్ప సమక్షముండి బండిపోటు సేరమును జరిపించినాడని ద్యేషులగువారు కల్పించి అందుపైన అతనిని రిమాండులో నుంచవలెనని ప్రయత్నపడుచువచ్చిరి. డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు వెంకటరామయ్యగారు సహితము చిన్నారప్పను రిమాండులోవేయుటకు సిద్ధమైరి. ఇది చూడగా సదరు మేజిస్ట్రేటుగారికి చిన్నారప్పపైన తమకు తెలియని అసహ్యముండు నేమోఅని భయముతో నున్నవాడు. గడచినసంవత్సరము చింతల చెఱుపులో ప్రతి కక్షికి చేరినది. తాజా, మేజిస్ట్రేటుగారు బుడ్డారేడిరేవిషకాపైన రైతులకు చెందవలసిన వైకమును వస్తుచేసినట్టు మరియొక పక్షమువారు చిన్నారప్పగారిని వ్యాజ్యములో అధికారులకు పిర్యాదుచేసియుండిరి. పిర్యాదు చక్కగా రుజువు అయియుండినందున వస్తుచేసినవారిని లాప్రకారం శిక్షించక ఆలస్యముకేయుచుండినందున చిన్నారప్పకుసంగతినివారాప్రతి కలయందు నెల్లడించెను.

ఇట్లుచేయుట ఒకవేళ మేజిస్ట్రేటుగారికి తనయందుగల యసహ్యము హెచ్చునని యూహించుటకు కారణము అయివుండు నేమో?

డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారు

అధికారులు తాముచేయు కర్తవ్యములందు తమకు యశక్తమని తోచినవిధమున వర్తించుచుందురు. అట్టిస్థితియందు అధికారులపైన దుర్వాక్యముల మోపుటకు సేనుసమ్మతించును. ఇట్టి మీవాదమును అంగీకరింపవట్ల ఒక్కొక్క మేజిస్ట్రేటుగారిపైనను అపరాధులగువారు ఏదియో సబబులుచెప్పి విచారణకు ఆలస్యము చేయుదురు.

శివశంకరంగారు (మరల తమవాదములను జరుపుచు) ఇట్లనినా

ఈసంగతియందు మ||రా||రా|| వెంకటరామయ్యగారు చేసినది తప్పని సేను స్థాపించరాల్సింది. వారిచర్య ఎట్లనో ప్రతివాదుల మనసునందు అనుమానము కలుగజేసినది. అట్టిఅనుమానమును అతడు బహిరంగముగా అధికారులకు నెల్లడిచేసినందున ఆమూలమున చిన్నారప్పమనకు భయమంది యుండవచ్చును. ఇది బ్రాక్ స్పర్సుకు మంచికారణము. ఇంకేకాక కాకాసిలయెల్లకలోను లోకల్ యెల్లకలోను చిన్నారప్ప ఈ త్యాగముతో, అభ్యర్థనలపక్షము వనిచేయుచువచ్చుచున్నందున ప్రాంతిలో అతడు బ్రహ్మచ్యేషియని అతనిని నిందకు గురిజేసియున్నాడు. ఈనిందవ్యాపించి బ్రాహ్మణులకు అధికారులలోను అసధికారులలోను చిన్నారప్ప యెడల అసహ్యము వ్యాపించియున్నది. దీనిలో ఆందరు ఏకమై ఒకనాడైన చిన్నారప్పను జైలుకుపంపి చలమును దించుకొనునట్లు, లోలోపల్లప్రయత్నములు జరుగుచున్నది. ఈకేసు మొదలు ఖుద్దన విచారించిన జిల్లాస్ట్రా ప్రెంటుగారు సాక్ష్యములలోపములను గ్రహించి వారే ఆయనను బామినపై వదలియున్నారు. ఇట్లుండిన్ని క్రమముగా సాక్ష్యము విచారణ ఆరంభము కాకమును పే ఇతనిని విడిచిరి.

(ఒక విలేఖరి.)

ప్రశ్నించి వై మా నికుడు-దొయినీ ఆ క్యాబుకు చేరెను
రంగూను, మే 9:- లెఫ్ టెనెంట్ దొయినీ యా
యాదాడును 10 గంటలకు ఆ క్యాబు చేరెనని రంగూనులో వర్త
మానము తెలిసినది. (అ. ప్రె.)

బి.సి. పాల : మహాత్మాగాంధీ

ఆధ్యాత్మిక శక్తి బడయుటకు ప్రయత్నించుటకన్న ప్రస్తుత రాజకీయాందోళనమునందు పాల్గొనవలెనని తనదేశీయులకు బోధించిన శ్రీమత బిసెనచంద్ర పాలుగారు తన యెన్నికల యనుభవములను బట్టి మరలన్నియును టంగవడును పోలింగు బూతుల వాతావరణము, పక్ష భేదముల యంతరికతులు యేర్పరుచునప్పుడుండెడి ఆత్మ స్థితి, శాసన సభలయందు మోసము, యిరున్నియు ఆయనకండ్లు విప్పి "మనము గోరుచుండిన రాజకీయపాతకులను నిర్వర్తించువానినట్లు నైతిక శక్తి మావశ్యకము" విషయము గుర్తించునట్లుచేసెను. ఈయభిప్రాయముతో బిసెనబాబుగారు, మహాత్ముని శాసనసభల బహిష్కారపు ప్రయత్నముల నావలించి, తనపలకుబడి నంతయును మరయించి అసభలయందుగల లోపములను సరి జేయుమని కోరుచు న్నారు. బి.సి. ను బాబుగారి లేఖ అన్నియు లేపు అభిప్రాయముల నూచించుచున్నది. పాన్డేవునందు ప్రస్తుతపరిస్థితుల పూర్వపు పాశ్చాత్యదేశవిధానముల ననుసరించునట్లు చేయవలెనన్న గల యిట్లుందులను దెలుపుచున్నది.

నూతనముగా మన దేశములో ప్రవేశజెట్టిన పాశ్చాత్య రాజకీయసంస్థలు మన కర్తవ్యములనిబిసెనబాబుగారు పొరబడుచున్నారు. స్వరాజ్యమన ప్రజలచే, ప్రజలారకు జరుపబడు ప్రజాపరిపాలనయని ఆయనదలచుచుండుటచే, భారతీయులను బాధ్యతాయుతపాలనము క్రమేణ సంపాదించు కొను విధానమునందు దింపకుండ జూచుచున్నాడు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము ఏర్పడినా స్థాపించబడినను, విద్యాధికులను ఏకాగ్రముచేయించితిలోనో అధికారమంతయు నిమిషియందును. బిసెనబాబుగారు ఓటరులను పై ని, ఓటరులను కానన కర్తలపై శాసన కర్తల కార్యనిర్వాహకునినైన, కార్యనిర్వాహకునికే ధన్యతనినైన ఉండవలసిన అధికారములు నిరవయోగములగును. నియోజకవర్గములకు రాజకీయ ప్రభుత్వ మెంత జేసి నను నైన నూచించిన రీతిగా నుండవలసిన అధికారము శేషము నామమాత్రము. పరిపాలనాధికారము కొందరికిమాత్రము మొసంగినచో నైతికతల విధానమునందైనను యెంతజాగ్రత్తగా యేర్పరుపబడినదో ప్రజలకు నిష్పక్షపాతమైన న్యాయము దొరకదు. దౌర్జన్యముతో గూడిన విప్లవమునకు ఫలితముగా వచ్చునగు ప్రజలను తొలగించి నైతికతల నిరంకుశత్వము స్థాపించుటయే యగుచో, శాసనసభలద్వారా వచ్చు స్వరాజ్యము విదేశీయుల నిరంకుశత్వము స్థానే అల్పసంఖ్యకులను విద్యావంతుల నిరంకుశత్వము స్థాపించుట యగును. పరిపాలన స్వార్థపరముగను సంకుచితముగ నుండుటయే గాక, యెక్కువ నిరంకుశమై భరింపరానిదిగా నుండును. ముఖ్యమైన దేశపితైక కార్యములన్నియు వివిధరాజకీయపక్ష నాయకుల ఆశలకు లోనై నశించునంతటి ప్రమాదమున బడియున్నవని బిసెనబాబుగారు ఫిర్యాదుజేయుచున్న పక్ష భేదములే రజాపుజేయుచున్నవి. ప్రజలయొక్క యెన్నిక ప్రతినిధులకు పరిపాలనాధికారము యిచ్చిన కొలది యీ ప్రమాదముధికమగుచుండును. ఏకాగ్రముచేడి శాసన కర్తల శ్రమల కలన స్వరాజ్యమే నచ్చుచో నది వారికి వారిపక్షమువారికి మాత్రమనుహలముగా నుండును. అటుగాక ప్రబలవరకు సంబంధించిన నిజమైనస్వరాజ్యము కావలెనన్న నది సాధించుటకు ప్రజలందరియందోళనము కారణమై యుండవలెను. అట్లయినచో విద్యాధికులు కొల్లగొనబెంచినయెడల ప్రజలు ఎదురునిలిచి అట్లు చేప్పుగలరని దలంపవచ్చును. దేశమున కెట్టిస్వరాజ్యము గావలసియున్నదను విషయము స్వరాజ్యము వచ్చునప్పటి కాలపరిస్థితులను బట్టి యుండును. ఇప్పుడు చేయవలసినదేమన, ప్రజలలో ఉత్సాహము పెంపొందించి, కార్యదీక్ష సభివృద్ధిజేసి, పదివంతులలో 9 వంతులు అజ్ఞానులుగానున్న భారతీయుల ప్రయత్నములందు దారిజూపవలెను. అందువలన శాసనసభలలో ప్రవేశించుట అనవసరము. అంతేకాక విద్యాధికుల గర్వము సభివృద్ధిజేసి, ఓట్లుగల కొద్ది మందికే విన్నవించునొనెడిపాతకుల నివృత్తిచే హానికరమనిగూడ జెప్పవచ్చును.

శాసనసభల వాతావరణమును పరిశుభ్ర మొనర్చి నైతిక శాస్త్రివృద్ధి గావించవలెనని బిసెనబాబుగారు ఆతురతచుట్టు గొంగళిలోపరుండి వెండ్రుకులు లెక్కించునట్లున్నది. అమానవ

శక్తిగలిగినగాని యేమినిపాశ్చాత్యరాజకీయ సాఫల నడిపించుట యందుగలగ్రహణకులన్నిటిని కేంద్రీకరించి తోడ్పడే పక్ష విభేదములవలన గలుగు లోపములను తొలగింపజాలకుండును. అందలి లోపముల సరిబుచ్చి, ఆపడల తొలగింప ననుభవ జవాబును దక్కవేరొకరు లేరని నిబిసబాబుగారు రొప్పుకొనుటచే, రాజకీయవిధానమే ప్రజలను నీతిబాహుళ్యముగా జేయుచున్నదిగాని, లాభకరమును రాజకీయవిధానము మీరు ప్రవేశించుటవలన చెడిపోలేదని స్పష్టమగుచున్నది. మానవునియందు మంచియు, చెడ్డయు లేదను నుండును. ఎంతవరకు ఆధ్యాత్మిక ముగా నుండునో అంతవరకు ధార్మిక ముగ నుండును. ఆత్మోన్నత్యము, రాజకీయధికారములొకేకార్యములు సంపాదించునట్లుయందు బాధిమర్యాదతో శేషము భౌతికాభిలాషలయందేయుండి పశుప్రాయుడగును. అటుగాక శాసనమును మరల్చి, దేశమునకై త్యాగముజేసి కష్టములనుభవించువానిగా తయారు జేసినచో, సమయమునకునిర్ణయముగనుండును. కావున, న్యాయమైన ఎన్నికలు, సవిశ్రమైన రాజకీయదేశముల ప్రస్తుత విధానమునందు చేపరవలె ననుట దుర్బలముగా "పవిత్రమైన పద్ధతుల ననుసరించి ఉన్నతోద్దేశములతో శాసనసభల యెన్నికలను జరుపు ప్రజలను సహించి, నియమములు లేక గౌరవమును, బిరుదులను అధికారమును ఆశించుచు రాజకీయములను దేశమునుండి తొలగించుట యనునది. శాసన సభల బహిష్కారముకన్నను, సమిష్టిశాసనోల్లంఘనము కన్నను కష్ట సాధ్యమైనది.

కున్నితమైన ప్రజాహృదయము నభివృద్ధి జేయుట త్యాగశక్తిమైనను, మనము గోరుచున్న రాజకీయపాతకులను బాగుగ నిర్వర్తించుకొనుటకు తగినట్టి ఆధ్యాత్మిక శక్తిగము గూడ నవసరమని బిసెనబాబుగారు భావించుచున్నారు. మనము దేశవిషయములందు విధిగా నిర్వర్తించవలసిన రాజకీయధర్మములను గుర్తెత్తుటకు ఆధ్యాత్మిక శక్తిగము వసరము. ఈ ధర్మముల నిర్వర్తించునో రాజకీయపాతకులను ఆశింపవచ్చును. మనదేశమును యితరుల యాధీనముజేయుచున్న రాజకీయ యంత్రమునందు మనము భాగములుగా నుండకుండునో రాజకీయపాతకులను గోరుటకు ఈ కారణముండును. దేశముయొక్క సంపద వ్యవసాయ దారులను ప్రజాసామాన్య భివృద్ధిమైన నాధారపడినవని దెలిసికొనినచో జాతీయస్వాతంత్ర్యమునకై పాటుబడగలము. ఇవన్నియు జేయుటకు కున్నితమైన ప్రజాహృదయము గావలసియున్నది. అనగా ప్రజాశ్రేయమునకై పాటుబడుటకు నిర్మలమైన మనస్సుచే పురికొల్పబడవలెనుగాని రాజకీయ యంత్రమును నడపుట కవసరమని దలంచి పూనుకొనలేము మనము రాజకీయ పరిస్థితుల కధికారులముగానుండవలెనుగాని లొంగిపోగూడదు. గాంధీగారి అసహాయోన్మేషాద్దేశమిదియే. ఆయుద్ధేశమును తప్పినచో శాసనసభల రాజకీయములు నైతికముగను ఆధ్యాత్మికముగను గూడ ప్రమాదములే యగునుగాని వేరొండుగావు. (సర్వేం టె)

ఆఫ్ గని స్థానములోని బ్రిటిషు మంత్రివర్గములో మార్పులు

అగ్రవారము, మే 9:— మంత్రివర్గములో మార్పులు జరిగినవి. లెఫ్టినెంట్ గవర్నరు అఫ్ గని స్థానమునందుండిన సమాచారములను తెలియుచున్నది. పయినిక పత్రిక చెప్పుచున్నది. ఈమార్పులు కబులు లండను నగరము లకు రైలుచే ఆది అనగొనుచున్నాడు. కాని అధికారులు పూర్వము భేదముల ననగొనియే యుండును. ఇది ప్రస్తుతము తక్కుగానన్నట్టి ఆఫ్ గని స్థానము గ్రేటుబ్రిటను సంబంధములకే జరుగమైన భంగమున జరిగింపవు. (ఆ. ప్రె.)

పోర్చుగీసు విమానము

పోర్చుగీసు విమానమునకు జరిగిన స్వల్పపాతకులయందు ఆంగ్ల మందుకు పరిగెరుండ లేకలే పోయినదనియు పయినిక పత్రిక చెప్పుచున్నది. ఆ|| ప్రె||

ఓడయర్ - నాయరు కేసు

పండిత జగత్తా గాజున్ గారు తదితర కేసులను సాక్ష్యము చెప్పెదరు. (ఆ. ప్రె.)

స్త్రీలలో ప్రబోధము

కాకినాడ స్త్రీలకాంగ్రెసు

స్వర్ణయవితేధిరి
కాకినాడ, మే 8:— కాకినాడలో శ్రీ వేణుగోపాల స్వామి వారి ఆలయమున ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘ స్త్రీలశాఖ యజమాన్యమున నిన్న మధ్యాహ్నము 3-30 గంటలకు స్త్రీలసభ గావించబడెను. దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు రగ్రాస నాధిపత్యము వహించెను. శ్రీమతి బాణకా కనకమ్మగారును. శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారును కాంగ్రెసు సంఘము నిర్మింపవలసినదనియు, భిక్షు ఉత్పత్తికి తోడ్పడవలసినదనియు ఉద్వేగము గావించిరి. స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘము పునఃవిర్మాటు కావించబడెను. శ్రీమతి పాతుపూడి వెంకటరమణమ్మగారు సంఘాధ్యక్షురాలుగను, శ్రీమతి మాచిధూషి చూడమ్మగారిని ప్రధానకార్యదర్శిగను శ్రీమతి వేమగంటు పాపాయమ్మగారిని సహాయకార్యదర్శిగను కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కోశాధిపతిగను ఎన్నుకొనిరి. ఈ క్రీందివానిని కార్యనిర్వాహకవర్గముగా (ప్రెవాలింట్) ఉండటకు ఎన్నుకొనిరి. (శ్రీమతి 1. బాలాంత్రపు శేషమ్మ 2. దేశబాంధవి దువ్వూరి సుబ్బమ్మ 3. మంత్రిప్రగడ లక్ష్మీవరసమ్మ 4. భావరాజు చిలకమ్మ 5. వేదాంతం కమలాదేవి 6. కొటమర్తి సుబ్బమ్మ 7. గుడిపాటి లక్ష్మీవరసమ్మ 8. మంజురాజు శేషమ్మ 9. మామిజన్న కామేశ్వరమ్మగార్లు సామాన్య సంఘసమావేశమునకు 15 న్ను, కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశమునకు 5 న్ను, ఆహ్వానసంఘముగ నిర్ణయింపబడెను.

కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమునందు యీ కాంగ్రెసుసంఘమునకు ప్రాతినిధ్యము 5 స్థానములుండవలెననియు, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునందు ఒక స్థానముండవలెననియు కోరిరి.

నేటిమధ్యాహ్నము 4 గంటలకు మరల సూర్యారావు పేటలో శ్రీ శివారామస్వామివారి ఆలయములో శ్రీమతిలక్ష్మీబాయిమ్మగారును పాణకా కనకమ్మగారును స్త్రీలను సమావేశపరచి ప్రబోధము గావించిరి.

మీరు 12 వ తేదీవరకు యీ మండలమున ప్రచారముచే సెదరు.

బడగాలలో మద్యపాన బహిష్కారము

దొంగతనముగా విక్రయించుట

ఎక్సైజుమంత్రివర్గము రాయబారము

ఉదకమండలము, మే 9:— ఉదకమండలపు పాలకసంఘసభ్యుడును, బడగా కలప్రతినిధియునగు డేవిసుగారు, ఎక్సైజు మంత్రివర్గము రాయబారముజని, బడగకులములోని మితపానోద్యమమునకు సంబంధించిన న్ను ఉపద్రవమును గురించి ఎరిగించెను. కొలది దినములుగా పట్టణమున వివిధప్రాంతములలో చాలతే నీరు, కాఫీహోటలులు విరివిగ స్థాపించబడుచుండెననియు, అందు రహస్యముగా సారాయిద్రవ్యములు, మత్తుపదార్థములు మున్నగువి విక్రయింపబడుచున్నవనియు, వీని సరికట్టుట కొకప్రత్యేకాధికారిని నియమింపవలెననియు డేవిసుగారు మంత్రిగారిని గోరిరి. ఇంతవరకును మద్యపానమును వదిలివేసియున్న చాలమంది బడగా లిప్పుడు ఈలేనీరుపావులలోనికి జని రహస్యముగ సారాయిలద్రాగుచున్నారనియు, అందుచేతను సంఘమువారు నిస్సహాయస్థితికి గరిగావలసివచ్చుచున్నదనియు సహాయమొనర్చవలసినదనియు గోరెను. ఎక్సైజుమంత్రి ఈవిషయమున ముందు జాగ్రత్తపడుటకు ప్రభుత్వమువారు చర్య దీసికొనెదరని మంత్రిగారు వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఆ|| ప్రె||

రాబోవు విద్యాశాఖాధికారి

ఉదకమండలము, మే 9:— ప్రస్తుత విద్యాశాఖాధికారి యగు టిటిలు పోయిల్లుగారు భారత శాసనసభ్యుడుగ నియమింపబడునెడల, ప్రస్తుతము టిటిల్లుగారి కాల ప్రధానోపాధ్యాయుడగు గ్రీవుగారు విద్యాశాఖాధికారిగ నియమింపబడుదురు. (ఆ|| ప్రె||)

రక్తాక్షి నందరం వైశాఖ మాస శుక్ల, శనివారము

వేణుగోపాలుడు

[గు. వెంకట సుబ్బరావుగారు]

ద్వీప ద

అరుణపల్ల వసద్ధాశంకరీయకము
లల్లాడ సుధురాధరామృతధారాస్ర
వంతి చిప్పిల వక్రరీతి పదయుగళి
నిడి భువనము కేసి నిరతంబు దృష్టు
లాని, గానము నేయు వేణుగోపాల
ఎన్ని నాకులయ్యె నేమి గానమ్ము
నేయుమంటి వెవరి నేడ దీర్చుటకు?
ఈగానలహరియందేకదా భక్త
గణము పరిష్టావ్యమానమనమ్ము
లైరటంచు బోతనాదిమహాక
పింద్రులు గ్రంథాళి విశేషించి
రి, వశికరణసాధనావంశనిస్వ
నము హృదయద్రావణము నేయ రాధ
వెట్టిబాసలరాధ: వెట్టిహేమాంపు
వలఁ జిక్కి మతిదక్కి వైకల్యచిత్త
యాచుఁ ద్వదీయగానామృతాస్వాద
నార్తియై, ప్రేపల్లె యంతయుఁ దిరిగి
యచ్చు ని న్నానక, యహరహము నిన్ను
దలఁచుచు, దన్విపుట్టుటపోయుమండ
నాఁడు గోపికాంగనలు వస్త్రసేన
తాచు జలకమ్మాడునవసరంబందు
వారికంటఁ బడక, వారివస్త్రముల
నపహరించి, భూమిజాగ్రశాఖపయి
నధిపసించి, గాలియందున నిండి
దెసలఁ దేలెడుమధురస్వరంబందు
సాయజ్యమంత్రము సరగునఁ బాడి
వారిజాతుల మోహనకుల నొనర్చి
నట్టి దీపశనినాదంబ కాదే?
పరికించి చూడ నుభయవాదమందు
కొంత తర్కరహిత వాదము కలద
టంచు నెంచెద!...లలాహుణి రాధ
వంటిభక్తాళి వెన్నంటి నీవెంట
జను లేడే?...ని న్నాడ మను లేడే?...మిథ్య
విశ్వమయంబును విశ్వసంరతు
ణాకరి కువలయానందకారకము
నగువిశ్వప్రేమ నామకమంత్ర
రాజము రమ్యమరళిగానలీల
నుచ్చరించుచు తత్త్వజేచ్చ తదేక
దృష్టి భక్తాళికై దేశకాలముల
నధిగమించి తిరుగుదహరము నీవే?
తిరిగి ప్రతిహృదయంపుద్వారముం దెంచి
లోనఁ బ్రవేశించి, లోక గలభావ
నిర్మలత తదేకనిష్ఠ బరిత
యొసరించి భక్తిలతానిబడుండ
నగుదు న్నియభక్త కవరకోటిహృదయ
కమలకర్ణిక యనుకమనీయపీత
మధిపసించి నీడ కచ్చటినండి
ప్రణయరాజ్యాధికారము నేయుమందు
వెల్ల వేళల ముక్తువేణుగోపాల!

సు బాషితములు

[భాగవతుల సృనిహార్యగారు]

ఈ శ్వ రా న్యో క్తి

సీ. వరగజాశ్వములకు వైభవం బాగునో?
వృషవాహనంబున వెడలె దీపు
బంగారమున కెట్టి భంగంబు గలుగునో?
చిలువులకు దొడవులఁ జేసి తీపు!
లోక బాంధవునకు లోటు వాటిల్లునో?
తలను దోహతులం దాల్చి తీపు!
వలిపంపులువల విలువ షీఁగించునో?
దెసమొలవాడనై తిరిగె దీపు!
గీ. ప్రమదవనముల కెట్టిలోపంబు వచ్చు?
ప్రేతవనసీమలకు సంచరించె దీపు;
భవదవనంబుల గణింప వచ్చు నొక్కో?
ఏ మనందగు? నీవు విశ్వేశ్వరుడవు,
మదనవర్జనము
చ. హృదయతృణాలయంబున రహించుచునుండగమన్మథాగ్నికో
విదుడొకఁ జరించుఁ జూచె యవివేకమునన్ దటిదప్పించెనే,
నిది యన్యతంబుగా దలసురేంద్రుఁ డహల్యను గూడి,
సద్యశోభ్యుదయముఁ గోల్పడెన్, రతుల కొప్పలకుప్పలు
తేరె యచ్చరతో||
వి ర హి జ న్యో క్తి.
చ. విదితము గాక యున్నే? సుమ వేణికఁ జూచి జటాటసీవియ
న్నదియని యెంచితో? గళము నం గల కస్తురి కాలకటమం
చుఁ దలఁచితో? శిరస్సువయి శోభిలుపున్నము చంద్రరేఖ
యం, చెద భ్రమియించితో? మెయి వ హించినయీశున
సారథుని బూ, దీప యనుకొంటివో? మదన డీకొన మే
కొనె దీవియొగినిన్.
అ స త్రి చ రి త ము.
చ. పతి సరసుండు మన్మథుని పక్రియకున్ నిపుణుండు చూడఁ
గన్, రతిపతిఁ బోలువాడు పరరావలఁ చూడనివాడు
వాక్యము, తృప్తిఁ గలవాడు, కల్పిం బరికింపఁ గుచేరుని
సాటివాడు సం, తతిఁ గలవాడు భార్య సతతంబును
గుండుట కేమి పేతువో.
గ జా న్యో క్తి.
ఉ. తెలసమీపనిర్భరుల స్నానముఁ జేయుచు నీడులాడుచున్,
నేలని దేలు చుట్టుములఁ గలను ద్రుంచి భుజించి నిక్కుచున్
నీలుగు మంతె కాని కరిణీకరలాలితగండమ త్తనం
దాలమ! మానుమీ మనమునన్ మృగరాజరణాభిలాషమున్.
ఉ. కంధరతీప్రపాశమునఁ గట్టువడెన్ జరణంబు శృంఖలా
బంధమునన్ గృశించె, సృణి పాతము నోర్చెశిరంబు నీదృఢ
స్కంధము వస్తుభారమున సన్నగిలెన్, వరదానత్పత్రపు
వ్వంధయగంధసింధురమ! పల్కవుగా మదమెట్లు మెచ్చెనో?
మృ గా న్యో క్తి
చ. నరులకుఁ జాల దవ్వని వనంబులఁ బాయక సంతతంబు ని
ర్మణిల నీరు ద్రావుచుఁ గుజంబులనీడల విశ్రమించుచున్
గరిక మెసంగి, యేరి కప కార మొనర్చక సంచరించు నీ
హరిణములకై వధింతు రకటా! జనులకై దనియింప కేకమే?
రా స భా న్యో క్తి
చ. ప్రతిభాశాలురు చూచె యాశ్రితులు భూ పాలుండు; వాలా
న్యిత | ప్రతిజీవన్ హరియంద్రు; రాజతురగావాసంబునం
దుండ కీ గతి నొండొండెద దోసి రాసభవ? కుగ్రాసంబు
భక్షింపఁ జా కితకొ లేటికి? వస్త్రభారహానశ్లేశంబు నీ
కేటికిన్.

హంసాన్యోక్తి

మ. కలహంసంబు దినాంతవేళ, బకముల్, కారండముల్ కాక
ముల్ | గలకాసారము, నభ్యగత్రమ మణంగన్ జేరఁ,
గాకాదిప, తులు వీక్షించి, హసించి మూఁగదియ- యం
చున్ దుల్చెఁ బక్షంబులన్ ఖలులన్ | జేరిన నెట్టివారి
కయినన్ గజ్జంబు రాకుండునే?
భ మ రా న్యో క్తి
మ. అకటా! పద్మవనాంతరస్థమధుపం బంభోరహస్యందన
న్యకరందాసవ మాస్వదించి, యధికోన్మాదంబునన్ పుల్లచ
పకగంధంబును ధిక్కించి విధిచే లై దేశమం దద్రెము
ల్లిక శ్రేష్ఠంబునుచున్ దదాసవముగ్రాలెన్ లోనశ్లాఘించుచున్
కా కా న్యో క్తి.
గీ. ప్రాతరాంభవేళ నా భాస్కరుండు | తమ్ముఁ దావిప్రపట
లిగఁ దలఁచు ననుచు | గాకులము కాకులమ యంచు వ్యాకు
అమునఁ | గాకములు మాయుచున్నవి కరుణాదోష.
కా. కేకిన్ లోకులు గాయకుల్ మిగుల శ్లాఘింపంగ వీక్షించి ది
గ్వాక్కిర్ణంబునతర్జనస్వనము, నభ్యాసంబుఁ గావింపఁగన్
గాకారావముఁ జేసె దీ వక్ట్ర కాకారావ మేనాటికేన్
గేకారావ మనంగ నొప్పసునే? కాకి! "కేకి నె బ్బెడవే?"
త టా కా న్యో క్తి.
చ. వినవో? తటాకమా! యినుని వేడిమి కొడినదాన వేని; జీ
వనము నశించు నేని యనపాయముగన్ జలపక్షు లాకసం
బున కెగయున్ శిలీముఖసమాహమమావులఁ జేరు, నిన్నుఁ బా
సిన నుసురుల్ త్యజింతు మను చేఁపలకున్ గలియేమి చెప్పమా.
ఉ. వారిజకైరవప్రకరవాసితనిర్మలనీరమందు సం
చారముఁ జేయుహంసపక్షసంచయముం గని సంతసించి కా
సారమ! నిన్నుఁ జేరితి, మొనర్జను లోక గలదాన వంతు లో
నారయకుంటి నక్కటకటా! కపటాత్ములఁ జేర వచ్చునే?
బబ్బాలాన్యోక్తి (బబ్బాలము-తుమ్మ)
సీ. ఏ రైన నీయండఁ జేరకుండఁగ భార
కంటకంబులఁ దెట్టుకొంటి వీవు
పక్షిశ్రమంబును బాపఁ జాలుదు వన్న
నిలువ నీడయు లేక పాలించె దీవు
వరపుష్పములనైనఁ బడయవచ్చునో యన్నఁ
దావితేనిగుమాలిఁ దాల్చి తీవు
కడుపునిండగఁ బండ్లఁ గైకొనం దగునన్నఁ
గడువృద్ధ ఫలములఁ గంటి వీవు.
గీ. అహహ! బబ్బాల! నీజన్మ మట్టు లుండె
నితరన్మత్తుంబుల ఫలంబు లేరికైనఁ
జిక్కికుండఁగఁ గాపాడఁ జెలఁగె దీవు
నిను సృజించిన బ్రహ్మ నే మనఁగ వచ్చు?
దుత్తరాన్యోక్తి (ఉమ్మెత్త)
కా. రాజస్థానము శూలి నీ కొనఁగఁ బో రంజించెదో వారి
ధిన్, రాజీవంబుల నేచెదో! కుముదముల్ రాజోపలాసీక
ముల్, రాజిల్లంగలవో? తమం బణించెదో? రామాస్యసా
మ్యంబుచే, నోజన్మున్ బ్రకటింతువేమి? చెవునూ యు
న్మత్త పుష్పాదమా".
"అధినవధర్మహారి"

ర స త ం త ము

[మూ. ఉండలిక శ్రీ కామశర్మగారు]

౧౨౫

ఇయ్యది భూమినుండి త్రివిధ తీయబడిన ధాతువు, విశేషము కారము గలిగి, ద్రవరూపముగా నుండును. తడిమాత్రము లేదు. మృదుస్పర్శము గలది. చందల మయినది. చేతికి దొరకదు. ఇంగ్లీషుఁ (మెర్క్యూరీ క్విక్కు సిల్వరు) అనబడును. లాటిక భావముందు (హైగ్రాజరమ్) అని చెప్పబడును. సంస్కృతమున రసము, సూతము, సౌందము మొదలగు పర్యాయ పదములచే నభిహిత మగుచున్నది. భూభేదములచే నియ్యది రస, సేంద్ర, సూత; పారద, మిత్రకంబులను నైవవిధములుగా నున్నదని వాగ్బట్టుడు చెప్పియున్నాడు. భూ సంబంధమైన యనేకవోషములు కలగి యుండుటచే శోధనార మప్తదశ సంస్కారరహితముగా నెన్నడును నుఁయోగింపఁదగదు. ఈ రసము జలరూపముచే జలగతియు, వేగమునందు హంసవలెను, మలరూపమున నలగతియు, భూమివిష్టవ భూవు సడుగును గతియు, నన్యవిధమయినది దైవగతియు నని యైవవిధముల గతులగలిగి యున్నది. వీనిలో మొదటి నాలుగుగతుల దృశ్యములైనవి. విదవది దైవగతి యదృశ్యమయినది. మంత్రధ్యానాదులచే గట్టుపడును. ఈగతుల లేనిచో పాఠము జీవిద్రావ్యాయ్యమున నిద్రావణఁ జెందును. ఇట్టి రసము సంస్కార విశేషముగా లభించుట మిక్కిలి దుర్లభము గాన, నిపుణులగు మైదులు, శాఖరూకతతో రక్షించుకొనవలయును, పూర్వలచేఁగని పెట్టబడిన యాగతుల నాధారముగాఁ జేసికొనెయే నేడు పాశ్చాత్యులు (ఫర్మోపిటర్) (బరాపిటర్) మొదలగువాని ని నిర్మించి, రసగతులచే తిష్టగతి, వాయుగతులనుగూడ గ్రహింపఁగలిగిరి. (ఇంకను ఈరసముచే ననేక చిత్రచిత్రమైన పను లెన్నియో చేయఁబడుచున్నవి.) ధాతువిశేషములైన పారదాది కల్పములచే నితర ధాతువులను స్వర్ణరజతరూపముగా వర్ణోత్పాదన చేయు ఆక్తి గతు చిల్లిక (లేక) పతంగి గమని వ్యవహరింపఁబడెను. పారదమును లోహమునకు లేపనము చేసియు, ద్రవీభూతిలోహములకుఁ పారదము చేర్చియు లేక రసమునకు ద్రవీ భూతిలోహములను చేర్చియు లేక అగ్ని మధ్యమునఁగల ధాతువులమీద రసము ప్రోక్షించియు లేక ముఖమున రసమన్తించుకొని యల్ప లోహదులమీద పూత్యూరము చేసియు, నా లోహదులను స్పర్శి రజతరూపముగా జేయవచ్చు నని రసార్థపము, రసరత్న సముచ్చయము మొదలగు గ్రంథములలోఁ గలను. మఱియు బాఠణచేయబడిన పారదము “గ్రాసలోలపము” అనగా కఠినధాతువులను గ్రాసముచేయు సమర్థత గలదిగా నున్నది. పారదము మణికల రెంటిని పోష్టయం దాధ్యాపితము చేయునప్పు డయ్యది సకల ధాతువులను గ్రాసము చేయునుగాన దానిని “రాక్షసవక్త్రీమని వ్యవహరించిరి. ఇట్టి నూత్రముల నాధారముగఁ జేసికొనెయే నేడు పాశ్చాత్యులు వర్ణోత్పాదన (గిట్టు) వేయట, ఆర్థములకు కళాయిజేయట, పాదరసపు కానులు మొదలగు ననేక విధములుగాఁ జేయుచున్నారు. ఇంకను రసమును భస్మము చేయు మార్గములు అగ్నియల దిశరధాతువులు ఆధ్యాపిత మగునపుడు గలుగు పద్ధతులు బీజసంస్కారములు మొదలగున వన్నియు నతి విసారముగా వర్ణింపఁబడెను.

రసమును గాలియందు దగ్ధముచేయునపుడు ప్రాణ వాయువు (అక్సిజెన్) అను గాలి యందుఁ గలిసి రక్తవర్ణముగా భస్మ మయినదనియూ, ఇనుము, గాలియందుంచిన ప్రాణ వాయువునందుఁ గలిసి (లోహమును భస్మముగాఁజేయును) త్రు ప్పుపట్టి బూడిదవర్ణముగల చూళ్లముగా నూలు ననియు నితర ధాతువులుగూడ నీ ప్రాణనాయువు చేరుటచేతనే భస్మయగు చున్న ననియు మొదలగునవనియు ప్రథమమున (లెవాజిర్) (పీస్టి) మొదలగు పాశ్చాత్య గ్రంథములచే గనిపెట్టుటచే ననియుఁ బ్రకటింపబడినను. కాని వారి కన్నియో శతాబ్దము లకు ముందే యిట్టిక్రియలు కనిపెట్టఁబడినను. లోహములు మొ దలగుననియుఁ బ్రాణాపాన వ్యాసోదాన, సమాన, దేవ, కృక ర, దేవదత్త, ఘంజరగాది, దశవిధ వాయువులను గుఱించియుఁ బూర్వులు, వర్ణించిరి. మరియును పాశ్చాత్యగ్రంథములలో నేని చూచినను పూర్వులచే రదింపఁడిన సూత్రముల నాధారము గాఁ జేసికొని యందుగల సూక్ష్మార్థమును స్థూలీకృతముజేసి ప్రపంచమానకు చెల్లజేసినారే కాని స్వయముగా మూత్రము కని పెట్ట లేదని దృఢమానా చేయుచున్నాఁడు.

రసమునకు సమాంశముగాఁ గాని అంతకు హేమ్యుగాఁ గాని గంధకమును చేర్చి నూతని నల్లనిరంగు చూర్ణముగా మాటును. దీనిని కజ్జలి యని వ్యవహరింతురు. దీనికిఁ గొంచెముగ ఘృతమునుచేర్చి కరగించి గోమయాంతఃస్థితమైన కదలిపత్రమున నుంచిన చల్లారి గట్టి పడును. అయ్యది రసపర్పటి అని యభిహితమగుచున్నది. దీనిని ఇంగ్లీషున (మెర్క్యురీ సల్ఫయిడ్) అందురు. కజ్జలిని గాజాకు ప్లేయం దుంచి వాలుకాయంత్రమున వండిన రససిందూర మగును. దీనిని నేపించిన నరములకు బటుత్వము, బలము, కాంతి చేకూరును. పూర్వోక్తముగా రసమునకు నొకభాగము గంధకము చేర్చి వండిన ఏకగుణసిందూర మని యా, అటుభాగముల చేర్చిన, వర్షణబలిమారణ మనియు, అభిహిత మగుచున్నది. రసము, గంధకము స్వర్ణము చేర్చి వండిన బూర్ణచంద్రోదయ మనియు, స్వర్ణమునకు బడులు రౌప్యము చేర్చిన రజితచంద్రోదయ మనియు, ద్వీగుణస్వర్ణము చేర్చిన రెండుపర్యాయములు వండిన మకరధ్వజమనియు, దామ్రము చేర్చి వండిన రసతామ్ర మనియు, వంగముచేర్చి వండిన స్వర్ణవంగము. లేక హేమసుందగరస మనియుఁ జెప్పబడుచున్నది. రసము వంగము రెండును కలిపి కరిగిన రసవంగ మగుచున్నది ఇటువంటిక్రియ లన్నియో రసగ్రంథములందు నిర్దింపఁబడిన వానిని విస్తరభీతిచే నిచ్చట వివరింపమానితిని. రససిందూరము, ఇంగిలీకము మొదలగు రసనంబంధముగు నెతరపదార్థములనుండి రసమును వలఁడియు మార్గములు. అతిప్రాచీనములుగ నే చెప్పబడినవి. రససిందూరము గాక రసభస్మమును పేర మఱియుఁకభిన్నముకలదు. ఇంగ్లీషున (మెర్క్యురీక్లోరియల్) ఇదియే రసకర్మామనఁబడును. అ నేకవిధములుగా దానిని తియ్యారచేయుట రసగ్రంథము లన్నిటియందును గలదు. ఈభస్మ క్రియలయందు, సీమసున్నము, సోరాప్ర్యమ్మత్రక, గైరికము, ఎఱ్ఱమున్ను, ఇటుకపొడి, రాతిగుండ, ఉప్పు మొదలగునవి చెప్పఁబడినవి. వీనితో రసమును నూరి ఊర్ధ్వపాతనయంత్రమున వండిన రసమార్గమువచ్చును. పాశ్చాత్యులు (క్లోరిన్) యనువాయువును, రసముతోఁ గలిపి యాభిస్మమును నేఁడు తియ్యారచేయుచున్నారు. మఱియు క్లోరిను సంబంధమగువానిని దెబ్బలు, బెణుగులు, గాయములు, హాపులు, మొదలగువానియం దెక్కువగ వాడుచున్నారు. పూర్వులు, ఎఱ్ఱమున్ను, జేనురు, సున్నము, బెల్లము మొదలగువానిని వాడుకచేసిరి. పూర్వోక్తవిషయములచేఁ జూచిన నాధివ్యములయందు యాక్లోరినువాయువు గలదని స్పష్టమగుచున్నది. రసమునకు గంధకద్రావకము చేర్చి కొంచెము నేడిచేసిన తెల్లని భిన్నముగా మాటును. దానిని ఉప్పుతో నూరి ఊర్ధ్వపాతనయంత్రమున వండిన రసభస్మము శ్వేతపర్పముగా వచ్చునని ఆ యుచ్చిదప్రకాశికయందు చెప్పబడినది. దీని నే పాశ్చాత్యులు,

మెక్కుల్ సల్ఫేట్ + సోడియం మెక్లొరైడ్ సోడియం
సల్ఫేట్ మెక్కుల్ క్లోరైడ్ యని లేబురుకులియందు చేయవల
న్నారు ఈవిధముగా భిస్మము చేయక్రిము లనేకములు గలవు
ఈభిస్మములలో కొన్ని తీవ్రగుణము కలవిగాను, కొన్ని యల్ప
గుణము కలవిగాను, కొన్ని విపరీతగుణము కలవిగాను ఉన్నవి
దాని కనుగుణముగా వాక్చాత్యులు, మెక్కుల్ న్ క్లోరైడ్
మెక్కుల్ సల్ఫేట్ క్లోరైడ్ మెక్కుల్ క్లోరైడ్ మెక్కుల్
మెక్కుల్ క్లోరైడ్ అవి యందుఁగలక్లోరినువాయుపరిమితచే వ్యవ
హరించుచున్నారు. అను నది ఉల్లిపానాణమని యాయు ర్షే
దమున వర్ణింపబడెను. దీనిని విషములలో చేర్చిరి. ఫిరంగిగోగ
ములందును, చర్మరోగములందును వాడుచున్నారు. దీనిని
నీళ్లలో కలిపి, ఆస్పత్రియందు మెక్కుల్ లోలోవన్, అని
గాయముల, పుండ్లు కడుగుటకు వాడుకచేయుచున్నారు.
చిక్షును నిట్టివి చెప్పినకొలదిని గలవు. రసార్ణవము సంతయు
గ్గుప్తముగా బొందుపఱచుట సులభసాధ్యము గావించే నింత
త్రోఁ జాలించుచున్నాను. పూర్వాంశమునువట్టి చాడ రస
తాత్రు మంతయుఁ బూర్వులచేతనే కనిపెట్టబడిన దని జేలు
గాఁ జెప్ప నవసరము లేదు. రసమును గుఱించి తెలిసినతరు
వాత దాని కల్లప్తదు సహకారిగా నున్నగంధకమును తెలియ
వలయును.

గంధకము

ఇది రసమంతో సమాన మయిన గుణములు కలిగి గా
నున్నది. ముఖ్యముగా రసమను బంధించును గాన దీనిని సాక్షాత్తీ
రజమంతో సరిపోల్చిరి. సా. రజముగా నిది భూమియందు
బెద్దతొలకల దొరకును. దీనిని ఇంగ్లీషున (సల్ఫరు) లేక
రాక్సల్ఫర్ అందును. భూభేదములచే నియ్యది శ్వేత, హిత,
రక్త, కృష్ణవర్ణములు గలదిగా నున్నది. అందు శ్వేతవర్ణముగలది
ఖితిక మనబడును. ఉత్త మ మ యి న ది. లే ప న

క్రైస్తవలయందును లోహమారణాదిక్రియలయందును నుపయోగించబడును. పీతవర్ణముగలతీ శుకపిచ్చమునఁబడును. బజ్జులలోఁ జలకఁ తెక్కుగంధక మని అమృతబడును. దానిని బ్రౌపథయోగములందును, రసాయనములయందును వినియోగించెదరు. రక్తవర్ణముగలదానిని ధాతువాదమునందును, జారణ, మారణ క్రియలయందును వాడుదురు. కృష్ణవర్ణముగలవి దుర్లభము. నేడు పాశ్చాత్యులు భూమినుండి త్రవ్వి తీయఁబడిన గంధకమును, పెద్ద పెద్దగదిలయందుఁ గఠించి; నిర్జలమును వాయువును వేతోకగది లోనికి నాళములద్వారాఁపింతురు. అదికోంతఁజును చల్లనిగోడల కంటి పచ్చనిపువ్వులవలె నుండును. దాని యచు రస్ప్ సల్ఫర్ అందురు కొంతసేపున కాగదివేయెక్కి మిగిలిన పొగఁగ్రవరూపముగా నూటికిందపడును. దానిని కడ్డీలుగా తీసి ఇప్పుడు విక్రయించుచున్నారు. దానికి రాడ్ సల్ఫర్ గొడ్డగంధక మని బజ్జులలో అమృతబడును. దీనిని వైద్యు లౌపథములందు వాడుక చేయుట లేదు. అగ్నిభాణ విద్యయందు వాడుక క్రియబడునున్నది గంధకము రసాయనశాస్త్రమున మిక్కిలి యుపయోగకారిగా నున్నది. దీనిని శోధనచేసి నేవించిన స్వర్లోగములు మారమగును. మథురరసము కటువిపాకము ఉష్ణవీర్యములు గలదిగా నున్నది. పాచన, దీపనాది క్రియలు చేయుచు కుష్టు విష క్రిమిలోగారులను నాశనము చేయుచు అస్థితమైయున్నది. దీనిని బలార్థము బలార్థము మాత్రప్రమాణముగా నేవించిన మిక్కిలి హితముగను పద్మిని సద్భక్తరూపలా వ్యాములను గోరు స్త్రీలోకము మానము ఘృతముతో నేవించిన నుందరాంగులగుదురు. ఇట్టి గంధకముతో జేప్పట కలవిగాని పనులు చేయబడుచున్నవి. విస్తరభీతిచే నిచ్చట మాని తిని. రసశాస్త్రమునకు ముఖ్యాధారము లయిన రసగంధకములను తెలిపిన తర్వాత వానికి బరికరములఘన, స్వర్ణము, రజతము, తామ్రము, లోహము, వంగము, నాగము, యశోదము మొదలగు ధాతుసమూహమును గుఱించి తెలియవలయును. ఈధాతువులన్నియు తీఁగెలుగాను, రేకులుగాను సాగఁదీయబడును, వీనిగుండా నొకవిధముగు శక్తి ప్రసరించుచుండును గాన వానిని ఆభిణములుగాను, పాత్రలుగాను నుపయోగించెదరు. లోహము లన్నియు నించుమించుగా సమానఁజూయుక్తముగా నున్నవి. వీటిని లోగములందు విశేషముగా వాడుదురు. మీఁది నుదాహరించిన లోహములలో కొన్నిటిని కలిపి, కంచు, ఇత్తడి, మొదలగు మిశ్రలోహములను తయారుచేయుట అతిప్రాచీనమయ్యున్నది. మఱియు ఇతిరలోహములను స్వర్ణముగా మార్చునట్లు నని, రసగ్రంథములందుఁ బెప్పఁబడెను. ఆవిద్యకు హేమకారిక విద్య యనిపేరు. ఇయ్యది యెంతఁజును నిజమో తెలియును. ఇతిరధాతువులను స్వర్ణముగా మార్చుటయో, లేక స్వర్ణవర్ణముగాఁ జేయుటయో, లేక మఱి యేయంతరంగిన్తోదేశమును పరిపోల్చియో, గాని విశేషముగా వర్ణించిరి. దాని యధారము గ్రహించుట కిష్టపడనేను లనెకప్రయత్నములు చేసి విఫలమనొందలయిరి. ఈవిద్య ననుసరించియే కాఁజొల నేడు పాశ్చాత్యులు కొన్ని ధాతువులను కలిపి కఠిని పలురకముల బంగారమును చేయుచున్నారు. వెండినికూడ నటులే తయారుచేయుచున్నారు.

తామ్రము అనగా రాగి ఇది భాతువులూ మిక్కిలి పవిత్రమయినది. తామ్రము, ఔదుంబరము, శుభ్రము, రతి ప్రేమ మని సంస్కృతమున పర్యాయపదములు గలవు. వంగ దేశమున విశేషముగా దొరకును. ఇది నేపాళము, మైచ్ఛము అని రెండు విధములుగా నున్నది. అందు నేపాళము మృదువుగాను, స్పృగముగాను, రక్తవర్ణముగాను, భారముగాను. నిర్వికారముగాను ఉండును. మైచ్ఛ తామ్రము, శ్వేత లేదా కృష్ణవర్ణముగాను, అత్యంతమనఁకారిగాను ఉండును. ఇప్పుడి నూత్నోద్భవులను నాశనము చేయును. దీనిగుండా శక్తి విశేషముగా ప్రసరించును గాన, పూర్వులు రతులు కట్టి మొకరినుండి యొకరికి శక్తిని ప్రసరింపఁ చేయుచు వచ్చిరి. ఇంక నిలులు శక్తిని ప్రసరించువద్దార్థములు, పూర్వులచే ననేకములు చెప్పబడెను. దాని నాధారముగాఁ జేసికొనియే నేడు విమర్శింపములు కనిపెట్టబడినవి. ఈరాగి పాత్రయందుగల జలము, నిర్దోషమయినదిగను, పవిత్రమయినదిగను వర్ణింపబడెను. స్వర్ణరొప్పాద్విదానములు చేయునపుడు రాగినాణెము నుంచి చేయుటయు, రాగింతులు కట్టుట, రాగినాణెములు ముద్రించుట, రాగినాణెములు వ్రాయుట మొదలగువానిచే దానియొక్క పవిత్రత కల్గియుండునన్నది. ఇది ఆస్తుయొక్కతిక్త, కషాయ, మధుర, రసములగలది. మధురవిపాకముఁ జెందునది. ఉష్ణవీర్యము గలది గానున్నది.

ప్రత్యాహము

బ్రహ్మశ్రీ, వెంకటాచల సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారు గోదావరిమండలపథలో నీక్రిందిపద్యములు చెప్పిరి.

శా. కాలంబూరక పోవుచుండెనని శంకకడెంద కాత్మీయదే.
కాలాలత్యరదాన్యవృత్తి మలుమాయంబంద మీశక్తులీ
వేళ్ళకడెందక చూపంగఁ దగును వేత్తొకటంచితే భారత
శ్రీ లోపించును నేడొరేసా; యికడేయిల్ పరీక్షింపుడే.

చ. మనగ్రహచార మితశుభమార్గము పొందుట "లేచ" యన్న
గాం, ధిమహితాత్మ్యనైపుణ్యగతికా మనమగ్యము గంటి;
నింతేకుక, దనువునలభాముండ మననాయకునికా మన
కిచ్చినట్టియ, య్యనభుతప్రభుత్వమున కందఱుచేతుల నాత్తి
మొక్కడే.

గీ. చర్మమున నెమ్మొకలతోడ సాగనంపఁ
బడిన గాంధీమహాత్ముడే యిడుమలేక
క్రమముగా నాస్వస్థ్యమొంది రంగమున నిలుచు
కరణినాతనికార్యములే నరకున్నె?

మ. చెఱలో జిక్కి మహారాజకలితుడై చేయూత లేకున్నచో
నరుగంజాలని నీరసంపడియు భార్యపుత్రమిత్రాదులకా
స్మరణంజేయక, దేశమాతముల మోక్షంబుకా నెనక జేయుదు
వృతమాదీక్షవహించుగాంచిరకార్యక జేయరండోజనులో

చ. మనకిటు బోధనేసి లేన మార్గమునకా నడపించుచున్న యా
తనియొడిలో పలకబడెడు ద్రవ్యమొకించుక లేదు లేదటం
చును దిమకెల్లఁగాంచియు మునుంగలదాలించి చాటు

చాటునకా జననిది న్యాయమానె? మనసాతలపోయిందొకింతసోదరులో.

నీ. కత్తిచేబూని కర్కశశృత్తివైదుల
నాహంబునఁ ద్రుంపుఁ డనఁగలేదు?
వారిలోవారికి వైరంబుబట్టించి
పగఁదెచ్చుకొనుడని పలుకలేదు?
వాటిజ్వలమునునాఁగ వలెనంచుబరహూతఁ
జింతింపుడనుచును జెప్పలేదు
కపటజేషముఁదాల్చి కంటిలోనలుగులు
బాధింపుడనియును బల్కలేదు.

గీ. హాయిగాఁగూరుచుండి మీ రంచటిండ్ల
రాటునునూలుచుండి వస్త్రములనేసి
కట్టుకొనుడేను దేశమోక్షంబుగూర్చు
ననఁగనామాత్ర హియాసమందలేరె?

మ. ఒకయేడాది స్వరాజ్యముకానఁగఁ దానూహించి మీయ
ట్టివా, రికరంబూతఁగఁ గోరిరంగమున నధికనిచ్చి బంధం
బులకా, సకలజన్మ గాంధీపొందుటకు మీజాడ్యంతేగా
నేతునా, నికనేనికా బరులెల్ల నవ్వెరటంచేసికా భరం
బూనుడే.

నీ. పంచాయితీల స్థాపనమునేయఁగ గాంధీ
యిల్లుకాదయ్యమీ యిల్లునిండఁ
బరదేశవిద్యలఁ గఱచినగాంధీకి
గాదయ్యమీ కెయకలుమమంబు
మద్యపానమును మాన్వినగాంధీకి
గడుపునిండదుమీకె కడుపునిండు
నసహాయపద్ధతి నందినగాంధీకి
మోక్షంబుకాదుమీ మోక్షమబ్బు

గీ. అంచునెల్ల రెఱింగి యాయలసన్నతి
నేలసొందుట? యీరీతి నెల్ల కాల
మాపదలఁజెందుకంటె నెల్లయినవ్యేచ్ఛ
నంది ముఖమందరాడె? పెద్దన్నలార.

ఉ. అట్టిమహర్షి వంశములయందుజనించిన మీరెల్ల నేఁ
డెట్లులయుండిరోనుదిని నించుకనెంచి తదాత్మ్యకృతులకా
డిట్టితనంబునవ్యేచ్ఛయు నతీంద్రియశాంతము పొందిదేశముకా
గట్టునఁజేర్చుమందుటిది గౌరవమా? సమయంబుచిక్కినకా.

శరీరాధ్యాత్మిక భాగములను శోధనచేయును, స్వరోగములను
శాశనము చేయును, దీనిశోధనక్రియలు, రస, గంభకాదులచే
భిన్నము చేయుటయలు, అతివిస్తారముగా చెప్పబడెను. దీని
తో తియారుచేయబడిన, తిప్రతామ్రము, సోమనాథతామ్ర
ము, రసతామ్రము, శతావరసము మొదలగువి యనేకములు
గలవు. నెమరఁగించుముందు తామ్రము గలదు. దీనిభిన్నమును
ఛర్మి, పీక్కి, కాస, శ్యాపాదులం దుఁద్రొంగించబడుగను,
ఈ భిన్నమును మూడయం దుంచి దగ్ధముచేసిన రా
వచ్చును. రాగిసంబంధమైన మొలతులకును నుండి కూడ రాగిని
తీయవచ్చును. ఇంకను నటువంటి పెన్నియో గలవు. 1 భాగము
తామ్రము, రి భాగములు తుత్తునాగము కలిసి శరీరగిని ఇ త
డియను, రి భి గములు తామ్రము రెండుభాగములు తగరము
కలిపిన కించును. 16 భాగములు తామ్రము 12 భాగములు
వెండి కలపికరణిని చంద్రార్కవను ధాతువును, తామ్రము,
లోహము కలిపిన, వరిలోహమనియు, తామ్రము, బంగారము
నెలపెన, హేమరక్తి యనియు, రసంత్యసముచ్చము, రసార్థ
ము మొదలగుగ్రంథములందు వర్ణింపబడెను. ఇంకను అనేక
పిఠిములుగా నుపయోగించుచున్నారు.

లోహము

ఇది కొంచెము పెలుమగల దియినను, స్వర్ణసోపకారియై
ధాతురాజమునఁ బడుచున్నది. ముండలోహము, తిట్టలోహ
ము, కాంతలోహము, మందూరము అని నాలుగువిధములుగా
నున్నది. అందు ముండలోహము, తిరిగి ముండము, కుంత
ము, కడార మని మూడువిధములుగా నున్నది. తిట్టలో
హము లేక ఉక్కు, ఖరము, సారము, వ్యావ్నాలము, తొం
బల్లరము, వాడీరము, కాంతలోహ మవి అణువిధములుగా నున్న
యది. వాని కనుగుణముగాఁ బలురకములు నేడొ కనఁబడు
చున్నవి. కొంతలోహ మనఁగా నూడఁబురాయి, ఇంగ్లీషులో
మాగ్నిటికోను అందురు. దీనికి విశేషముగా ఆకర్షణశక్తి కలదు.
వాగ్భట్టుండు దీనిని భ్రాజకము, చుంబకము, కర్ణకము,
ద్రావకము, రోమకాంతము అని యైదువిధంబులుగాఁ జెప్పి
యున్నాడు. కాంతిపురాతని నొక్కడనుము తప్ప ఇతర
ధాతువు లాకర్షింపవు. దీనికి ఇంగువ. రాసిని గంధరహితము
గాను, నింబరసము రాసినిత క్షరహితముగాను అగును. ఈపరీక్ష
లచే కొంతలోహమును తెలియకలయును, ఇయ్యది లోహము
లలో మిగుల శ్రేష్ఠమయినది, మాండుర మనునది లోహా
కిట్టము, భూమియందుఁ జెడ్డదానలై దొరకును శోష్ణుం
త్రములకు దిగువ వచ్చుకీట్టము, లోహముకాల్చి కొట్టినపుడు
హెచ్చులుగా క్రిందపడునదియునాడ మాండుర మనఁబడుచు
న్నది-దీనిని శోధపొందు మొదలగు రోగములందు విశేషముగా
వాడుచున్నారు. సమ్యక్వ్యవధానముతో లోహకల్పము ముఖ్య
మయినదిగానున్నది. దీనిసంబంధమగు కాసీసమును, ఆస్పత్రుల
యందు విరసేటానీక్ అని విశేషముగావాడుచున్నారు. మీఁద
నుదాహరించినలోహము లన్నియు నించుమించుగా నుపాసగణ
విశిష్టమయినవి, అందు కాంతిలోహమును

స్లో కాంతాయః కనునీయ కాంతిజనన, పాండ్వాన్
యోన్మాదనం, యక్షివ్యాధినిబర్హణం, గరహరం, దోషత్ర
యోన్మాదనం, నానావృష్టిపాశశం బలకరం వృన్యంవయః
స్థాపనం, సర్వవ్యాధిహరం, రసాయనవం, భౌమాయుతంనాఽ
పంమః
అని రససింధువును గ్రంథమున వర్ణింపఁబడెను. లోహములను,
శోధనచేయుక్రియలు, భిన్నప్రకారములు అనఁగా సుద్యోహర
ణము, హితమాత్రణము, క్రమమాత్రణము మొదలగునవి యన్ని
యు నతివిస్తరముగా రసగ్రంథముల వర్ణింపఁబడెను.

వంగము

అఁగా తగరము (టిన్) రెండువిధములుగా నున్నది.
సంస్కృతమున రంగ, వంగ, త్రపు, అను పర్యాయపదములచే
నభిహితమగుచున్నది. దీనిని తాళక గంభకాదులచే నూత్ని
ముగా మారణచేయుక్రియలు, మిక్కుటముగా చెప్పబడెను.
ప్రమేహ, కాస, శ్యాస, గుల్మ మొదలగు రోగములం దిభిన్నము
ప్రయోగింపఁబడుచున్నది. తగరముతో గిత్నెలకు కళాయి
చేయుచున్నారు. ఇంక ననేకవిధములయిన పనులు చేయబడు
చున్నవి.

నాగము:—తగరమువలెనే యుండును గాని కొంచెము
నల్లగానుండును. దీనిని సీసము (లేడ్) అందురు శీఘ్ర ద్రవీ
గ్రూహ మయినది. విశేష భారముగలిగి పూతిగంధయుక్తమయి
యున్నది. దీనిని లోహపాత్రయందు కరగించి, అడ్డనరము,
మోడుగ మొదలగు కావ్యములతో రాచిన పచ్చనిరంగుల భిన్న

మగును, దానిని క్రమముగా దగ్ధము చేసిన రక్తవర్ణముగాను,
అనంతము కృష్ణవర్ణముగాను, అయి చివటకు తిరిగి స్వస్వరూప
మును పొందుచున్నది. రక్తవర్ణముగల భిన్నమును గంగాసిందూ
రము (రెడ్ లేడ్) అని బజాబులో అమృతబడును. దీని సేవిం
చిన మిక్కిలి బలము గలుగును. వజీకొన్నివిధములుగా భిన్న
ము చేసిన మీడిదవర్ణముగా వచ్చును, కలి తులముల నాగము
ను అర్కదుగ్ధముతో నూరి క్రమముగా పుటము లిడవలయును,
ఈవిధముగా నొకతుల ముండువటకు, దగ్ధముచేయవలయును.
తరువాత నెన్నిపుటము లిడినను తీణముగాదు, అట్టిదానిని
సీసోద్భవవపల మని వ్యవహరించిరి. ఈవిధముగా చేసిన వంగము
కూడఁ చపలమగును. ఇది పారదస్పర్శము గలదిగా నుండి కేవ
లము ధాతువు వచ్చును. అదియే వరనాగమని రసార్థమున
చెప్పబడెను. ఈ నాగమును శత్రురోగములందు విశేషముగా
వాడుచున్నారు. ఇంకను ఇటువంటిక్రియ తెన్నియో రసగ్రంథము
లందుఁ గలవు.

యశదము

తుత్తునాగము లేక సత్తు అని వ్యవహరించెదర, ఇంగ్లీషున
(జిక్) అనబడును. జనదము, తేన్మయ మనుపర్యాయ పదముల
చే సంస్కృతమున జెప్పబడుచున్నది. వంగ సమృద్ధ్యముగా నుం
డును.

ఇయ్యది ఖర్చుర మను ఖనిజపదార్థమున విశేషముగాఁ
గలదు. దీనిని లోహపాత్రయందుకరగించి చి కొంతవఱకు దగ్ధము
చేసిన తెలిని భిన్నముగా మారును. దానిని కఫ పీత, కాస
శ్యాస, గ్రహణి మొదలగు రోగములయందు వాడుచున్నారు.
చర్మరోగములందు విశేషముగా పనికివచ్చును. యశదసంబంధ
మయిన జింకసల్మేటును నీళ్ళలో కలిపి, గాయములు కడుగుట
యందును, శత్రురోగములందును వాడుచున్నారు. లోహము
క్రొవ్వకట్టుకుండె తుత్తునాగమును వైవి పూయుదురు. భిన్నము
ను రంగులయందు వాడుచున్నారు. ఇంక ననేకములు చేయఁ
బడుచున్నవి.

మీఁద నుదాహరింపఁబడిన లోహదులే కాక యింకను,
ధాతువులు, ఉపధాతువులు, రసములు, ఉపరసములు, తొర
ములు, లవణములు, వానిగణవిశేషములు మొదలగున వన్నియు
మిక్కుటముగా విర్ణింపఁబడెను. కాసీసము, పడిక వెలిగారము
సురాకారము పంచలవణములు మొదలగు వానినుండిద్రావకము
లు తీయుఁ ధము అనఁగా (శంఖద్రావకము) మహాద్రావకము
మొదలగునది తీయుమార్గములు నల్లిప్రాచీనముగా వచ్చుచున్నవి.
ఇకను భిస్మ, తుర్ఫి, ధృతి మొదలగు క్రియాదుల కనుగుణము
లగు యంత్రములు చేయుక్రియలు, వ్యములు, పరిశామములు,
కాలప్రమాణములు, నివియు నవియు నకనేల సుమస్తవిషయము
లను రసశాస్త్రమున వర్ణించిరి ఇట్టిరసశాస్త్రము క్రమసన్నివేశ
శాస్త్రమయి యున్నది. ఏలయనఁగా క్రమసన్నివేశ వ్యతీత
మయిన శాస్త్రమును, శాస్త్రవ్యతీతమయిన క్రమసన్నివేశమును
లేదు. ఈరసశాస్త్రమును పండితులు, నుహానభావులగువారెం
దఱును నూడి, వారినారి యిష్టభాగములను, ఆచరణపూర్వక
ముగానాచరించి, ఇతరులచే నాచరింపఁజేసి, పూర్వలచే చెప్పఁ
బడినవిషయములను, నింక నందుగల యితర మైహమార్గులను నన్ని
టిని నొకచో గ్రంథరూపముగాఁ జేర్చి, లోకమున నీశాస్త్రము
నునిలుకఁబెట్టి, సర్వజనపూజితలై యెహికామష్మికనుఖంబుల
పడయుదురుగాక. అంచులకాభగవాన్య డనుగ్రహించును గాత.

హిందీ-తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.
తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు
ఏలయిన సులభతైలిని వ్రాయబడినవి.
తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయ,
7, తంబుకెట్టిపిథి, ముదానూ.

రాజీవములు

వెదురుయూడి రామలక్ష్మీవరసింహారావు
పంతులుగారు బి. ఏ.

- గీ. ఆకాశమునఁ జరించెడి-యభ్రభాతి
వరయునయ విహారాద్ధి-వస్త్ర మొంట
రిగ వెడలి పోనఁ గంటిఁ గి-ర్మిరమిత
పవనాత్మరాజీవనిర్మలసరంబు.
- గీ. సఖుఁడు వచ్చుచున్నాఁడను-సమ్మర్శిక్తి
నాలకించి వచ్చెడిసఖు- నాత్రమునను
వంగివంగి చూచెడిమిత్ర-వర్ణుఁడోలే
మిత్రదిశన వంగి నిలిచె,బిససుమాలి.
- ఉ. భూపతి కచ్చితీయజ-యమూర్తికి స్వాగతమిచ్చువేళఁ గు
డ్యోపరిభాగనిర్మిత ఘనోజ్వలశక్రధనాంతరంబునన్
గోపసుధీకులం బెలమిఁ గూర్చొని ముచ్చటఁ జేబరితిగా
నాపనితారవిందులు-మాటలనుండెఁ గుటాధరాంబునన్.
- గీ. పార్థివుఁ డధిష్ఠించు సభోర్వ-భాగనిర్మి
తాదామణి పయశ్శిలాం-తఃపటము
భాతిఁ బొడఁగట్టె నానోపద్యము లవ
దాతరక్త వర్ణంబులఁదనదుండె.
- గీ. దుక్కుబిజ్జాకము మధ్య-రచిరపద్మ
రాగములఁ జుట్టును కలిగి-ప్రజ్వలించు
పారిధ్యాకృతిఁ దనరె-పావనసర
శమ్మరసటానాంభోరూప-వర్ణ మిలను
- గీ. గౌరగగనసరణినిఁ బ్ర-కాశ మొందు
తారకావళి న్నరఁ బోలి-దాపుకఁ జలి
తజలవికలస్వరము-దమన మించి
తాండవం బాడు నామహా-త్పలచయంబు.
- గీ. అట్టి మంగళరాజీవ-హర్షసమ్మ
దంబుకంటె మించిన ప్రమా-దంబు ధరణిః
గవికి వేటొందు లేదు, తత్క-మలవర్మ
నాజనిభావలక్ష్మి యెన్నంగఁ దరమె?
- గీ. వ్యాకులమనమున న్యయ-ప్రైఁ బరండఁ
జిత్రకాంతులఁ జమ్ముచు- జిత్రలీల
నాయెదురు బద్ధములు చయ్య-న నిలువంగ
లాస్య మొనరింతు వానితో-బ్రమదమునను.

భ్రమోచ్చేదన మావశ్యకము

యస్. డి. వర్మ గారు, హిందువురము

ఫలితజ్యోతిషము సత్యసిద్ధాంతమని క్రియతో పిడపత్రి
నుబహుజ్యోతిషాంతిగాదు గతసంఘిక భారతిలో వ్రాసిరి. వీరు
ఆశ్వనారాయణమూర్తిగారి ఫలితజ్యోతిషఖండనమును గ్రంథ
మును ఖండించి 2000 (రెండువేలు)రూప్యములు బహుమతి
బడసి భ్రమోచ్చేదనముచేయుటభావ్యము. బహుమతి ప్రకటన
ము తీక్రిందఁగలవు.

ఫలితజ్యోతిష ఖండనము:—ఇది ఫలశాస్త్రవిమర్శ
నము. దీనిని ప్రతిఖండనముచేసి ఫలితము నిజమనిసిద్ధాంతము
చేయువారికి రు 1000 (వేయిరూప్యములు) బహుమతి యియ్య
బడును. నెల 1.0-0

ఆర్య నారాయణమూర్తి, ఇ. సి. యం. హైస్కూలు
ఆంధ్రపండితుఁడు, హిందూపురం, అనంతపురం జిల్లా.

శాస్త్రార్థ ప్రకటనము

హిందూపురం ఆర్యనారాయణ మూర్తిగారు ప్రచు
రించిన ఫలితజ్యోతిషఖండనము (సిత్తలోక మహాసభ) యను
గ్రంథమునందు 220 పేజీలలోగల సిద్ధాంతపారమ్యవాదము,
ఫలఖండనవాదము, పూర్వపరభేదవాదము, నిర్దోషవాదము,
అసంభవ శాస్త్రవిరోధవాదము, యుక్తివాదము మొదలగువాని
నన్నింటిని ప్రతిఖండనముచేసి ఫలితము సత్యమని రుజువుచేసిన
వారికి 1000వేయిరూపాయలు బహుమతిగా నిచ్చెదము.

చింతల రఘునాథరెడ్డి,
వాయల్ పాడుజిరు చిత్తూరు,

శనిదశ

[వేమరాజు వెంకటరావుగారు.]

మ. వినఁగ న్నితిజనించు, ప్రాణముల ము-ష్టిసంబు బోకాద్దు, చే
తన మెల్లఁ నశియించు, నేర్ప మతిభీ-త్యావస్థవేఁగాదు, లో
న నయోత్సాహము లంతరించు, తనున-న్యాయంబు స్తంభిం
చు మోమున రక్తాంశము గానరాదు, తమన-మోహంబులై
గప్పుగా, ఘనదౌర్బల్యములోనఁ బుట్ట పుభసం-ఘాతంబు
భాతంబునా! శనిదేవా! భవదీయదివ్యగుణ మత్రాంతంబు
చిత్రంబునా!

మ. అకటా! కష్టము లెక్కఁ జేయక, మహా-త్సాహంబు దీసిం
పఁగాఁ | బ్రకటాద్వాపితకౌర్వ ధైర్యముల సం-భావించి తో
డైచ్చి, చేతికి జిత్తె-గద యందు సంతెలు నా-దీనుం
ధరం గొట్టి, నోటికిఁ బ్రాప్తంబుగఁ జేయ నోడెదవు, తండ్రి
నీప్రభావం బిదా!!

మ. అరయన్ సౌధసుఖాంతరంగముల, స్నే-హంబొప్ప క్రిడిం
చుభా! స్మరతలలోత్తమరాజనందనుల, వి-ఖ్యాతార్థలక్ష్మి
కళిత్రతీభావనదివ్యభోగలను, మా-త్రమాత్రకాలంబులో
శీరముతోగొట్టియు నేలకీడెదవు, నిశ్చింతార్థపూర్ణా! శనీ!

మ. తినఁ గూడుం గన బట్టయుం గలుగకన్-
దీనావనం డాచు(,)బాటను గాల్గిడ్చుచు, దొర్లచుక, గవయ
రం-డంచుక ప్రమోత్తిడితా | ననుండె బలునరాధమున్
గడియలో - నానావిధోద్భవతే | శిరి చేర్చింతువు, ఔర
నీమహిమ, పాలింపంగ నానే! శనీ!!

మ. శ్రమయో భక్తివిధానమో, విభయమో శాంతోజ్వలకా
రమో | తమమో, కాని మహాధీనాథ! సుతరాధానాథ! ని
న్దోల్వఁగాఁ దమలో నోర్వరు! సర్వదేవనరభాధానేకసంహ
రకా | సుమతిన్ గొల్పినవారి కే మిడుదువో - సుత్రామ
దర్పా హరి.

మ. శివుఁ డేల న్యసియించె, మేటిపాదలో, కేవలదివిపాధీశుఁడా
దినము న్నిడఁగ నేల! మాధవుడు నీలిం దప్పి, వే బాబునే?
నవలేజోత్తమ దివ్యులే కద! దుర్-న్యాయంబు బాల్గొంటు నీ
కవనంబుల్ బహుచిత్రమయ్య! శని లోకాధీశ! పాలింపుమా.

మ. సతియైనం బతియాజ్ఞమీరు, భటులున్ సంతానమున్
రాజులున్ | అతికష్టనశిఁ జిక్కి-ప్రగ్గడరు నీన్యాయం
బునన్ న్యాయముతో నుతమార్గంబులు దప్పి పోవు, బుధులే
యు తీర్పులై పాపసం, హతిఁ బాల్గొందు రట్లన్నఁ జిత్ర
ముననే! హా! సర్వపూజ్యా! శనీ.

మ. జయభీతిన్ భవదీయశక్తివశయై సంతాపహృద్యార్థయై,
భయ మొక్కింతయు లేనిదేవతయు నీప్రాభావసందర్భయా?
నయమాధుర్యము సన్నగిల్లు నన నీ-నై పుణ్యము ల్గానె, దు
ర్భయసంహారక! మమ్యుఁ బ్రోవఁ గదవే! వ్యాజాగ్రణి!
శ్రీశనీ.

మ. మనుజువ్రాతము, జంతుసంఘములుస - మ్యాన్యార్థ దేవాళి
యున్ | జనితోద్గ్రభయూతిరేకమున నశ్రాంతంబునిన్దోల్వరే!
ఘనమాహాత్మ్యమునీదనందగున్ముఖిఖ్యాతంబు, సర్వావనీ! శని
దేవుండవు! నీవుగాదె! కనుమా! స్వర్గోకపూజ్యా! శనీ!!

మ. ఘనమై, కష్టగుణార్థసంభరితమై కర్మప్రభాకారమై,
జనితోద్గ్రమహాంధకారధరమై, జన్మార్థసంహారమై,
గుణహీనాత్మక భారమై, శనిదశ-ఘోరాండమెప్పురెడిన్
శనిరాజేంద్ర! తదీయవర్ణనము వీ-సం బొప్పునే చేయగన్!!

కస్తూరిమాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10 0
ఇవి కృష్ణచుగు నేపాళేశేశపు కస్తూరి, మంచిగోళజ
నము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచితంతుచుపువ్వు మొద
లగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవికైత్యము, కైత్యభారము
కైత్యజ్వరము చలిన్యోము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము
మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిపిల్లల అజీర్ణము
వగైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగ
వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున సుండతగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలుగల
గృహునందుండగినవి.

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణములను భుజించిన శిశువులు రక్తమాంస సురగా మారును.
అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరోగము
లందు రసప్రారము క్రమముగ కలిగి దుర్బల మేర్పడి ఆయువు
క్షీణించును. 25 మాత్రల డబ్బీ నెల రూ 1-4-0.
అమృతాంజనముడిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

దేశనాయకుల సన్మానము

సన్మానపత్రముల వ్యయము అంగీకరింపకపోవుట

కాకినాడ, మే 8:—కాకినాడ కాంగ్రెసు అధ్యక్షు
లైన మాలానా మహ్మద్జల్లీగారికి కాకినాడ పురపాలకసంఘ
మువారు గత డిసెంబరు నెలలో యిచ్చిన స్వాగతపత్రము ప్ర
చురణమునకైన రూ 15 ల వ్యయమును గోదావరిజిల్లా కలెక్ట
రు ఆమోదింపలేదు. ఒకానొక సమావేశములో పురపాలకసం
ఘమువారు ప్రభుత్వమును యావ్యయమును మంజూరుచేయవల
సినదని కోరుటను తీర్మానించిరి. కలెక్టరు అభిప్రాయముతో
జోక్యముకలుగజేసికొనమని ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి
నట్లు తెలియుచున్నది.

సన్మానపత్రములు జిల్లాగెజటిలో
ప్రచురింపక పోవుట

కాకినాడతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు, తాలూకాబో
ర్డు మీటింగు ప్రాసీడింగుసలహా నోకభాగముగాబోర్డువారు మా
లానా మహమ్మదాల్గారికిచ్చిన స్వాగతపత్రమును జిల్లాగెజటి
లో ప్రచురింపవచ్చునా అని, గోదావరిజిల్లా కలెక్టరుద్వారా
ప్రభుత్వమువారిని కోరియుండెను. బోర్డువారి తీర్మానమున్న
ప్పటికి, గెజటులో ప్రచురించుటకు పిలులేదని ప్రభుత్వమువా
రు తెలియజెప్పినట్లు చెప్పబడుచున్నది. కాబట్టి సదరు స్వాగత
పత్రమును జిల్లాగెజటిలో ప్రచురించుచుండలేదు.

కాకినాడ పురపాలక సంఘమువారు మాలానా మహమ్మ
దాల్గారికిని దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారికిని యిచ్చిన
స్వాగతపత్రములను జిల్లాగెజటిలో మీటింగు ప్రాసీడింగుగా
ప్రచురించిరే ప్రభుత్వమువారికిగాని కలెక్టరునకుగాని అభ్యం
తరము లేకపోయినది. బోర్డువారి స్వాగతపత్రమును, పురపా
లకసంఘమువారి స్వాగతపత్రములను ఏకకాలములో ఒకసభ
లో సమావేశమైనప్పుడు చదువబడెను. ఇట్టిప్రభుత్వపు వింత
చర్యలు సామాన్యమైపోయినవి.

వృత్తివిద్య

ఈపట్టణములో పాఠశాలలందు వృత్తివిద్య నేర్పుటకు
నూటికి 50 వంతున మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు భరించెదరా
యని మండలివిధ్యాధికారి తెలిసికొనగోరెను. పురపాలకసంఘ
మువారు విశేషచర్చ యైనపిదప, మండలాధికారి చెప్పినవిష
యము నిన్నతర్వాత సంఘమువారు నూటికి 50 వంతున భరిం
చుట కంగీకరించిరి. వీరు యిష్టమువచ్చినవిద్యను (నూలుపడకుట
నేయుటకూడ) నేర్పింపవచ్చును.

ఆస్పత్రిలో ఎవ్వడును చికిత్సచేయమనుట

ప్రభుత్వమువారు తిరుచినాపల్లిలోని అనుభవప్రకారము
కాకినాడలో ఆస్పత్రిని ఆదివారములందును యితరవారము
లందు మధ్యాహ్నములందును తొందరకేసులకుతప్ప మూసివేయ
మన్నట్లు యిదివరలో యీ పత్రికాముఖమున తెలియజేయబడె
ను కాకినాడ తాలూకాబోర్డువారి అసమ్మతినికూడ తెలియ
జేయబడెను. ఇప్పుడు పురపాలకసంఘముకూడ యిట్లుచేయుట
ప్రజలకు బాధగానుండునని తెలియజేయుటకు తీర్మానించిరి.

పశువులపాండ్లు

లోకల్ బోర్డు ప్రదేశములలోనున్న పశువుల పాండు
దొడ్లకు పన్ను లేకుండ ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులు జారీచేసిరి.
ఇట్టిరీతిగా మ్యునిసిపాలిటీలోకూడ చేయవలసినదని గోదావరి
జిల్లాసంఘమువారు ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

సర్పాక్షికి రెండవదావా

దేశబంధు దాసుగారి కివ్వబడిన సన్మానపత్రము విష
యమై యిచ్చిన రూ 5 ల ఖర్చును మ్యునిసిపల్ సంఘాధ్యక్షు
డగు దివాన్ బహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి
నాయుడుగారిని పెట్టుకొనవలసినదని గవర్న మెంటు ఎగ్జామిన
రుకోరగా యివ్వ జిల్లాజడ్జికోర్టులో అప్పీలుచేసినట్లు చదువరు
లకు జ్ఞాపకముండియె యుండును. మరియు, పున్నీపులేజాన్సుకో
గారి సన్మానపత్రమునకైన వ్యయము రూ 4 లును 28 మంది
పురపాలక సభ్యులను పెట్టుకొన వలసినదని లోకల్ ఫండ్
ఎక్సాంట్ల ఎగ్జామినరుచేసిన ఉత్తరువుకూడ యిందు ప్రకటింప
బడెను. ఈ 28 గురు సభ్యులును యితరవరకు యిచ్చుచుండ
లేదు. గతనెల 28, 24 లేదలలో జిల్లా జడ్జికోర్టునందు 22
లేక 28 గురు సభ్యులు జాయింటు పిటిషన్ పడవేసిరి.

(స్వకీయ విలేఖరి)

నోటిసు

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టులో O. S. No. 18 of 1920
మచిలీపట్నం సబ్ డివిజన్ E. A. No. 456 of 1924
వాది:—శ్రీరాజారావు దేవర వెంకటాచార్యులు
కార్త రావుబాద్దరు జమీందారుగారు మైనర్లైనందున తల్లి
నెట్టెన్ ప్రెండు శ్రీరాజా వెంకటాచార్యుల సాయము బహి
ద్దరు జమీందారిగారు.

యెదిరి

ప్రతివాది:—శ్రీరాజా బొమ్మదేవర సత్యనారాయణ
వరప్రసాదరావు బాద్దరు జమీందారుగారు.

ఈదావాలోని ప్రిలిమినరీ డిక్రీ అమలులో, కృష్ణాకలె
క్టరుగారు, దక్షిణవల్లూరు యెట్టేపల్లె గ్రామముల నన్నిటిని లాట్లు
వేసి ఉభయపార్టీలకు పంపిణీచేసినారు. మైనరువాదిగారి భాగ
ముమీదనున్న ప్రతివాదిగారి భాగముమీదనున్న తాకట్టు
మొదలగు అన్యక్రాంతములు అనవసరముగాను, అన్యక్రాంతము
ముగాను ప్రతివాదిగారు చేసినట్లును, చేయబోవుచున్నట్లును
తెలిసి, మైనరు వాదిగారికి చూపివలయురాలికింద యీదా
వాలో నీయబోవు ఖయిన్ డిక్రీనిబట్టి రావలసిన కొన్ని
లక్షలరూపాయల మొత్తము యెగరవేయవలెననే దురుద్దే
శ్యమును ప్రతివాదిగారు కనపరచుచుండుటచేత, ఆయన
భాగమునకువచ్చిన గ్రామములనన్నిటిని, వానిలో కట్టడములు
మొదలగు యావత్తు ఫీలినీకూడా, తోడ జప్తుచేయవలసినదని
కోర్టువారు ది 2.5.1924 తారీఖున ఉత్తరువు జారీచేయించి
నారు. కాబట్టి సదరాక్టరుల యెవరును, ఆయనవలన తాకట్టు
గాగాని, క్రయముగాగాని, మరయొకవిధముగాగాని అన్యక్రాంతములు
చేయించుకొనరాదు. ప్రిలిమినరీ డిక్రీఅయిన ది
3-3-1921 తారీఖునండి నేటివరకు ప్రతివాదిగారు చేసిన అన్యక్రాంతములును,
బాకీలను మైనరు వాదిగారిని యేమాత్రము
బాధించనేరవు.

మరియు జిల్లాకోర్టులో తిరిగి జులై 5వ తారీఖున తేర
చెదరు. కనుక యీలోపుగా ప్రతివాదిగారికి యేవిధముగనైనా
నను, అప్పుచెట్టినవారును వ్యాజ్యములువేసినవారును, డిక్రీలను
పొందినవారును, తమయులును వివరములనుగురించి నారు
డేయిగోరువాన్నారు.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు,

హైకోర్టువకీలు, మచిలీపట్టణము.

వేలపు నోటిసు

బెజవాడ సబ్ డివిజన్ ఫైల్ Os 61/1923 నెంబరు
దావాలో

వాదు:— శ్రీరాజారావుచంద్ర అప్పారావు బహద్దూ
రు జమీందారుగారు వగయరాలు

ప్రతివాదు:— కొత్తూరి వెంకటసుబ్బారాయణుడు వగ
యరాలు

బెజవాడ సబ్ డివిజన్ ఫైల్లో చేరిన ఎనమలకుదురు గ్రామ
ములోని దిగువఉదహరించిన భూదలమధ్య ప్రమైన సుమారు 40
ఎకరములు గల యీదావాలంక భూమిలో కొంతభాగము
16.5.24 తేదిన (అనగరమైనవిడల మరుసటి దినములలో
సున్నూ, ఉదయము 7 గంటల లగాయతు ఎనమల కురుదుగ్రామ
ములో మండపమువద్ద ఒకసంవత్సరమునకు యిజారాపాడబడు
ను. సదరు భూమియందు ఖండములుగా యిజారా కివ్వబడును
పాటదారులు వేలపును. రతులకు లోబడి పాడవలయును.

వాదులు:— ఉత్తరము, ఎనమల కురుదుగ్రామములోని
మోఖాసాభూములు కొంతభాగమున్న వేలంక కొంతభాగమున్న

తూర్పు:— కేదపులి పాకగ్రామపాలిమేర దక్షిణము
ప్రస్తానది.

పడమర:— ఎనమల కురుదు మోఖాసాపాస్ దాఖలా
సర్వే 85 నెంబరు భూమికితూర్పు సరిహద్దునుంచి తిన్నగా
ప్రస్తానదివరకు నిర్ణయింప బడిలయును.

మర:— వేలపు మరతులు పాటకాలమందు తెలుప
కును. తల్లిశిల్లు కావలసినవారు రిశీవరును కనుగొన వలయును.

బెజవాడ 7-5-24

బి. నరసింహారావు రిశీవరు

చెన్నపురి బజారుధరలు

మేనెల 10-వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

దనియలు బా 1-కి రు 87-0-0	మొదలు 45-0-0 కు	కలకు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు, వరకు	
కునుకు తెనాలి ,, ప 48 గలది రు 18-0-0	14-0-0	
నెలూరి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0	
డిల్లీ ,, డిటా 45 గలది ,, 18-8-0	17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0	
నవ్వులు ,, ,, 24-0-0	26-0-0	

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 12-0-0	రు 18-4-0
సెనగలు ,, డిటా ,, 9-8-0	10-4-0	
సెనలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	18-12-0	
ఉలలు రు 164 ,, ,, 7-8-0	8-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 185-0-0	170-0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0
కొండాపురం కేరునెనగపప్పుబా 1-కి	,, 60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0	
కేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 148	మి.ప.కానూనె 128	
అనుదము నూనె బా 1-కి	రు 160-0-0	160-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

బాయపసుపు బా 1-కి	రు 200-0-0	
కూరపసుపు ,,	రు 180-0-0	165-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు)బా 1-కి	రు 70-0-0	88-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45,	80	
కాశపాస్తీ పాయకట్టు ,,	రు 80,	76
పెల్లులు బా 1-కి	రు 85-0-0	60-0-0
చింతమండు బా 1-కి	రు 26-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 82-0-0	84-0-0
చదరం ,, 82-0-0	86-0-0	
కవుండు ,, 81-0-0	87-0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	రు 78-0-0	81-8-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 25-8-0	25-8-0
సవరు 1-కి		16-5-8
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 295-0-0	805-0-0
తాగి డిటా	రు 855-0-0	860-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రు 44-0-0	44-12-0

(7) రంగులు లలిజరైన

అల్లకప్పుడు 20 డిగ్రీలు	రు 95-0-0	
తొట్టి కప్పుడు డిటా	డిటా	
సింహం డిటా	డిటా	
4 గుర్రం డిటా	రు 87-0-0	

నూతన ప్రచురములు

నామలింగానుకాననము అను నామాంతరముగల

అమరకోశము
శ్రీకాండము-సటికము

అంగ్లభాషాంతర పదముతో: గూడినది.
20 రతుల డిమ్మి గ్లజుకాగితములు

క్యాలిగో బైండు ...	...	1-12-0
16 రతుల సాదా కాగితము		
క్యాలిగో బైండు ...	...	1-8-0
అట్టబైండు ...	...	1-0-0

శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము

పద్య కావ్యము

18 పర్వములు 7 సంపుటము గలది సెట్టుగా కొను
వారికి రూ 15-0-0 కు ఇయ్యబడును.

క్యాలిలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ,

286 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వేలము

ఈదిగువ రమారమిగా తెలుపబడిన తునకలు, ప్లాంటులు,
ఇతరసామానులు బెంగాలు - నాగపూరు రైల్వే మీదుగా ను
న్న ఖరగ్ పురమునందు రైల్వే ఆఫీస్ వద్ద మెసర్సు బిలిమెరియా
బ్రదర్సు వారి మూలముగా 26-5-24 తేది వుదయం 8 గంటలకు
ను, ఆ ప్రకారముగానే మరు దినములందును వేలమువేసి విక్ర
యింపబడును.

వేలము మరతులు, యితరవివరములు తెలియగోరువారు
మెసర్సు బిలిమెరియా బ్రదర్సు రైల్వే ఆఫీస్ కుట్టరులు ఖరగ్ పుర
ము అనువిలాసమునకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

తునకలు వివరము

మాను పలకలపై నుండు ఉక్కుతునకలు 70 టన్నులు
ఎఫ్. ఏఫ్. ఇనుపతునకలు, డి. హెచ్. ఇనుపతునకలు ఇతరరక
ముల తునకలు 175 టన్నులు, డైలలు 8 1/2 టన్నులు, నానావిధ
డబ్బూ. ఐ. ఏ. ఎం. బి 400 టన్నులు, విల్లు ఉక్కుతునక
లు 190 టన్నులు, ఉపయోగము లేక త్రోసివేయబడిన టైర్లు
ఉక్కుతునకలు 100 టన్నులు, సి.వి.గానెటూర్లు 20 టన్నులు,
యిత్తడి బోరింగులు 85 టన్నులు ఇత్తడి తునకలు 11 టన్నులు,
ఉపయోగించుటకు వీలైన కిరసనాయిల్ డబ్బూ 3000, అనేరల
మల రోల్లు ఉక్కుడాబాకములు 6.8 అడుగులు పొడవుగలవి
(పాత ఎన్. జి. బారుమాలములు) తునకలు 180 టన్నులు,
సీసపుతునకలు 9 1/2 టన్నులు, యిత్తడి బాయిల్ టూల్సులు
తునకలు 80 టన్నులు, కంచుబోరింగుపాడి 2 టన్నులు మొగ
లగునవి.

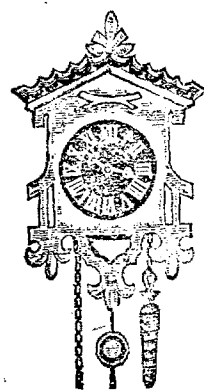
ప్లాంటు ఇతరసామానులు

10 టన్నుల కపాసిటి పెన్సన్స్ డిఫరెన్షియల్ ఫ్లైవ్ల
కులు నెం II, బ్రూసెస్ ఎక్స్ కాంటరులు పూర్తిగా
నుండునవి ప్రస్తుతము పనిచేయుటకు వీలైనవి నెం I
పెన్సన్ పేడెంటు స్ప్రియింగు మెషిను నెం 1 చిన్న ఎల
క్ట్రిక్ ట్రెడింగు సెట్ తన బంగళాలకు తగినది. 225, 280 వో
ల్టులు గలవి. డి. సి. మంటు వాండు 1. 25 కె. డబ్బూడైన
మా 1850 ఆర్.సి.ఎం.చోప్పన పనిచేయునది. 2 1/2 బి.హెచ్.
పి చే పనిచేయునది. సెట్టర్ జూనియర్ కిరసనాయిల్
ఎంజిను వోల్టు మీటరు స్విచ్ బోర్డు, హాను ఎక్స్ ప్లెండు
గలది 60 కె విస్తారండ్రివన్ జనరేటింగు సెట్టు, పెల్లెసు
అండు మార్కెన్ 2 డి. సి ఎంజిను డైనమలు ఒకటి నెనుక
ఒకటిగలవి 80 కె. డబ్బూ 220 వోల్టులు ప్రకారము గలవి,
ఒక చదరపు అంగులమునకు 150 పౌండుల ఆవిరి ప్రెస్సురు గలది,
స్విచ్ బోర్డుతో సహాగలది కొంతకాలమునకు మునుపే పూర్తిగా
తనిఖీ చేయబడినది. అన్ని కొలతలకు వైన 8-0" ఎత్తు 17-8"
పొడవు, 5-2 వెడల్పుగలది.

బి. ఎన్. రైల్వే, ఏజంటు గారి ఉత్తరువు పైన

టిక్-టాక్ అను గడియారము

ఇది నూతనముగ జెర్మనీ దేశములో తయారుచేయబడినది ఇది
గోడకు తగిలించుటకు మిగుల అందమును, సౌగంధ్యము ఉండును.

అందులో కనుబరిచియుండు ప్రకార
మే మిక్కిలి అందముగనుండును. నూత
నముగ తయారు చేయబడి, ఎల్లకాల
మును బాగుగ పనిచేయును. చాలకాల
ము నమ్మకముగ పనిచేయును. ఎల్లప్పు
డును ఉపయోగించుము.

టిక్-టాక్

ధర 1-కి రూ 3-0-0

తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము

వి. ఎన్. వాచ్ కంపెనీ

తపాల పెట్టె నం. 105. మదరాస్.

కావలెను

ఫిల్ములను తయారుచేయునట్టి కంపెనీకి వాటాలను కనో
వాను చేయు ఏజెంట్లు ప్రతియూరిలోను కావలెను. కమీషను
ధారాళముగా నియ్యబడును. వివరములకు ఈదిగువవిలాస
మునకు వ్రాయవలెను.

ఇండియన్ సినిమా ఫిల్మ్ కంపెనీ లిమిటెడ్,

నెం 4, కన్నెల్ నండు, ఎన్కూర్, మద్రాసు.

Powell's Extract of Golden

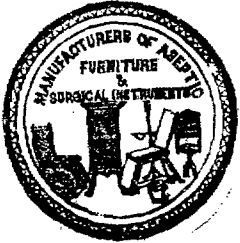
3421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో
నెగరోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండ
ములయొక్క వాపు, శుక్ల నవ్వుము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొద
లగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.
గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే
ప్రణామము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు
లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును.
దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0
మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైన డాక్టరులను జిల్లాలోను దొరకును.
మా చిత్ర విచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయును.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay

వెంట్రుక లే ఆందము?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

"Everybody's favourite
Toilets, Kamini Oil,
& Otto Dilbahar, Sold
everywhere."

వెంట్రుకలు దుష్ప్రస్థితో ఉడిరాకమునుపే తగ్గరకుము.
ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడై పోవును.
అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే
కామినీయానూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కష్ట రోగమున్నను, రోగ మంత్యమున్నను, యిది దివ్యౌషధము
వెంట్రుకలు తిట్టుట దాని, గరుకుగ దాని యుండదు
మా వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ కష్టమైనను ఎల్ల కష్టములకల నుండి మేర
య ముందును

ఈ రోగాననే దీనిని పరిమితి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లుబుద్ధిచేయనో కనిపెట్టుడు

కామినీయానూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమునకై తయారు.

నెల బుడ్డి 1-1 ఒక మాత్రము. డి. డి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని హోటల్స్ లోను ఈ క్రింక తెలుగువారికి ప్రకారము నిక్షేపించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినపుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

† కొద్ది బుడ్డి 18 ధర రూ. 2-0-0
† బాగు బుడ్డి 18 ధర రూ. 0-12-0
† బాగు బుడ్డి 1-1 ధర రూ. 0-8-0

† కొన్ని చుక్కలు చేతిమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును

ఇది మయ అమ్మవారంవద్దనున్న, పరిశుభ్రతాశీలమైన నా దొరకును. లేవన్న,

వాడు చేయవలెను:— ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు తంపెనీ,
186 జమ్నామఠీకు, బాంకాయ.

126

నక్సన్ దంత చూర్ణము

ఈ చూర్ణము కేకిలముపులతో తయారు చేయబడినది.
తగ్గ సంబంధమైన వ్యాధు లన్నిటిని పోగొట్టును.
దన్ని 1-1 2 అణాలు. ధర 1-1 రూ 1-4-0.
టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. అలంగాతా పిల్లపేడి, తిరువల్లిక్కేటి, మద్రాసు.

చాతులు-తాళములు

మం X లి క త్తులు.
అంధసోదరులచే చేయబడినది. మేలంబునది.
నెంబనే ధరం క్యాటలాగునకై వ్రాయును.
డి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిటెడ్
కట్టెన్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
8081 పెద్దాతూరు. (గోదావరిజిల్లా)
కె.కె.నాథ్ అండ్ సన్స్: "ఇంద్ర నేత్రు" పెద్దాతూరు.

25 సం॥ములనుండి సాటిలేని దివ్యౌషధముని పేరుగాంచినది.

గుణములేనిచో వైకము వాపసీయబడును

తా వి ఫో రం

ఇతర చిత్తలన్నియు నిష్ఫలము లైపోవట్ల మానాడి
ఫోరము కొరుకువానికి అన్ని స్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది
ఇందులో రసము చేయటలేదు. మాత్రముగా వచ్చినదానికి 1బుడ్డి
చాలును. బుడ్డి 1-1 ధర రూ 2-4-0పోస్తు ఖర్చు 0-6-0.
కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరు
గానున్న డాక్టరు కె. ఎస్. భట్టాచారి గారి రిట్టువానికి "లాపి
ఫోరము ఇతర ఔషధములకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు."

MAGBONUM MEDICAL NOOK

77 Dey Street., P. O. Serampore (Bengal)

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద
రకము నోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము
క్యాటలాగు దరఖాస్తు పంపినవారికి ఇనా
ముగా పంపబడును. 191

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj

152 Harrison Road, Calcutta

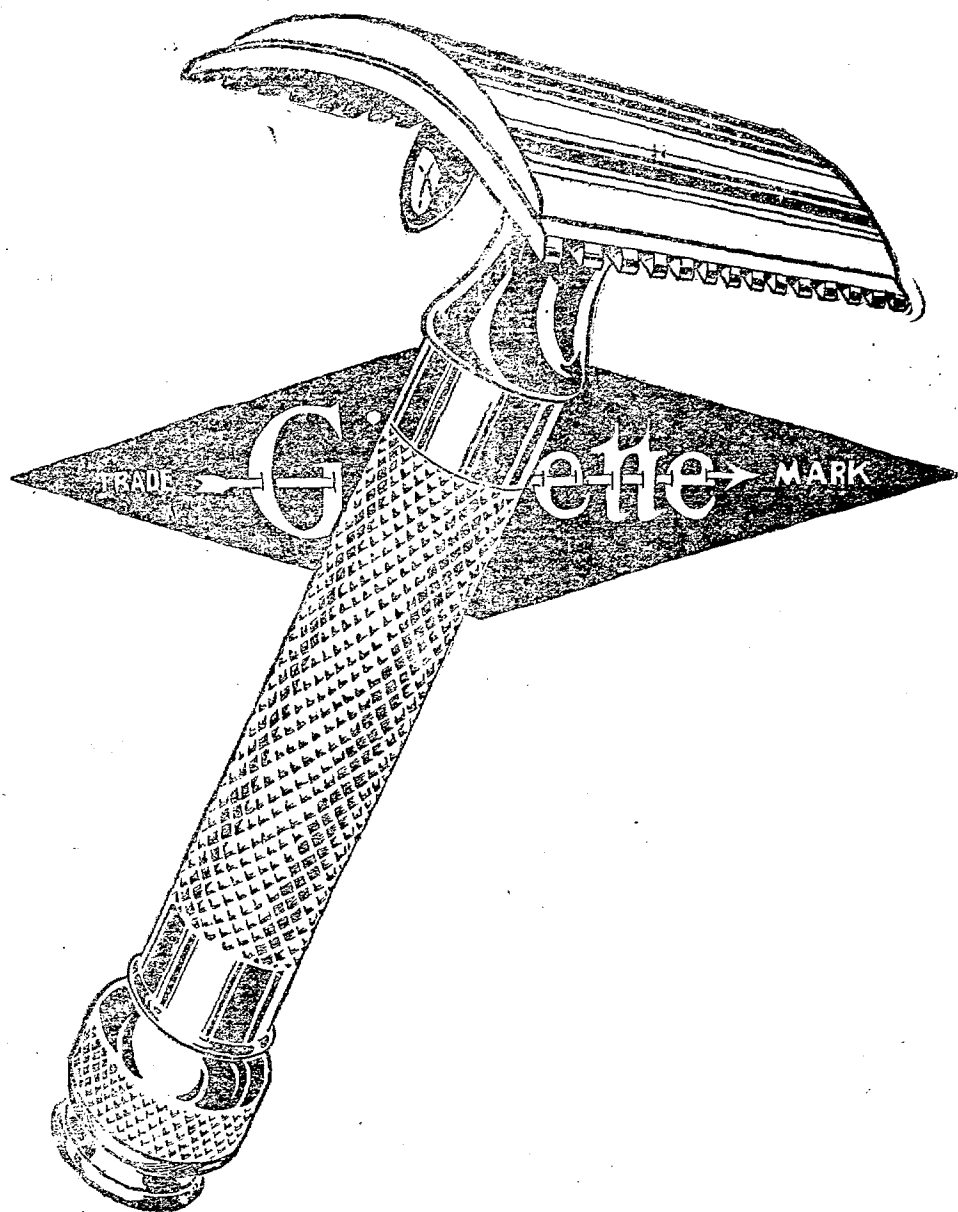
SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-
eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc.,
without knife. No failure; absolutely safe;
highest testimony. Particulars free. Correspon-
dence confidential.
L. H. SELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL
Simple, harmless, external application for
functional weakness, Loss of Manhood,
etc. No irritation, no discolouring, no
burning. Particulars free. Correspon-
dence confidential.
HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

వెండిక బంగారు
బహుమానము
లాటరీ లేకున్న-అద్భుతమునకు మార్గము లేదు
మోసము లేదు
ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయకు ఖర్చుచేసి 82 ఆకంకనిగనా మూత్ర
యను కొనుడు. బలహీనము, అక్షిణము, మూత్ర కారక సం
బంధమైన వ్యాధు లన్నియు పరిహారమై పోవును. దానిని
విశదీకరించువారు "రామయొక్క" కెలెక్ట బంగారు
"వి" పేరునందు తెలుపుచున్నాడు.
పూర్తి కొనుగోలునకై వ్రాయుము
అతంత విగ్రహ ఔషధశాల,
26 బ్రాడ్వే ప్రదేశము.

గిల్టెట్టు నేప్టి రేజరు జగత్ప్రసిద్ధమైనది ఏలనగా ఆది చక్కగా క్షౌరము చేయును

ప్రపంచవలసే అనేకులు యితరవర్తక గురు
తులు గలవాటికంటెనువీటినే ప్రపంచ
మందు అంతటను వాడుచున్నారు.

గిల్టెట్టు బిరుదుగానుండు గడ్డమును మిక్కిలి శుభ్ర
ముగా వెంట్రుకలను వదలక, మెత్తని చర్మమునకు
నొప్పికలుగ నీయక క్షౌరము చేయును.

మీ వద్ద ఒక గిల్టెట్టు వుండిన మీరే సులభము
గాను, త్వరితము గాను, స్వల్పఖర్చుతోను క్షౌరము
చేసుకొనవచ్చును.

మీరు మీ దుకాణాదారుని అందమైనపెట్టెయందు
ఉంచబడిన ఈ సొగసైన రేజరును చూపమని అడు
గుడు. దైముడు వర్తకు గుర్తును చూచిన మీరు
దానిని తెలిసికొనగలరు. దీనికి బదులు జేసిని ఇచ్చి
నను తీసుకొనవచ్చు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Made in Boston U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company,

మహాభుగంసంహితా

ఇది గొప్పవాడే గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము
పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది.
జాతక చక్రమున నకలుగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గంటలుగాని
మాత్రం పంపిన యెడల అందలి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.

జాతకము వెదకుటకు రు 1-0-0

శ్లోకములు వ్రాయుటకు రు 1-0-0

అర్థము వ్రాయుటకు రు 1-0-0

పోషేజి రు 0-4-0

మొత్తం రు 2-4-0 అగును.

అర్థం అవసరము లేనివారికి రు 2-4-0 లు మాత్రం
అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా పంపుదుము.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు (గోదావరిజిల్లా)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసలభము! (పోష్టభర్తులు ప్రత్యేకము) గుణవర్ధకము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆపురింపలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,
ప్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి
లను బోగొట్టి జీవామును మంచి యారోగ్యమునకు
దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే
మాన్యును. యిందు ఆనేకఓషధులు చేరినవి. ఆనుభవము
గల ఔషధమగుటచేతను పరమహంక్రియ యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీభృగుజ్యోతిషపరిశోధకమండలి రాజమండ్రి

జ్యోతిషమున నమ్మకము లేని యిక్కలమున జాతక
ప్రశ్ననంధారణకు దైవజ్ఞ శిరోమణులచే స్థాపింపబడిన ప్రజల
కు ఈ కాస్త్రమునందు నమ్మకము కలుగనట్లుగా కాస్త్రరీత్యా
వర్ణచేసి జాతక ఫలములను ఋషిపుత్ర వ్రాయుటకు ఈ మండలి
వారు సంసిద్ధులైయున్నాడు.

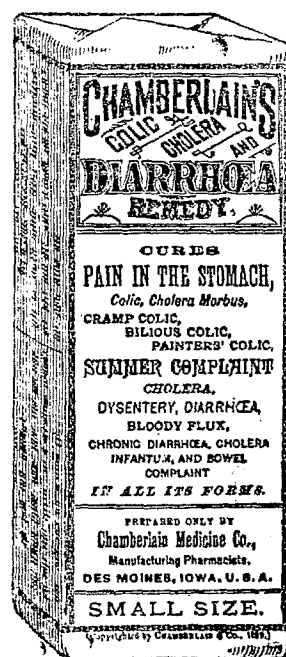
జాతకమునకు ద్వాదశభావములు వ్రాయుటకు 1-0-0

జాతకయోగము 2 నెలల భవిష్యత్తు 2-0-0

సంపూర్ణజాతకము 5-0-0 ఆశేషసిద్ధాంతగణితముతో 10-0-0

పుట్టినతేదీ గడియలు స్థలము లేక చక్రము
పంపవలయును. పుచ్చకులకు ఉండుశంకలకు జవా
బు వ్రాయబడును.

వింజమూరి సూర్యప్రకాశేశాస్త్రి, బి. ఏ. దైవజ్ఞులు

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి

అతిసార

నివారిణి (2)

ఈ ఔషధమును

సేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి,

అతిసారము, శూలనొప్పి,

శేగు సంబంధమైన వ్యా

ధులు మున్నగునవి అత్య

ద్దులముగా కుదురును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయ

మునకు దొరకును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

హానుమాన్ సముద్ర

లోక ప్రసిద్ధమైనది.

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎన్. రంగనాథం కెట్టి అండు బ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

వాణిజ్యముద్రాక్రమాల, బెజవాడ:

అచ్చు బెండుపనులు, రబ్బరుపాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చిక్కులు, బ్లాకులుచేయుట, పేషనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్లీవింగు

మేహారి

సవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించు శున్నటువంటి సవా మేహవ్యాధులను నిర్మూలించుటలో అమోఘమైనది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 2-8-0

వసంతకుసుమాకరము

వశుమేహము మున్నగు మూత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము నంధి శ్రీలవబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖండించి నరములకే క్షిని వృద్ధిచేయునట్టి సుప్రసిద్ధమైన ఔషధరాజము. 20 మోతాదులుగల బుడ్డి 1-కి ధర రు 5-0-0

భృంగామలకతైలము

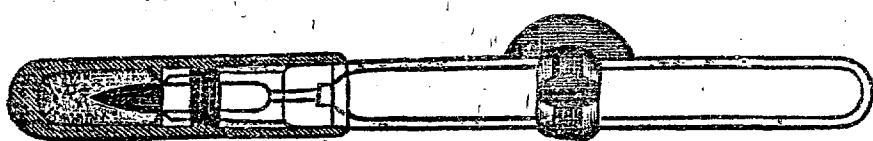
వేసవికాలములో ఎండబాధ తెలియకుండ చేయును. సకలకణ్డోగములను, శీతరోగములను నివారించును. 6 బొట్టలబుడ్డి 1-కి ధర రు 1-4-0

అన్ని ఔషధములకు ప్యాక్టింగుపొస్తుభిర్ను ప్రత్యేకము. ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి ప్రొప్రైటరు, ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ.

సెల్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రెంటిన్ వేనా

సాక్షాత్తుడైన శ్రవణచక్రమునందు, నూతనవక్ర అని చెప్పవచ్చు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూజాతీయమునందు కూడ మిక్కిలిమహిమగా జనాదరణచేయబడుచున్నది.

సాధారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టాశి బయలు "ఆ గేట్" గాజుపాత్ర సుపయోగించుట యచ్చుతమగు నూతన విధానము. ఒకటూ సీరాలో నుంచినయెడల అయిదు నిమిషములలోపల వక్రంగా వ్రాయును. మొలాపూరు విక్రీడి రూ దివో: మదరాసు.

పాశ్చాత్య వెంట్రాచులపంజీతులుగారి లోకానుయహార కస్తూరిమాత్రలకై బిజెజిజివ వేన వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టరు (కళాకర్, ఫెలో ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గాఢ్యులు. ఎన్. వై. ఇన్ స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎల్. ఆఫ్ ది కాలిఫోర్నియా ఇన్ స్టిట్యూటు లండన్, కన్ శల్లింగు కెమిస్ట్రీ, ఎడియర్ లేక్ సం. 2 బాంబాయి:— మీ ఆకాశమయహార కస్తూరి మాత్రలను ఉపయోగించిన దానిలో క్యాపొచ్చానముల క్యతానము, అబీర్లము, మలబద్ధకము, ప్రక్కల నొప్పి, కడుపునొప్పి, జ్వరములు, సిల్లలయ్యాదులు మొదలగునవి గుణపైనవి.

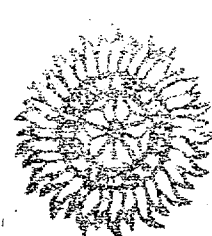
(2) మ. వి. ఎన్. అచ్యుతరావు, సీనియరు డక్టరు, కాలిఫోర్నియా, మొసూరు కత్తు మెంటు, మొసూరు. మీచే కయారుచేయబడుచున్న ఆకాశమయహార కస్తూరిమాత్రలను, నేనుఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి గుణముగలవనిది

(3) మ. జే. కే. విక్టోరు కలిరాజ్ విష్ణు చక్ర డిస్పెన్సరీ, 9-41 బీచ్ బోర్డ్ బూరు, రంగూను. ఇక్కడ మీ ఆకాశమయహార కస్తూరి మాత్రలు, నాదను, నాకట్ట వచ్చుచున్న రోగులకును ఉపయోగపడెను.

(4) మ. లాల్ సింగు, మీథే, నబ్ అస్పెంటు డక్టరు సిరోహి, రాజపుటానా. కృష్టి బిచ్చిగది. మీ ఆకాశమయహార కస్తూరిమాత్రలను నేనుఉపయోగించుచున్నాను. దానిగుణముగానున్నది. తక్షణమే 12 సీసాలనుకంపును. బుడ్డి 1కి ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్తుకట్ట వేన.

పాశ్చాత్య వెంట్రాచులపంజీతులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మొసూరు.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

స్థాపితము 1874 జూలై 1 నువర్తమా 1924

గొప్పములధనముగల హిందూజాతీ భీమాకంపెనీ హక్కుదారులకు చెల్లించిన దావాపు మొత్తము రు. 8,00,00,000

అస్తులు రు. 6,00,00,000 వైగానే గలదు. సంపత్తి ఆదాయపుపన్ను రు. 1,00,00,000 వైగానే గలదు. పాకీసిహోల్దరులు 80,000లకు వైగానే గలరు.

అఫీసులు ఈదిగువనలములందు కలవు	
అహమదాబాదు	బెంగళూరు
అజ్మీరు	బొంబాయి
అలహాబాదు	కలకత్తా
డెల్లీ	కొలంబో
కాంచీ	మంగళూరు
కరాచి	నాగపూరు
కోలాలంపూరు	పూనా
లాహోరు	రంగూను
మదరాసు	రాజ్ కోటి
మాండలె	తిరువేలూరు

భీమా చేయించుటకు యిష్టముగలవా రందరు తక్షణమే చేసి దానివలన గలుగు లాభమును పొందుటచుండిరి. దీని లాభములను యింకను ఎక్కువగా అభివృద్ధిచేయు నూచరము గలవు. ఓరియంటల్ మిక్కిలి లాభకరమైన ప్రత్యేకముద్రాపాత్రలను అందిచ్చును. అవి మిక్కిలి జనప్రదర్శనమైనవి. (తివిధలాభములనుగల కొలిసి, పరిశీలించుటకు ప్రత్యేకపాత్ర సీసా మున్నగునవి, తెలుపు జనరముల కట్టికై కంపెనీకి వాయుదు.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade
Bangalore
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, సీటిడోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది వ్యజ్ఞానమువలె పనిచేయును. 8 250 మాత్రల సీసా రు 0-4-0 డజన్ రు. 4-0-0 బి.వి. ఆ. 6 (సి.కె. ఏ. అండు కంపెనీ. పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)